

Szent Anna Katolikus Általános Iskola és Óvoda

ISKOLAI PEDAGÓGIAI PROGRAM

Nevelési program, Helyi tanterv

2022.

9317 Szany, Ifjúság u. 1.

Tel.: (96) 287-332

E-mail cím: sztanna@sztanna.esuli.eu

Honlap: <https://www.sztanna-szany.edu.hu/>

Facebook: <https://www.facebook.com/profile.php?id=100065261723667>

Feladatellátási helyek:

1. Székhely – Szany Ifjúság u. 1.

2. sz telephely - Szany, Kossuth u. 30.

3. sz. telephely – Rábaszentandrás Kossuth u 30.

OM 030578

Tartalomjegyzék

Nevelési program

1. Bevezető	6
2. Az iskolában folyó nevelési munka alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	11
3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos eljárások.....	17
4. A teljes körű egészségfejlesztés feladatai	19
5. Közösségfejlesztés	24
6. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	28
7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje.....	31
8. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	38
9. A szülő a tanuló és a pedagógus kapcsolattartási formái.....	40
10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai.....	44
11. Tanulói jogviszony, átjárhatóság	49
12. Elsősegély nyújtási terv	51
13. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésének programja	52
14. Az egészségfejlesztési program véleményezése	98

Helyi tanterv

1. Kerettanterv, helyi tanterv, óraszámok, óratervek	101
2. Az alkalmazható tankönyv – taneszköz kiválasztásának elvei	106
3. A NAT által meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	107
4. A mindennapos testnevelés megvalósítása	111
5. A szabadon választható órák	111
6. A tanuló teljesítményének ellenőrzése, értékelése és minősítése elvei	112
7. Az értékelés és minősítés	118
8. A tanulók jutalmazásának, büntetésének formái.....	124
9. A magatartás és szorgalom értékelése és minősítése.....	129
10. A magasabb évfolyamba lépés feltételei.....	132
11. Az otthoni (napközis) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei.....	133

A Szent Anna Katolikus Általános Iskola és Óvoda iskolai pedagógiai programja

12. Csoportbontások, egyéb foglalkozások szervezése.....	134
13. A tanulók fizikai állapotának mérése.....	134
14. Az egészségnevelés és környezeti nevelés elvei.....	134
15. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	138
16. Közös és önálló órák az 1-4. osztályban, SNI tanulók óraterve	140
17. Minimális eszköz és felszerelés jegyzék	141
A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása	152

**Szent Anna Katolikus
Általános Iskola és Óvoda**

ISKOLAI PEDAGÓGIAI PROGRAM

Nevelési program

1. Bevezető

A keresztény hit egy közösség ölén születik és növekszik.

Az iskola azért tanít, hogy neveljen, vagyis, hogy belülről alakítsa az embert.

Ezért elkerülhetetlen, hogy az iskola - burkoltan, vagy kifejezetten
határozott világnézetre hivatkozzék.

Az iskolának mint nevelő intézménynek kilejezett feladata,
hogy feltárja műveltség erkölcsi és vallási dimenzióit.

Erkölcsi szabadság csak az abszolút értékkel kapcsolatban lehetséges:

Ezekről függ az ember életének értelme és értéke.

(A katolikus iskola, Róma, 1977.)

1.1. Hivatalos adatok

Az iskola	
neve:	Szent Anna Katolikus Általános Iskola és Óvoda
címe:	9317, Szany Ifjúság u.1.
Telephely és Tagintézmény	
neve:	Szent Anna Katolikus Általános Iskola és Óvoda Szanyi Telephely
címe	9317 Szany, Kossuth utca 30.
neve:	Szent Anna Katolikus Általános Iskola és Óvoda Rábaszentandrás Telephely
címe	Rábaszentandrás, Kossuth u 30.
neve:	Szent Anna Katolikus Általános Iskola és Óvoda Tagóvodája
címe	9317 Szany, Ifjúság u. 3.
A fenntartó	
neve:	Győri Egyházmegye Közfeladatot Ellátó Szervezet
címe:	Győr, Káptalandomb 5/b.
Az alapító	
neve:	Római Katolikus Egyházközség
címe	Szany, Kossuth u. 56.
Az alapító okirat kelte:	első: 1992. július 30. utolsó módosítás: 2019. május 22.
A működési engedélyt kiadó szerv:	
neve:	Szany Nagyközség Önkormányzata
címe:	Szany, Kossuth u. 5. sz.
A működési engedély kelte:	1992. augusztus 14.
A működési engedélyt kiadó szerv neve:	Győr-Moson-Soron Megyei Kormányhivatal Győri Járási Hivatal
címe	Győr Szabolcska Mihály u. 1/A
A működési engedély kelte:	2019. június 7.
A közoktatási megállapodás megbízójának	
neve:	Győr Egyházmegyei Hatóság
címe:	Győr, Káptalandomb 1.
A közoktatási megállapodás kelte:	1994. május 6. 2019. május 30.
Tanulólétszám iskola:	Max: 330 fő

1.2. Működésünk törvényi feltétele

Az alapító okirat

Kelte: 1992. július 30.

Utolsó módosítása: 2019. május 22.

Iskolánk feladatait és szolgáltatásait lásd: Alapító okirat

1.3. A katolikus nevelés szentírási, teológiai háttere

Teológiai megfontolások

A katolikus iskolában a nevelés és az oktatás szoros egységben van. „Az iskola azért tanít, hogy neveljen, vagyis belülről alakítsa az embert.” (Kat.Isk.29.) Minden tudás, amely mögött nem áll erkölcsi háttér, holt tudássá lesz. Ezért minden tudást az örök élet fényében kell felülvizsgálni, és megfelelő erkölcsi háttérrel kell átadni.

A hitre nevelés nem annyira szavakkal történik, mint inkább az életünkkel, ahogyan a hétköznapiakon viselkedünk és gondolkodunk. A gyermek azt az életstílust sajátítja el, amit a közvetlen környezetében lát (otthon a szülőktől, az iskolában a tanároktól). Ha azt látja, hogy a felnőttek a szabadidejüket mindig tévénézéssel töltik, valószínűleg neki sem lesz majd jobb ötlete.

Amikor tehát a katolikus iskoláról, a katolikus nevelésről akarunk beszélni – mivel Jézus által adott küldetésről van szó -, fontoljuk meg:

- a Szentírás tanítását, belőle Jézus tanítói és nevelői magatartását, az apostoli küldetés;
- az Egyházi Törvénykönyv rendelkezéseit;
- a zsinati dokumentumokat és a pápai megnyilatkozásokat.

Szentírás

Jézus többször bizonyítja szeretetét a gyermekek iránt: „Akkor gyermekeket vittek hozzá, hogy tegye rájuk a kezét, és imádkozzék fölöttük. A tanítványok elutasították őket, Jézus azonban így szólt: Hagyjátok csak a gyermekeket, ne akadályozzátok meg őket, hadd jöjjenek hozzám, hisz ilyeneké a mennyek országa.” (Mt. 19,13-15)

Ez a magatartás jellemezze a mai pedagógusokat is: „... tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatos szívű...” (Mt. 11,29)

Zsinati dokumentumok és megnyilatkozások

A II. Vatikáni Zsinat dokumentumai közül, különösen a *Gravissimum Educationis* Momentum kezdetű, leszögezi a katolikus nevelés jelentőségét, amikor azt írja: „Az Egyháznak is feladata a nevelés, sajátos okból: először is azért, mert el kell ismernie, hogy nevelésre képes közösség, legfőképpen pedig azért, mert kötelessége hirdetni az üdvösség útját minden embernek, a hívők számára át kell adnia Krisztus életét és állandó szorgoskodással segítenie kell őket, hogy ennek az életnek teljességére eljussanak.” (G. E. 3.)

„Az iskola épp azzal válik katolikká, hogy – bár más-más fokon – az iskolai közösség minden tagja osztozik a keresztény világlátásban, s ezt ki is jelentik. Így ebben az iskolában az evangéliumi elvek válnak nevelési eszménnyé, belső ösztönzővé és egyúttal végső céljá.” (Kat. Isk. 34.)

1.4. Településünk, iskolánk helyzete, küldetésünk

A község adottságainak elemzése

Szany önálló község, területe 34.2 km². A Kisalföld déli peremterületén Csornától 18 km-re a Pápa felé vezető út mentén fekszik.

A település rövid története:

1398-ban "Zayan" néven szerepelt először a falu neve írásos formában, de a régészeti leletek korábbi római és Árpád-kori időkre is utalnak.

A XV. században már a győri Püspökség keszői várához tartozott. Kedvező földrajzi fekvése következtében gyorsan fejlődött és a XVI. századra a Rábaköz térségének egyik legnépesebb faluja lett. Később mezővárosi rangját is ennek köszönhette.

A XVI. század végén alakult a földesúri majorüzem és 1594-ben már 120 család lakott Szanyban.

1740 táján a püspökség saját kezelésbe vette a falut és az urasági majort. A XVIII. század a nagy építkezések és a gyarapodás kora.

1747-ben megépült a Szent Vendel kápolna

1753-ban a Szent Anna kápolna, amely a falu jelentős búcsújáró helyévé vált. A gyarapodás további állomásai: megépült a templom főhajója (1767-ben, ezt 1867-ben bővítették)

1783-ban már állt a püspöki kastély és a jellegzetes háromtornyú templommal meghatározója a község panorámájának.

A község jelene

Lakosság a 2020. január 1-én 2155 fő volt. Ebből aktív dolgozó körülbelül a fele, akik részben a mezőgazdaságban dolgoznak. Jelenleg a Tsz-ből alakult Értékesítő és Szolgáltató Szövetkezetben vagy magánvállalkozásban foglalkoznak földműveléssel és állattenyésztéssel. Ipari szakmunkák legkülönbözőbb szakmákban állnak magánvállalkozóként a lakosság rendelkezésére.

Ezen kívül öt vállalkozás foglalkoztat szakképzett munkaerőt a községben (Interfa, Mezőgépipari Kft, ÉPSZER, Szany-Ker Kft, Nyárfa Kft, METAL RAAB Kft.). A fiatalok közül sokan választják Győr, Pápa és Csorna üzemének munkalehetőségeit.

A község a Rábaköz egyik legnagyobb falva ma is. Katolikus hitét megvalló, hitét megélő emberek lakják. Hitük szép példája a Szent Anna Kápolna története az 1750-es évekből. A Szent Anna Kultuszt ma is őrizzük, Iskolánk Szent Anna nevét vette fel, a kápolna ma búcsújáró hely.

Az iskola helyzete:

Iskolánk a szanyi körzeti iskolából 1992-ben alakult katolikus iskolává. Kezdetben négyosztályos alsó tagozattal működött. 1994-ben iskolánk nyolc évfolyamossá vált, és felvette a Szent Anna nevet. Iskolánkba minden tanköteles korú gyermeket felvesszünk Szany községből, és vonzáskörzetéből. Egyetlen iskola lévén átvállaltuk az önkormányzat közoktatási kötelezettségéből adódó feladatokat, és erről közoktatási megállapodás született.

Tanulóink vallási megoszlása:

- katolikus: 87 %
- evangélikus : 13 %
- református

Nemzetiségi etnikai sajátosság: Iskolánkban **20-23 %** között változik a roma tanulók száma

Küldetésünk, jövőképünk

A Szent Anna Katolikus Általános Iskola meg kívánja őrizni a környezetében elért jó pozícióját. A környék és megyénk egyetlen falun működő katolikus iskolájaként továbbra is fogadjuk a településről és a településen kívülről érkező tanulókat is.

A beiskolázás bővítését szeretnénk bővíteni azzal, hogy a környező településeken is közzé tesszük az intézmény beiratkozási napjait. Jelenleg hét településről járnak tanulóink: Szany, Sobor, Rábaszentandrás, Egyházaskesző, Egyed, Várkesző, Rábasebes.

A község hagyományosan jelentős vallási szerepének folyamatosságot kívánjuk biztosítani a katolikus keresztényi értékek alapján álló nevelő munkánkkal. A más vallású tanulókat is szívesen fogadjuk, vallási szabadságukat tiszteletben tartjuk, hitoktatásukat megszervezzük, istentiszteleteiknek helyet biztosítunk.

A szakmai munka színvonalát a tervszerű külső és belső mérésekkel, elemzésükkel, a pedagógus továbbképzésekkel valósítjuk meg.

A kötelező érettségi tantárgyak (magyar, matematika, élő idegen nyelv) jó színvonalú oktatását már az általános iskolában szeretnénk biztosítani. Ennek érdekében támogatjuk az adott tantárgyakat tanító tanárok képzését, továbbképzését, tanári diploma megszerzését.

Az etnikai kisebbség nevelését a többiekkel együtt végezzük. A felzárkóztatást, tehetséggondozást az egyéni foglalkozások órakeretében valósítjuk meg hagyományosan az 1-8. osztály számára.

Iskolánk épületeit folyamatosan fejlesztjük. 2008-ig befejeztük az iskolai könyvtár állományának feltöltését. A könyvtár működtetésére könyvtáros tanítót foglalkoztatunk. Az épület folyamatos karbantartását, korszerűsítését a 2004-2005-ös tanévtől végezzük.

Folyamatosan részt veszünk a fejlesztést segítő, az innovatív törekvéseket támogató, továbbá a tanulók szociális hátrányainak csökkentését célzó pályázatokon.

Nevelő munkánkban alapértéknek tekintjük a következőket:

- A keresztény erkölcs közvetítése – keresztény elkötelezettség
- A keresztény szemléletű teremtésvédelem
- Gyermekközpontúság – evangéliumi szeretet, egyéni bánásmód
- A képességek szerinti fejlesztés (a szervezeti lehetőségeken belül)
- A humán szocializáció segítése
- Harmonikus személyiségfejlesztés (testi-lelki egészség)
- Hagyományőrzés és –teremtés
- Magyarságtudatunk megtartása, fejlesztése

Küldetésnyilatkozatunk

Diákjainknak adjunk a magyarság, az emberiség örök és keresztény értékeit közvetítő ismereteket és emberi mintát!

Az egy mondatban megfogalmazott küldetésnyilatkozattal a számunkra legalapvetőbb értékeket szándékoztuk megjeleníteni.

Nevelő munkánk alapelvei, céljai és eljárásai szoros kapcsolata miatt az alapelvekből következő célok megfogalmazásával egyidejűleg azokat a feladatokat is kifejezzük, amelyek megvalósítása céljaink elérését eredményezi. Minden célunk elérésében a legfontosabb erő a pedagógusaink tudatos munkája, emberi-erkölcsi példamutatása.

2. Az iskolában folyó nevelési munka alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

2.1. A nevelőmunkánk alapelvei, céljai

Törvényesség elve	Az Alapító okiratban vállalt feladat ellátási kötelezettségek szerinti működés Kiemelten a közoktatási kötelezettség végrehajtása
A keresztény elkötelezettség elve	A Pedagógiai program, Helyi tanterv MIP összhangba hozása Olyan kollégák felvétele, akik katolikus értékrendet magukénak vallják, elfogadják, A pedagógus példamutatás
Az evangéliumi szeretet elve	A katolikus keresztény erkölcsi értékek megjelenése a napi kapcsolatrendszerben és a tantárgyi munkában A keresztény humánium
Az egyéni bánásmód elve	A képesség szerinti fejlesztés A sajátos nevelési igényű tanulókkal való foglalkozás Felzárkóztatás, tehetséggondozás megvalósítása az egyéni foglalkozásokon
A közösségfejlesztés elve	A humán szocializáció segítése: DÖK programok megvalósítása / diákközyűlés, gyermeknap, farsang, lásd: ünnepeink Osztályprogramok, lásd jeles napjaink. Iskolai közös ünnepek, megemlékezések Aktív kapcsolat a szülőkkel
A hazaszeretetre nevelés elve	A nemzeti identitástudat kialakítása Hagyományaink megismerése Hagyományaink ápolása
A testi- lelki harmónia elve	Az egészségnevelési programban megfogalmazott célok.
A motiváció elve	Differenciált tanulásirányítás
A koncentráció elve	A kiemelkedő tanulók részvétel a tanulmányi versenyeken, A szemléltető eszközök többrétű felhasználása
A teremtésvédelem elve	A tanulók ellenőrzési értékelési rendszere A teremtett világ fenntartása, megőrzése, A szűkebb és tágabb környezetünk védelme

Legfontosabb pedagógiai alapelvünk a keresztény elkötelezettség elve. Csak azokkal a pedagógusokkal lehet a katolikus nevelést megvalósítani, akik maguk is hitük szerint élő keresztények. Arra törekszünk, hogy a felvétel során ilyen kollégákat válasszunk a pályázók köréből.

2.2. Alapelv – cél – feladat

Az evangéliumi szeretet elve

Egyik cél a keresztény erkölcsi értékek közvetítése a napi kapcsolatrendszeren keresztül, a másik a katolikus értékek megjelenítése a tantárgyi munkában. A hittan tantárgy ismeretanyaga erre épül. A történelem, magyar irodalom, természetismeret, vizuális kultúra tantárgyak helyi tantervében is kiemelt szerepük van. A tanórán kívüli munkánkban úgyszintén. Az alapelvből megfogalmazható célérték a **keresztény humánium**.

A keresztény humánium toleráns, szeretetteljes, megbocsátó. A szeretetteljes légkör az alapja a tanár diák, diák-diák kapcsolatnak. Ha pedagógus személyiségében a tanulók a szeretetet tapasztalják, nyílt, őszinte, hibájukat beismerő személyekké válnak. Pedagógiánk normatív pedagógia. A megbocsátás a javulásba, a javításba vetett hitet jelenti, a hibázás megengedését és nem az elvtelen, gyengekezű pedagógiai irányítást.

Az egyéni bánásmód elve

Iskolai célként a **képességek szerinti fejlesztést jelenti**. Nemcsak a felzárkóztatásra, tehetséggondozásra igényt tartó tanulónak, hanem mindenkinek joga van az egyéni bánásmódra úgy a tanulmányi munka során, mint a szabadidős tevékenységekben.

Az egyéni bánásmód segíti a képességeinek kibontakozását, tehetségének fejlődését, ezáltal megtalálja helyét az osztály közösségében, az iskolaközösségben. A **munkatervekben megfogalmazott differenciálás megvalósítása a tantárgyi munkában, az egyéni képességekhez jobban igazodó szóbeli, írásbeli számonkérés, egyéni bánásmód a tanórán kívül.**

A közösségfejlesztés elve

Iskolai pedagógiai célunk a humán szocializáció segítése. A társadalomba való beilleszkedést a tanulók az iskolában „gyakorolják”. Eszményképünk a keresztény közösség, amelynek tagjai szeretetben, egymást segítve élnek. Minél több élményt nyújtó és tartalmas közösségi program működtetése az intézményben. Ilyenek a tanórán kívüli foglalkozások, szakkörök, versenyek, vetélkedők, megemlékezések, DÖK rendezvények, osztályprogramok.

A legfontosabb közösségformáló erő az osztály. Feladat az átgondolt osztályfőnöki munkaterv készítése. Olyan osztályprogramok, amelyet szívesen választ a sok egyéb lehetőség ellenére is. Minden pedagógus feladata, hogy a tanórán feladatokkal, értékelő, dicsérő szavakkal alakítsa a közösségtudatot az osztályban.

A diákönkormányzat saját program szerint működik. Az önszerveződés a legalkalmasabb forma a közösségi élmény nyújtásához.

Iskolánk legfontosabb közösségformáló rendezvényei a tanév jeles napjai, az egyházi ünnepekhez kapcsolódó rendezvények, amelyeket a „Közösségfejlesztés” című fejezetben részletesen ismertettek.

A hazaszeretetre nevelés elve

Célok a hazaszeretetre nevelés érdekében. Magyarságtudatunk erősítése, a magyar nyelv ápolása, a magyar történelem ismerete, a nemzeti büszkeség nagyjainkra. A helyi hagyományok ismerete, ápolása, helyünk, szerepünk Európában.

A tantárgyakból, tanórán és iskolán kívüli tevékenységből álló feladatokat akkor tudja a pedagógus jól megvalósítani, ha olyan légkört teremt, amely az értelem mellett az érzelmekre hat. A magyar, történelem, földrajz-, természetismeret- honismeret tantárgy helyi tantervében kiemelten szerepel a nemzeti identitástudat alakítása. A Nemzeti ünnepeink méltó megünneplésével (osztály vagy iskolai keretben) a nemzeti öntudat, a büszkeség érzését alakítjuk tanulóinkban. A helyi hagyományok ápolása a gyakorlatban is megvalósul szakköreinken, a művészeti alapiskola néptánc tanóráin. A történelem és földrajz helyi tanterve kiemelten foglalkozik a keresztény államiságuk kialakulásával, a magyar kereszténység fontos közép-európai szerepével.

Magyarságtudatunk alakítása legfontosabb céljaink, egyike.

Első lépésként meg kell tanítani a diákokat a helyes beszédre, olvasásra, fogalmazásra, önkifejezésre. Meg kell ismertetni ehhez irodalmunk nagyjait. Nagy hangsúlyt kell fektetni a szép beszédre. A magyar jól artikulált, lassú nyelv. Ezt a mai rohanó világban újra kell tanulni.

Kultúránk, hagyományaink ismerete

Az iskola kulturális élete szorosan illeszkedik a község és a helyi plébánia kulturális életéhez, és kölcsönösen kiegészítik egymást. A lehetőségektől függően színház, hangverseny és múzeum látogatásokat kell szervezni. Az iskolai ünnepélyeken a diákok bemutatják zenei tudásukat, fellépnek szavalók, színjátszók és az énekkar. Képzőművészeti kiállításon mutatják be legszebb alkotásaikat. **Az iskola életéről a diákfaliújság, a Szanyi hírmondó, és alkalmanként elektronikus évkönyv számol be.**

A kultúra része az emberi kapcsolatok, érzések kifejezési formája. Ezért a **tiszteletudó viselkedést meg kell tanítani a diákoknak**, kezdve a köszönéstől az öltözködésen és étkezésein át a helyes beszélgetésig. Ezt természetesen csak a pedagógusok egységes és igényes példaadásával lehetséges elérni. Az tanulóktól elvárt viselkedést a házirendben megfogalmaztuk.

A kulturált életre neveléshez hozzátartozik környezetünk védelme is. Iskolai életünkben lehetőség adódik, hogy gyerekeinket **neveljük**:

- az élet tiszteletére
- a teremtett világ megismerésére és megbecsülésére
- a szűkebb környezetünk szépítésére

Testi-lelki harmónia elve

Pedagógiai programunk célként jeleníti meg a testi- és lelki egészség megőrzését. Programunk külön fejezeteiben dolgoztuk ki a testi-lelki egészség kialakításának feladatait. **Az egészségfejlesztési program** külön-külön tárgyalja a **mindennapos testnevelés megvalósulását**, a teljes körű egészségfejlesztés megvalósítását az iskolai kereteken belül.

Didaktikai alapelvek

- Tudatosság elve
- Szakszerűség elve
- Az életkori sajátosságok figyelembevételének elve
- Fokozatosság és rendszeresség elve,
- A személyes tapasztalatszerzés elve

A négy didaktikai alapelv közül a tudatosság és szakszerűség elvét külön, kiemelten kezeljük.

A tudatosság és szakszerűség elve

A szakmaiság elvének érvényesülése érdekében pedagógiai programunkban a következő **célok** elérését tartjuk fontosnak:

- A műveltség általános értékeinek közvetítése,
- a pedagógiai kultúra fejlesztése,
- az ismeretalkalmazás képességének az alakítása
- a továbbtanulásra való felkészítés,
- a helyi tantervekben megjelenő műveltségterület tartalom oly módon történő átadása, hogy a klasszikus műveltségelemeket megismerve, azok alkalmazásával a tanulók értelmi, érzelmi képességeit fejlesszük.

A követelmények közt megjelenik a tantárgy fogalmi rendszerének ismerete mellett, a szaknyelv használata, az összefüggések megkeresése. Ehhez kapcsolódó cél:

Pontosan körülhatárolt követelményt állítsunk az egyes tantárgyakból.

A továbbképzések a szakmai fejlődést szolgálják. Minden pedagógus elvégezte a 120 órás továbbképzést, **gondot fordítunk a másoddiplomás képzésekre, két pedagógus szakvizsgázott.**

Célunk olyan továbbképzések elvégztetése, amelyet az intézményi igények alapján választanak a pedagógusok.

A teremtésvédelem elve

A teremtett világot Isten az emberre bízta, hogy „uralkodjon rajta” Az uralkodás nem lehet a továbbiakban a természet leigázása, a természeti értékek kizsákmányolása. A természeti értékek tudatában kell azokat megőriznünk, fenntartanunk.

Feladataink a környezetünk védelmében

Az épületek belső higiéniája, tisztasága megőrzése. Részvétel a környezet tisztán tartásában

Az udvar tisztasága, tisztán tartása

A iskola környékének rendben tartása

A települési környezetvédelmi akciók megtartása, részvétel

Az országos kezdeményezések iskolai megvalósítása

2.3. A nevelési elveink mentén a következő személyiségideál kialakítására törekszünk

A diákokban kialakítandó személyiségideál

A nevelés célja, hogy a diákok személyisége helyes irányban fejlődjön, alakuljon. E munka során egyes tulajdonságokat erősíteni kell, míg másokat lefaragni, helyére tenni. Így alakul ki egy személyes nevelési ideál, amely felé a nevelésnek tartania kell.

Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjú korig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyre érzékenyek. A nevelőhöz való viszony is sokat alakul a kezdeti feltétlen elfogadástól a tagadáson át az egyenrangú baráti kapcsolatig.

Nagyon fontos

- a hitre, reményre, szeretetre nevelés,
- a helyes önértékelés, amely se nem túlozza, se le nem becüli értékeit
- az értékek felismerése, megbecsülése és a kiállás mellettük,
- józan, megfontolt ítélőképesség,
- a mások felé való nyitottság, befogadóképesség,
- a saját akaratunkról való lemondás mások érdekében,
- a szelídség,
- az alázat,
- a türelem,
- alaposság,
- a mértékletesség,
- a bűnbánat, amely mentes kell, legyen a kóros önmarcangolástól, és a megbocsátás,
- a belső csendre, elmélyülésre való igény,
- hűség Istenhez és embertársainkhoz,
- felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt.

Ezt fejezi ki a szeretetparancs hármassága: szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint saját magam. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek az fogékony lesz a szentre, az igazra, a jóra és a szépre.

A személyes törődés feladatai

Ahogy a növendékfiacskát óvjuk a viharoktól, ugyanúgy kell óvni gyermekeinket a romboló tapasztalatoktól. Oda kell tehát figyelniük, mit olvas, milyen filmet néz meg, **a világhálót helyesen használja-e**, kikkel barátkozik. Kellenek ésszerű korlátok (Tízparancsolat, házirend, napirend), amelyek gátolják, de egyben védik is őt. Biztonságos, szerető légkörben kell felnőnie, nem szabad lerombolni benne a jóba és szépbe vetett bizalmát, játékos kedvét, azt a képességét, hogy tud csodálkozni. Mindezt az iskola csak a szülőkkel teljes összhangban tudja elérni.

A diákokat rá kell szoktatnunk a rendezett, fegyelmezett életre, illetve arra, hogy tetteiknek következményei vannak. A nevelő számára is nehéz és pillanatnyilag hálátlan feladat rászorítani diákjait az önfegyelemre, de tudnunk kell, hogy mulasztásunkkal súlyosan ártunk a ránk bízott fiataloknak.

Különösen meg kell tanítani őket arra is, hogyan vezessék le helyesen indulataikat, haragjukat, hogyan lehet ezeket akár pozitíven is felhasználni.

Meg kell tanítani, hogy nem értéktelenebbek (de nem is értékesebbek) másoknál, és hogy életük, egészségük is érték, életüknek transzcendens távlatai vannak.

Meg kell tanítani az önhittség és az önmagukban való hit közötti különbséget.

Meg kell tanítani az élet tiszteletére a szenvedés értékére és saját valamint a mások testének megbecsülésére őket.

Meg kell tanítani őket hitük okos megvédésére, véleményük bátor, de másokat nem sértő kimondására, és arra, hogy a belső értékeik megszerzéséért is meg kell dolgozni.

2.4. Erkölcsi elvárások

2.4.1. Erkölcsi elvárások a tanároktól

A diákok nevelése felelős, örök életre szóló feladat. Üdvösségre nevelünk. Minden más ezután következik. Ahhoz, hogy a diákok harmonikus, kellő önismerettel, önfegyelemmel rendelkező, szépre, jóra fogékony, Istent és embertársat szerető emberré váljanak, a pedagógusoknak is ilyennek kell lenniük. Ez a munka nagy önfegyelmet és önismeretet igényel, de ugyanakkor a pedagógusnak vállalnia kell a diákok előtt teljes személyiségét, korlátait is. A hívő pedagógus számára nélkülözhetetlen a folyamatos elmélyült imaélet, amely segítségével erőt meríthet munkájához, hálát adhat sikereiért, és hordozhatja a reá bízottakat.

A gyerekek nevelése elképzelhetetlen a szeretet, az adás vágya és az empátia nélkül. Meg kell érezni, melyik diáknak van éppen szüksége szerető személyes beszélgetésre, és melyiknek határozott szigorra. A megalázást viszont minden esetben kerülni kell. Ezt a munkát csak a gyermek és családja minél jobb megismerésével lehet lelkiismeretesen elvégezni.

A pedagógus minden pillanatban, iskolán belül és kívül értéket közvetít. Ezért kerülnie kell mindent, amely értéktelen, amely az aktuális fogyasztói divatot képviseli, ami csak szórakoztat, de nem nevel, ami üres tudást ad, de személyiséget nem fejleszt, ami Isten helyett valami pótszert akar nyújtani az emberek. Mindezt úgy kell tegye, hogy igazodjon a gyerekek jogos igényeihez, életkori sajátosságaikhoz, hogy ne elriasszon, hanem magával hívjon.

A tanár élete összhangban kell álljon az általa és az iskola által képviselt értékekkel. Ezért fontos, hogy minden pedagógus pontos, fegyelmezett, alapos munkát végezzen. Ígéreteit megtartsa a diákok és a kollegák felé is. Konfliktusait emberi módon kezelje. Tudjon megbocsátani. Családi háttere rendezett legyen. Ezt a munkát csak magasan kvalifikált, hitükben képzett, a gyerekeket szerető és értő pedagógusok tudják ellátni. A pedagógus szavai és tettei mindig összhangban kell, legyenek, hiszen mindennél nagyobb veszélyt jelent a gyerek számára a hamis tanúságtétel.

Az iskolában minden olyan pedagógus taníthat, aki elfogadja a katolikus iskola pedagógiai programját, a katolikus nevelési elveket és igyekszik a keresztény értékrend szerint élni.

2.4.2. Erkölcsi elvárások a diákoktól

A mai magyar társadalom nagyon sokféle. Így a gyermekek is sokféle hatásnak vannak kitéve. Egy-egy iskola tanulóifjúsága különböző társadalmi rétegekből, családi háttérből, egyházból gyűlik egybe. Éppen ezért egységes erkölcsi elvárások nehezen adhatóak meg feléjük. Alapvető, hogy elfogadják és befogadják az iskola üdvösségre és felelős tudásra irányuló tevékenységét, és ezt tudatosan ne akadályozzák. Tartsák be az emberi kapcsolatok szabályait.

Csak az a fiatal lesz képes ellenállni a fogyasztói társadalom csábításainak, csak az veszi észre a média által reklámozott tárgyak, célok silányságát, aki találkozott az élő Istennel. Ez a találkozás megjelöli az embert. Ehhez segíthetjük hozzá a fiatalt, ha megszerettetjük vele a csöndes szemlélődést a természetben, értékes irodalmat, műalkotást, zeneművet adunk a kezébe.

Fiataljaink számára igazi útravaló a küldetéstudat kialakulása: „Ti vagytok a világ világossága.” (Mt. 5,14)

Összefoglalva az elvárások a következők:

- belső igény a szentre, a szépre, a jóra, és az igazra
- részvétel a vallásának megfelelő (katolikus, protestáns) egyházi programokban
- tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt
- mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása
- alapos, rendszeres és pontos munka
- a rábízott feladatok lelkiismeretes elvégzése
- a házirend felelős betartása

Az iskola a diákok nevelését a tanórákon túlmenően különböző szakkörökkel, tanulmányi kirándulásokkal, sport, és kulturális események szervezésével biztosítja. Ezen a diákoknak erejükhöz mértén részt kell venniük. Az iskola diákszervezetei ehhez ajánlást készíthetnek.

2.4.3. Erkölcsi ajánlások a szülőknek

Az iskola a szülőktől is elvárja, hogy elfogadják az iskola katolikus jellegét, ne neveljenek, tegyenek az iskola ellen, hanem erkölcsileg, szükség esetén anyagilag is támogassák. Iskolával kapcsolatos problémáikat az érintettekkel beszéljék meg. Az iskola feladata, hogy jogos problémák esetén a szülőkkel együtt megkeresse azok mindenki számára megnyugtató megoldását.

Az iskola a szülőkkel igyekszik mindjobban megismertetni szellemiségét, nevelési alapelveit. Ezt a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartással igyekszik elérni. Ennek formái a szülői értekezletek, szülői fórumok, **meghívás lelki programjainkra**. Az iskola várja, hogy a szülők ezeken aktívan részt vegyenek, hogy maguk is fejlődjenek hitben és tudásban

2.5. Módszerek, eljárások

Módszereink

1. **Közvetlen** (direkt) módszerek, amelyekhez alkalmazása során a nevelő közvetlenül személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. **Közvetett** (indirekt) módszerek, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

2.5.1. Alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások

Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek

1. Közvetlen módszerek
követelés – gyakoroltatás – segítségadás – ellenőrzés – ösztönzés
2. Közvetett módszerek
 - a tanulói közösség tevékenységének megszervezése
 - közös (közeli és távoli) célok elfogadtatása
 - hagyományok kialakítása – követelés
 - ellenőrzés – ösztönzés

Magatartási modellek bemutatása, közvetítése

1. Közvetlen módszerek
 - elbeszélés – tények és jelenségek bemutatása
 - műalkotások bemutatása
 - nevelő személyes példamutatása
2. Közvetett módszerek
 - a nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében
 - követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösség életéből
 - nevelő személyes példamutatása

Tudatosítás (meggyőződés kialakítása)

1. Közvetlen módszerek
 - magyarázat, beszélgetés
 - felvilágosítás
2. Közvetett módszerek
 - a tanuló önálló elemző munkája
 - vita

3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos eljárások

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok magukba foglalják, hogy megismertessük Jézus örömhírét, tanítását és életét. Így a krisztusi ember személyiségformálódását segítjük elő.

Célok:

Az életkorukból eredő szépség, lehetőség, emberi – szellemi – lelki értékek felmutatása. Az életkorukból fakadó általános és egyéni személyiségfejlődésükből eredő problémák kezelése.

A személyiségfejlesztés fő feladatai:

- az ismeretek, az ismeretszerzés képességeinek a fejlesztése
- az erkölcs, a jó és a rossz felismerése és megkülönböztető képességének fejlesztése

Az ismeretek, az ismeretszerzés képességének a fejlesztése

1-4. osztály:

- Az olvasás, írás, számolás jelrendszere.
- Az ismeretszerzés önálló lehetőségei (könyv, újság, rádió, tv, számítógép).
- A kommunikáció formáinak gyakoroltatása.
- Az ismeretek birtokában való cselekvési helyzetek gyakoroltatása.
- Problémahelyzetek, a gondolkodási képességek gyakoroltatása.

5-8. osztály:

- A tantárgyak szaknyelvének elsajátítása.
- A kommunikáció formáinak gyakoroltatása.
- Az ismeretek birtokában való cselekvési helyzetek gyakoroltatása.
- Az összefüggések keresésére, feltárására törekvés.
- Problémahelyzetek, a gondolkodási képességek gyakoroltatása.
- A tanulni tanulás sajátosságainak megismertetése.
- Az informatikai eszközök használata (a könyvtár, mint információs eszköz).
- A teremtett világ szépségeinek megismerése.
- A környezetben való eligazodás segítése.
- A környezet védelme.

Az erkölcs, a jó és a rossz felismerése és megkülönböztető képességének fejlesztése.

A személyes istenkapcsolat elősegítése, a helyes vallásos élet gyakoroltatása. – ügyelve az intimitás, lelki érzékenység tiszteltetésére.

1-8. osztály:

- A jó és a rossz megkülönböztetése, keresztény erkölcsiségünk.
- A jó megerősítése, példaként állítása.
- A rossz elutasítása.
- A jóra törekvés igényként támasztása.
- Az önismeret képességének fejlesztése.
- A hibák javításának lehetősége.
- Szokások kialakítása.
- A tízparancsolat alapján álló normák igényként támasztása.

A fejlesztés kritériumai:

- életkornak megfelelő legyen
- az előbbivel együtt reális legyen, a tényleges alapról induljon (az adott fejlettségi szint, fizikai állapot)
- figyelembe kell venni a gyermek környezetét, szociális, kulturális
- háttérét, családjának elvárásait, a gyermek egyéni adottságait.

A személyiségfejlesztés színterei:

A személyiségfejlesztés irányai minden tantárgy és műveltségterület oktatása során a tantárgyi sajátos ismeretanyag elsajátíttatása keretében értendők. Különösen fontos szerepe van a személyiségfejlesztésben a játéknak, a kötetlenebb tanórai, illetve a tanórán kívüli foglalkozásoknak, túráknak, kirándulásoknak.

A dráma és színház, a hon- és népismeret, új és széles lehetőséget biztosítanak az érzelmi és erkölcsi tulajdonságok fejlesztésére.

Kiemelkedően fontos a hittan tantárgy az erkölcsi tulajdonságok fejlesztése terén.

A feladatok eszközei, technikái mind egyénre szabottak: függenek a pillanatnyi szituációtól, megoldandó feladattól, elérendő céltól (rész céltól).

A fejlesztési technikák közé tartozzon:

- az érzékeltetés
- a láttatás
- a meggyőzés
- a gyakoroltatás – rögzítés – elmélyítés
- számonkérés, ellenőrzés
- dicséret, elismerés

Az iskolavezetés feladatai:

- Biztosítja az iskola általános pszichés klímájának karbantartását.
- Helyi továbbképzéseket szervez.
- Értékeli a folyamatot: félévi és éves szinten.

A pedagógusok feladatai:

A tanulók egyéni képességeinek és szociális környezetének megismerése. A személyiségfejlesztés feladatainak elkészítése egyénekre. Célzott, preventív szűrőmunka, mely a személyiségfejlődési és teljesítményzavarok kialakulását megelőző korai jelzések felismerésére épül. Értékelik a folyamatot féléves, éves szinten.

4. A teljes körű egészségfejlesztés feladatai

A 20/2012. (VIII.3.) EMMI R. 128-132§ részletesen szabályozta az iskolai egészségnevelés tevékenységrendszerét.

4.1. Az egészségnevelés megvalósítása

nevelési témakörök megnevezése	színterek, formák megjelölése	a nevelés célcsoportjai	a szervezés felelőse	a megvalósítás időpontja
Helyes testtartás	tanóra (biológia, testnevelés)	tanulók	testnevelés tanár	egész tanévben folyamatosan
Táplálkozás egészségtan	tanórák: technika és tervezés, biológia, osztályfőnöki egészségnevelési hét	tanulók szülők	technika és tervezés, biológia szakos tanár, osztályfőnök egészségnevelési felelős	tanórák: tanmenet szerint. egészségnevelési hét: Éves Mt. szerint
Fogászati ellenőrzés; Fogápolási vetélkedő	fogorvos terve alapján, DÖK program	tanulók tanulók	fogorvos, DÖK vezető és az egészségvédelmi felelőse	októbertől januárig november
Orvosi ellenőrzés	iskolaorvos terve alapján	tanulók	iskolaorvos	október-március
Érzelmi nevelési témakörök	tanóra, tanórán kívüli programok	5-8. évfolyam	osztályfőnök, szaktanár,	szeptember-június
Függőség, prevenció	tanóra, tanórán kívül	1-4. évfolyam	osztályfőnök, szaktanár.	szeptember-június
Labdarúgás, kézilabda	sportfoglalkozás	1-8. évfolyam	testnevelő	február-március
Közös játék	játékos sport versenyek	tanulók, pedagógusok, szülők	DÖK, és a felelős évfolyam	május

4.2. Az egészségnevelés célja, feladatai

Célok

Az egészségnevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók egészségfejlesztési attitűdjének, magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék minden tagja képes legyen arra, hogy folyamatosan nyomon kövesse saját egészségi állapotát, érzékelje a belső és külső környezeti tényezők megváltozásából fakadó, az egészségi állapotot érintő hatásokat és ez által képessé váljon az egészség megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére.

A teljes fizikai, szellemi és szociális jólét állapotának elérése érdekében az egyénnek vagy csoportnak képesnek kell lennie arra, hogy meg tudja fogalmazni, és meg tudja valósítani vágyait, hogy megtalálja a megfogalmazódott szükségleteihez vezető, egészségét védő, és a környezet védelmére is figyelő optimális megoldásokat, továbbá környezetével változzék vagy alkalmazkodjék ahhoz. Az egészséget tehát alapvetően, mint a mindennapi élet erőforrását, nem pedig, mint életcél kell értelmezni. Az egészség pozitív fogalom, amely a társadalmi és egyéni erőforrásokat, valamint a testi képességeket hangsúlyozza.

Az egészségfejlesztés következképpen nem csupán az egészségügyi ágazat kötelezettsége, hanem az egészséges életmódon túl a jólétig terjed.

Az egészségnevelés feladatai

- betegségek megelőzése
- az élet értéként való tisztelete
- egészséges életvitelt kialakítani
- helyes döntéseket hozni
- konfliktusokat megoldani.
- egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőket felismertetni
- veszélyhelyzetek kezelése
- gyalogos közlekedés
- tömegközlekedési eszközök használata
- utasbalesetek elkerülésének módjai
- veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelése
- függőségekhez vezető szokások és életmód kialakulásának megelőzése
- fontos: a pedagógusok életvitelének pozitív példája

Az egészségnevelési program megvalósulásával a tanulóknál kialakítandó képességek igények

- viselkedésüket, az életvezetésük helyesen alakítsák,
- az egészségkárosító magatartásformák elkerülésének képessége,
- a betegségeket a korai szűrésekben való részvétel révén képesek legyenek megelőzni,
- tudjanak sajátos étrendet, mozgásprogramot kialakítani egészségük megőrzése érdekében,
- erősítsék a társas-kommunikációs készségeik fejlesztését és a konfliktuskezelési magatartásformák fejlesztését

4.3. Az egészségnevelés tartalma és kerete

Az egészséges életmód csak egészséges környezetben képzelhető el. Az egészség és a környezetvédelem szoros kapcsolatban állnak egymással. Az egészségnevelést négy nagy területre csoportosítottuk

1. Az egészségünk megőrzése
 - Egészséges táplálkozás
 - Helyes viselkedés,
 - Személyi higiéné
2. A testi-lelki egészség fejlesztése
 - Függőség, prevenció 1-8.
 - Bántalmazás
3. A mindennapos testedzés
4. Baleset-megelőzés, elsősegélynyújtás

Az egészségnevelés **tanórai és szabadidős keretek** között történik. Általában mindkét forma fontos, mert a tanóra gyakran az ismertek átadására, esetleg érzelmi reakciók alakítására szolgál. A szabadidőben pedig sok lehetőség van az egészségmegőrzés „gyakoroltására”.

1. Az egészségünk megőrzése

Téma	Megvalósítás		Résztevő évfolyam
	Formái	Ideje	
Egészséges életvezetés	tanóra, szabadidő, személyi higiéné	egész tanév során k. ismeret t.tudomány (tanmenet) of.	1-8.
A helyes viselkedés	tanóra, szabadidő	egész tanév során	1-8.
Egészséges táplálkozás, táplálkozás illeten	tanóra, szabadidő „termékbemutató”	egész tanév során k.ismeret-olvasás, t.tudomány (tanmenet) biológia	1-8.
Egészséges környezet	tanóra, szabadidő	egész tanév során	1-8.
A betegségek felismerése	tanóra, szabadidő védőnői előadás	egész tanév során biológia	5-8.
A szűrés	orvosi, eü vizsgálatok	beosztás szerint	1-8.
Nemi különbségek	tanóra, szabadidő	egész tanév során biológia, (tanmenet)	5-8.
Fogápolás	Tanóra	technika és tervezés, biológia	1-8.
Személyi higiéné	tanóra, szabadidő	egész tanév során	1-8.

Tantárgyak: magyar, környezetismeret, technika és tervezés, természettudomány, biológia, osztályfőnöki.

2. A testi-lelki egészség fejlesztése

Függőség-prevenció

Bántalmazás

TÉMA	MEGVALÓSÍTÁS		RÉSZTVEŐ ÉVFOLYAM
	FORMÁI	TANTÁRGY, IDEJE	
Önmagam és mások megismerése	bemutatkozás, beszélgetés fotó-fantáziák beszélgetés szerepjáték	olvasás, környezetism. október	1-4.
A gyermeki szükségletek	közös rendszerezés, tábló készítése	vizuális kultúra, november	1-4.
Egészségmagatartás, személyi higiéné	beszélgetés: napirend-túlhajszoaltság	vizuális kultúra február	1-4.
Értékek felismerése, sz. higiéné	Beszélgetés: jó-rossz, igaz-hamis, szép-csúnya	környezetismeret, olvasás március	1-4.
Segítségnyújtás bántalmazás krízishelyzetek	Hova fordul a gyerek segítségért?	olvasás április	1-4.
Egészséges táplálkozás	Étrend, Egészséges ételek készítése	technika és tervezés, környezetismeret május	1-4.

A program egyes témakörei nem mindig igényelnek teljes tanórát.

A projekt megvalósítása:

A témákat amelyek nem szerepelnek a tantárgy tanmenetében, jól megvalósítható délutáni szabadidős tevékenység keretei között.

Érzelmi nevelés

Bántalmazás

Téma	Megvalósítás		Résztevő évfolyam
	Formái, tantárgy,	Ideje	
Előítételek, beállítódások kialakulása,	Természet csodái fotó-fantáziák, szóbuborékok/ saját tervezés Természettudomány, biológia	október	5-8.
Segítségnyújtás (bántalmazás)	Beszélgetés: Hova fordul a gyerek segítségért? osztályfőnöki	november	5-8.
Függőségek, dohányzás, alkohol, drog	Beszélgetés/előadás természettudomány, kémia, biológia	február	5-8.
Egészséges táplálkozás	Étrend, Egészséges ételek készítése technika és tervezés, háztáji gazdálkodás, biológia	április	5-8.
Döntéseink	Beszélgetés: könnyű és nehéz döntések of, hittan	március	5-8.

A program témakörei nem mindig igényelnek teljes tanórát, de néhány témakör tárgyalása egy tanóránál hosszabb időt igényel.

A projekt megvalósítása:

5-8. évfolyam: Ajánlott tantárgyak: osztályfőnöki, hittan, természettudomány, biológia, kémia, technika és tervezés, magyar, dráma és színház
szabadidős tevékenységek: DÖK szervezésű programok

4.4. A mindennapos testedzés

Megvalósítási formák	
Testnevelési órák	Helyi tanterv szerint
Sportköri foglalkozás	Szabadidős tevékenységek

Iskolánkban 5 sportcsoport működik:

labdarúgás 4 csoport	1-4., 5-8.évfolyam	3 óra
labdajáték (kézilabda) 1 csoport	felső tagozat	1 óra

A mindennapos testnevelést Nkt 27.§ (11) bekezdéssel összhangban valósítjuk meg.

MINDENNAPOS TESTNEVELÉS

Testnevelési órák, sportköri órák, játékos egészségfejlesztő testmozgás

óra/foglalkozás	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
	óraszám							
Kötelező	5	5	5	5	5	5	5	5
Sportkör	2				2			

4.5. Baleset-megelőzés, elsősegélynyújtás

Az óraszámra bontott részletes terv az Elsősegélynyújtási terv c. fejezetben található.

Tantárgyak és a lehetséges témakörök

Megvalósítása az 1-2. osztály számára

A technika és tervezés, vagy a magyar nyelv és irodalom tantárgy helyi tantervében szerepeljen a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás.

magyar nyelv és irodalom, magyar nyelv, irodalom

- Állatok, növények, emberek c. témakör,
- Évszakok,
- ünnepkörök,
- hagyományok

Technika és tervezés

- Tárgykészítés különböző anyagokból,
- építés, szerelés otthon,
- család, életmód témakörök

Tanév eleji baleset-megelőzési óra az 1. tanítási napon

Megvalósítása az 3-4. osztály számára

Baleset-megelőzés: speciális feladatok előtt testnevelés, technika és tervezés, környezetismeret, vizuális kultúra órákon, kézműves foglalkozásokon.

Környezetismeret: Testünk, egészségünk c. témakör

Technika és tervezés: Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés

Tanév eleji baleset-megelőzési óra az 1. tanítási napon

Megvalósítása az 5-6. osztály számára

A technika és tervezés, és a természettudomány tantárgy helyi tantervében szerepel a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Technika és tervezés tantárgy: 5-6.

- Táplálkozás és ételkészítés
- Növénytermesztés kertművelés

Természettudomány 5-6.

- Megfigyelés, kísérletezés, tapasztalás
- Az emberi szervezet felépítése, működése, a testi-lelki egészség témakör

Tanév eleji baleset-megelőzési óra az 1. tanítási napon

Megvalósítása a 7-8. osztály számára

A technika és tervezés, biológia és az osztályfőnöki tantárgy helyi tantervében szerepel a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

technika és tervezés 7.

- Növénytermesztés kertművelés
- Táplálkozás és ételkészítés

Biológia 7-8.

- Egészségmegőrzés, elsősegély témakör

Tanév eleji baleset-megelőzési óra az 1. tanítási napon

5. Közösségfejlesztés

A közösségfejlesztés egymással egyenlő súlyú területei:

- közösségfejlesztés a tanórai tevékenységek során
- közösségfejlesztés a tanórán kívüli tevékenységgel.

Mindkét esetben a legfontosabb feladat a tevékenység.

5.1. Közösségfejlesztés tanórán és tanórán kívül

Erkölcsei nevelés, nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Az életkori szinten minden tanuló ismerje a keresztény értékeket!

Vegyünk részt a katolikus hagyományok őrzésében, ápolásában! (A keresztelestől kezdődően vegyen részt minden közösségi tevékenységben!)

Az életkori sajátosságok szintjén ismerjék a magyarság történelmét, irodalmát, a haza földrajzát a magyarság mindennapi életét!

Biztosítsunk minél több lehetőséget (tanórán kívül is), hogy a szanyi hagyományokat megismerje és gyakorolja!

Alakítsuk úgy hagyományainkat, ünnepi megemlékezéseinket, hogy velük a hazaszeretetet, a magyarsággal való azonosulást érezzék tanulóinkkal!

Ismerjék szűkebb környezetünk és a magyarság nagy személyiségeit és tetteit!

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Legyenek tudatában, hogy a magyar nemzet és magyar kultúrkör a határokon átnyúlik! Földrajzi egysége a Kárpát-medence.

A tanulók legyenek nyitottak a különböző szokások életmód, kultúrák iránt!

Fogadják toleranciával az európai népek különbözőségét!

Legyenek nyitottak a szomszéd népek kultúrák iránt!

Érezzék a felelősséget a határainkon túl élő magyarok iránt!

Vegynek részt a közösség ügyeiben!

Tudják megteremteni az egyéni célok és a közjó közötti összhangot!

Környezettudatosságra nevelés

A napi tevékenységeinkkel alakítsuk a tanulóknak a környezettudatos magatartást!

Közös tevékenységekkel vegyünk részt a környezet ápolásában, széppé tételében!

A tanulók kapcsolódjanak be környezetünk értékeinek megőrzésébe!

Segítsük tevékenységünkkel is megérteni ember és környezet kapcsolatát!

Önismeret és társas kultúra

Nemzeti önismeret, nemzeti kultúra ismerete.

A tanulók szerezzenek tapasztalatot az együttműködés fontosságáról a problémamegoldás terén!

Segítsük eligazodásukat az információs környezetben!

Kritikus szemmel tegyünk különbséget az érték és értéktelenség között!

A kommunikációs kultúra középpontjában az önálló ismeretszerzés képességének kialakítása legyen!

Segítsük elő a véleményformálás- és kifejezés, az érvelés képességének a fejlődését!

Testi-lelki egészség

Biztosítsunk sok lehetőséget tanórán és tanórán kívül az egészséges életmód gyakorlására!

Fejlesszük a beteg, sérült, vagy fogyatékos társak elfogadása iránti készséget, a segítőkész magatartás kialakulását!

Sok alkalmat teremtsünk a sportolásra a szabad levegőn való mozgásra!

Fordítsunk nagy figyelmet a serdülők káros függőségekhez vezető szokásainak megelőzésére ismeretterjesztő munkával, a mindennapi törődésünkkel!

Mutassuk be a tanulóknak a családi élet fontosságát, a család emberformáló szerepét!

Adjunk példát tanulóinknak a harmonikus életvitelre!

Tanulás tanítása

Legfontosabb feladatunk a tanulás megtanítása.

- vonjuk be a szülőket a tantárgyi specifikumok megismerésébe
- segítsük a lényeg kiemelését
- segítsük a sorrendiség megtervezését
- kérdéseinkkel és a memoriterrel fejlesszük az emlékezetet
- rögzítsük a lényeget
- alsó tagozattól fejlesszük az értő olvasást
- ahol szükséges, egyéni tanulási módszereket alkalmazzunk

Adjuk meg a tanulás értékét azzal, hogy mindig nehéz munkaként értékeljük!

Személyre szabott követeléssel biztosítsunk sikerélményt mindenki számára!

A közösségben ne legyen a tanulási kudarc miatt kirekesztett tanuló!

Közösségi értéknek az egyéni képességeknek való megfelelés igényét támasszuk!

A közösségfejlesztés feladatai iskolánkban

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos konkrét feladataink:

A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása.

A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.

Az önkormányzás képességének kialakítása.

A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.

A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

A pedagógusok közösségének erősítése, belső hagyományok kiépítése.

Szülői közösségek alakítása, az iskola életében partnerként való részvétele.

5.2. A közösségi együttlét intézményünkben

A tanév jeles napjai

VENI SANCTE	Iskolamise
TE DEUM	Iskolamise
lelki napok, lelki gyakorlatok, gyónási alkalmak	
farsang,	iskolai rendezésű (4.o+ SZM)
ballagás	Ünnepélyes búcsúztatás
az iskola névadója	Szent Anna ünnepe, Kisasszony
anyák napja	Osztálykeretben
Boldog Apor Vilmos emléknapja	Iskolamise
Adventi lelki nap	Iskolai (1-8 évf.)
Első áldozás	

Egyházi Ünnepek

szept. 8.	Kisboldogasszony ünnepe	Iskolai zárándoklat
szept. 12.	Mária nevének napja	Szentmise
nov. 1.	Mindenszentek	Szentmise
nov. 2.	Halottak napja	Szentmise
nov.5.	Szt. Imre	of munkaterv
nov. 19.	Szt. Erzsébet	of munkaterv
Dec.	adventi vásár	iskolai program DÖK
dec. 6.	Szt. Miklós	Iskolai program (3. évfolyam)
dec. 8.	Szűz Mária Szepiőtelen Fogantatása	
dec.	adventi gyertyagyújtások,	Közös gyertyagyújtás (5-8.évfolyam rendezi)
febr. 2.	Gyertyaszentelő Boldogasszony	
febr. 11.	Lourdes-i Szűzanya ünnepe	Szentmise (fakultatív)
febr.	hamvazószerda, a nagybőjt kezdete	Iskolamise
febr.-márc.	nagybőjt, húsvét	
márc. 17.	győri Könnyező Szűzanya ünnepe	tagozati zárándoklat
márc. 25.	Gyümölcsoltó Boldogasszony	Iskolamise
máj. 3.	Szent Kereszt megtalálásának az ünnepe	
máj. jún.	Pünkösöd	Szentmise

Szervezeti hagyományok

Állami ünnepek

okt. 6.	Aradi vértanúk	megemlékezés 5-8 oszt. 1-4. tagozat
okt. 23.	az 1956-os forradalom és szabadságharc	megemlékezés (felelős: 8. évfolyam)
február 25.	A kommunista diktatúrák áldozatainak emléknapija.	osztály keretben
márc. 15.	Az 1848-as forradalom és szabadságharc.	megemlékezés (felelős: 6. évfolyam)
ápr. 16.	A holokauszt emléknapija.	megemlékezés 5-8. oszt.
június 4.	A nemzeti összetartozás napja.	megemlékezés tagozat.

Egyéb rendezvény

május	gyermeknap	iskolai program (felel 7. o.)
	Ki Mit Tud?	munkaterv szerint -DÖK

Az ünneplés módjai:

- megemlékezés (tanítási órán, osztályfőnöki órán, iskolai szinten)
- iskolai ünnepély
- színdarab
- tanítási nélküli munkanap: kirándulás
- vetélkedők
- sport

5.3. A diákönkormányzat szerepe a közösségfejlesztésben:

- A diákönkormányzat segíti
- a tanulók önállóságának
- a felelősségérzetének
- önszervező képességének
- a közösségi élmény fontossága érzésének kialakulását.

Közösségformáló szerepe van az egészségnevelési hetek és a hozzá kapcsolódó vetélkedő programjainak. Időpontját az éves munkatervben határozzuk meg. Az alsós Komplex tanulmányi verseny idejét is szintén az éves munkatervben határozzuk meg.

A diákönkormányzat saját munkaterv szerint működik, amelyben nagy szerepet kap az iskolai egészségnevelési, környezeti nevelési programok megvalósítása a rendszeres közösségi tevékenységek által. A Ki mit tud DÖK szervezésű program.

6. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógus munkaköri feladatait a munkaköri leírás ismerteti. Legfontosabb helyi feladatai a következők:

Az intézményben ellátandó feladatok

A keresztény értékrend szerint alakítja személyes kapcsolatait kollégáival a nem pedagógus dolgozókkal és a tanulókkal.

Nevelési-oktatási feladatait a munkaköri leírás szerint ellátja.

Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

Intézményi megbízatásait pontosan ellátja.

Ügyeletes nevelőként: feladata a folyosói és udvari rend biztosítása, a váltócipő használatának elrendelése, iskolamisékre, ünnepségekre történő indulás meghatározása. Az ügyeleti nap munkaideje egy tanórával meghosszabbodik.

Ebédeltetési ügyelet külön beosztás szerint. Feladata a közös ima és az ebédelés szervezése.

Bejáró tanulók ügyelete külön beosztás szerint. Feladata a bejáró tanulók foglalkoztatásának biztosítása, a tanulás és szabadidő szervezése.

Részvétel a munkaterv szerinti fogadóórán, szülői értekezleten.

Felkészülés a munkaterv szerinti szülői értekezletre.

Részvétel a havi értékelő értekezleten.

Felnőtt lelkigyakorlat: intézményi szervezésben, és fenntartói szervezésben.

Évközi, félévi, tanévvégi értekezletek.

A munkaterv szerint szervezett programok megvalósítása az intézményben.

Szabadidős programok szervezése iskolán belül.

Az szakterme/tanterme tisztaságát, dekorációját a tanulók irányításával megvalósítja. Ezzel a környezetvédelmi nevelés tanórán kívüli feladatait is megvalósítja.

Esetleges pályázattal kapcsolatos programokat lebonyolítja.

Pontos adminisztrációs munka. A formai követelmények, a határidők betartása.

Az egyes tanév közben adódó feladatok pontos, határidőre történő megoldása.

Intézményen kívüli feladatok:

Az intézményen kívül is a keresztény értékrend szerint él.

Tanóráira óravázlatot készít.

Felkészülés az IKT eszközök használatával szervezett tanórákra.

A tanulók írásbeli munkáit a PP-ben előírtak szerint javítja, értékeli.

Rendszeres füzetellenőrzést és értékelést végez.

Az intézményen kívüli továbbképzéseken részt vesz.

Kirándulások, táborok **önálló** szervezése, segítség a szervezésben, részvétel a kirándulásokon, táborokon.

Ünnepségeket, iskolai programokat összeállít, ezekre felkészít és lebonyolítja őket.

Felkérés esetén a település rendezvényeire műsort készít és bonyolít le.

Részt vesz települése kulturális programjain, megemlékezésein.

Részvétel az alábbi liturgikus programokon:

- a hétfégi szentmisén a tanulókkal együtt részt vesz,
- beosztás szerint a hétfégi diákmisén ügyeletet vállal,
- iskolamiséken és évfolyam miséken részt vesz,
- rózsafüzéren október hónapban az osztályával részt vesz,
- szentségimádás november hónapban,
- keresztúton a nagyböjtben,
- a nagyhét liturgikus programjain,
- Lourdes-i szentmisén,
- egyházmegyei rendezvényeken
- az Úr napi szentmisén a gyerekek részvételét is szervezi
- adventben hajnali miséken.

Az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai

Az osztályfőnök osztálya vezetője minden értelemben. Keresztény pedagógusként lelki vezető is. Nagy figyelmet fordít az osztály lelki életének szervezésére, az osztályprogramok közös kirándulások keresztény tartalmának biztosításával. Közösségfejlesztési feladatai mellett a tanulók személyiségének fejlesztése, a tanulókkal való személyes törődés adja osztályfőnöki munkájának tartalmát. Osztályfőnöki munkája az iskolában és az intézményen kívül folyamatosan valósítható meg. A munka tartalma a családsegítő szervezettel való kapcsolattartásra, és az ifjúságvédelemre is kiterjed.

Az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnök a minden pedagógusra kötelező feladatokon túl az alábbi feladatokat végzi el

Az intézményben ellátandó feladatok

- Keresztény emberi példamutatás és értékrend szerint ad és követel.
- A személyes törődést keresztény nevelőként valósítja meg.
- Megfelelő magaviseletű; az iskolai diák-önkormányzati munkában és az iskolai rendezvényeken aktív osztályközösséget alakít ki az osztályközösség megfelelő irányításával.
- Fejleszti a tanulók személyiségét, elősegíti egészséges lelki és testi fejlődésüket.
- Elősegíti a társadalmi normákhoz és az iskolai elvárásokhoz igazodó értékrend kialakítást és elfogadását.
- Megismeri a tanulók családi és szociális körülményeit.
- Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik a tanulók szüleivel.
- Rendszeres kapcsolatot tart együttműködik az osztályban tanító nevelőkkel.
- Tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Erdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire.
- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét, és erről rendszeresen – legalább havonta – tájékoztatja a szülőket.
- Elvégzi az osztályfőnöki adminisztrációt (bizonyítvány, napló, törzslap)
- A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.
- Ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló továbbhaladásának feltételeiről.
- Figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.

- Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről.
- Részvétel a munkaterv szerinti fogadóórán, szülői értekezleten.
- Felkészülés a munkaterv szerinti szülői értekezletre.
- Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait, vezeti a mulasztási naplót, a mulasztásokat az osztálynaplóban havonként összesíti. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.
- A tanév elején elkészített osztályfőnöki tanmenet szerint vezeti az osztályfőnöki órákat, azokra előre felkészül.
- Segíti és ösztönzi a tanulók középiskolai továbbtanulását, megismerteti őket a pályaválasztási és továbbtanulási lehetőségekkel.
- Részvétel a havi értékelő értekezleten.
- Felnőtt lelkigyakorlat: intézményi szervezésben, és fenntartói szervezésben
- Évközi, félévi, tanévvégi értekezletek.
- A munkaterv szerint szervezett osztályprogramok megvalósítása az intézményben.
- Az osztálya tisztaságát, dekorációját a tanulók irányításával megvalósítja.
- Az egészségnevelési és környezetvédelmi nevelés tanórán kívüli feladatait is megvalósítja.
- Személyiségfejlesztési és közösségfejlesztési tervet készít
- Félévi és tanév végi beszámolót készít
- Esetleges pályázattal kapcsolatos programokat lebonyolítja.
- Személyiségfejlesztési feladatokat határoz meg egyénre szabottan.
- Ifjúságvédelmi feladatait elvégzi, családlátogatást végez.
- Nyilvántartja a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulókat.

Intézményen kívüli feladatok:

- Az intézményen kívül is a keresztény értékrend szerint él.
- Szabadidős tevékenységeket (Színházlátogatást, uszodalátogatást) szervez, vezet.
- Felkérés esetén a település rendezvényeire műsort készít és bonyolít le.
- Részt vesz települése kulturális programjain, megemlékezésein.
- Részvétel az alábbi liturgikus programokon:
 - a hétfégi diákmisén a tanulókkal együtt részt vesz,
 - beosztás szerint a hétfégi diákmisén ügyeletet vállal,
 - iskolamiséken és évfolyam miséken részt vesz,
 - rózsafüzéren október hónapban az osztályával részt vesz,
 - szentségimádás november hónapban,
 - keresztúton a nagyböjtben,
 - a nagyhét liturgikus programjain,
 - Lourdes-i szentmisén,
 - Egyházmegyei rendezvényeken részt vesz,
 - adventben hajnali miselátogatást szervez osztályának,
 - Adventi programot szervez osztályának,
 - az adventi gyertyagyújtást osztályával megszervezi és lebonyolítja,
 - Az osztályprogramban az iskolán kívül szervezett programok megvalósítása,
 - Felméri a közösségfejlődés állapotát, és ennek alapján közösségfejlesztési feladatokat valósít meg.

7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

A következő tanulói csoportok tartoznak ide:

Különleges bánásmódot igénylő tanulók.

- A kiemelten tehetséges tanulók.
- SNI tanulók.
- Beilleszkedési zavarokkal küzdő tanulók.

Iskolánk különleges bánásmódot igénylő tanulónak tekinti a szociálisan hátrányos helyzetű tanulót is.

7.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetség bármilyen területen legyen is, Istentől kapott különleges ajándék. A Köznevelési tv a kiemelten tehetséges tanulókat a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek között jelöli meg.

A tehetség-, a képességfejlesztés tanórai lehetőségei tanórákon, és tanórán kívül

Gyakorló órákon:

- differenciált foglalkoztatás
- alkalmilag nívócsoportok kialakítása az osztályon belül
- egyénre szabott feladatok
- önálló kutatás az életkor szintjén valamely témában
- kiselőadások készítése a kutatási területről
- valamilyen produktum készítése és bemutatása arról a területről, amelyben tehetséges
- a problémamegoldó képességek működtetése
- vitakészség fejlesztő beszélgetések
- az indoklás az érvelés gyakorlása

Új ismeret feldolgozása során

Az új ismeret feldolgozása során is van lehetőség a képességfejlesztésre. Ha azt akarjuk, hogy a tehetséges tanulóink képességei fejlődjenek, más tanulásszervezési modellt kell választanunk az ismeretfeldolgozás során. Bizonyos tanulóknak szüksége van a személyes kontaktusra, a tehetségesebb tanulók nem igénylik a tanár állandó jelenlétét, felügyeletét az ismeretszerzés során.

A hagyományos tanórai differenciálás alkalmazható a képességfejlesztésre.

A tehetség- a képességfejlesztés tanórán kívül

A képességfejlesztés tanórán kívüli területét a szakkörök, előkészítők, sportkörök, énekkarok, a különböző tanulmányi és egyéb versenyekre való felkészítés jelenti iskolánkban.

Előkészítők

A nyolcadik évfolyam számára szervezünk középiskolai előkészítőt szakköri keretben magyar és matematika tantárgyakból.

Célja: A tanulókat két csoportra osztva

- tehetségfejlesztés
- felzárkóztatás.

Szakkörök

Tehetségfejlesztő szakköreink:

- Nyelvi szakkör (angol, német)
- Mesevár (alsó tagozat)
- Tehetségfejlesztő szakkör (alsó tagozat)
- Sportkörök
- Énekkar
- Színjátzó
- Szorobán

Minden szakkör külön tematikával működik.

Tanulmányi és egyéb versenyekre való felkészülés.

Hagyományosan részt veszünk a következő tanulmányi és sportversenyeken:

Alsó tagozat:

- Hittan verseny
- Katolikus iskolai tanulmányi versenyek (magyar nyelv, értő olvasás, matematika, környezetismeret)
- Német nyelvi verseny
- „Mesevár” Vers- és prózamondó verseny
- Diákolimpiai versenyek: háromtusa, labdarúgás
- „Bozsik program”: labdarúgás
- Rajzversenyek: folyamatosan

Felső tagozat:

Matematika tanulmányi versenyek:

- A katolikus iskolák országos versenye
- Zrínyi Ilona tanulmányi verseny
- Dugonics András tanulmányi verseny
- Páli Szent Vincze napok tanulmányi versenye
- Hunyadi J. Gimnázium tanulmányi versenye

Magyar tanulmányi versenyek

- Simonyi helyesírási verseny
- Kazinczyról elnevezett „Szép magyar beszéd” verseny

Német- angol tanulmányi versenyek

Történelem

- KPSZTI országos tanulmányi versenye

Testnevelés

- Diákolimpiai versenyek: labdarúgás, kézilabda, kosárlabda, atlétika
- Karácsony kupa helyi labdarúgó teremtorna
- Dőry kupa labdarúgás
- Bozsik program

A hagyományos versenyeken kívül részt veszünk az alkalmi jellegű tanulmányi, rajz, vers- és prózamondó versenyeken

Tanulmányi s egyéb versenyekre való felkészülés után tanulóink megmérettetik magukat a versenyeken. Részben szakköri keretek között, részben külön, nem szervezett formában végzik a pedagógusok a felkészítést. A legtehetségesebb tanulók külön, egyéni felkészítést kapnak a tanulmányi versenyekre. Részt veszünk több levelezős tanulmányi versenyen.

A tehetségfejlesztés iskolán kívül is folytatódik. Jó kapcsolatot ápolunk az **Allegro** Művészeti Alapiskolával, amelynek tanulóit a mi iskolánk gyerekei adják. Képzési szakok: zene, néptánc.

7.2. A sajátos nevelési igényű tanulókkal való foglalkozás

A SNI tanulókkal külön program szerint foglalkozunk, amely része a helyi tantervnek.

Igazán komoly tanulási kudarcról akkor beszélünk, ha a tanulónak a veleszületett, vagy a születés után valamilyen értelmi, vagy fizikai képességei sérülnek.

Ha ezek a képesség, vagy részképesség zavarok az óvodában nem derülnek ki nagyon fontos, hogy az alsó tagozat első évfolyamaiban felismerjük őket.

A velük való foglalkozást keresztényi kötelességünknek tekintjük. Ezért iskolánkban megszerveztük az enyhe értelmi fogyatékos, az autista és a pszichés fejlődés zavaraival küzdő tanulók gyógypedagógiai ellátását **integrált oktatás, részleges integráció keretében.**

Ez azt jelenti, hogy meghatározott alkalmakkor gyógypedagógus foglalkozik a tanulási problémával küzdő tanulókkal. A gyógypedagógiai oktatás szakértő által véleményezett és a fenntartó által jóváhagyott tanterv alapján történik.

Megoldjuk a részképesség zavaros tanulók gyógypedagógiai vagy fejlesztőpedagógiai megsegítését. Biztosítjuk a logopédiai ellátást mindazok számára, akik erre rászorulnak.

A sajátos nevelési tanulók fejlesztésének programját A PP kiegészítő kötetében dolgoztuk ki, amelynek címe: A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésének programja.

A gyógypedagógus munkáját is segítjük a következő feladatok megoldásával.

- Korai felismerés.
- A szülők és a gyógypedagógus tájékoztatása.
- Előzetes megfigyelés a gyógypedagógus által.
- A tanuló szakmai vizsgálatra történő irányítása (Gyógypedagógiai Szolgáltató Központ)
- Ha szükséges a szakmai vélemény birtokában az integrált oktatásba való bekapcsolása a tanulónak.

7.3. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Nagyon sok esetben ugyanannál a tanulónál, vagy családnál jelentkezik egyszerre a három probléma. Mik lehetnek egy gyermek beilleszkedési és magatartási nehézségének okai?

- A) Környezeti ok:
 - a) Családi környezet (a család szerkezete, nevelési hiányosság, erkölcstelen családi környezet, italozó életmód a családban, rossz lakásviszonyok, stb.).
 - b) Családon kívüli környezet.
- B) A gyermek személyiségében rejlő ok (értelmileg - érzelmileg szociálisan visszamaradt, gátlásos - szorongó, agresszív magatartású, stb.).
- C) Anyagi ok.
- D) Egészségi ok.

A beilleszkedési és magatartási nehézségekkel élő tanulónál a felsorolt okok összekapcsolódva lelhetők fel.

Intézményünk fő feladatai a beilleszkedési és magatartási problémás tanulók esetén.

1. Felismerés:

Ez a pedagógusok tudatos tevékenysége legyen, amely során már az első két osztályban figyeljen fel a nehezen kezelhető gyerekekre!

2. Meggyőződés kialakítása:

Annak eldöntése a kollégákkal közösen, hogy tényleg magatartási problémával állunk szemben, vagy egyéb, más jellegű problémák miatt vannak a tanulónak nehézségei.

Módszere: szakirodalmi tájékozódás, tudatos megfigyelés, konzultáció a kollégákkal.

3. Kapcsolatfelvétel a családdal:

Családlátogatás. Célja a családi háttér megismerése. A kapcsolatfelvétel során kell ismertetnünk a családdal az iskolai problémákat.

4. Konzultáció a beilleszkedési, magatartási problémák megszüntetésének lehetőségeiről, a javaslattétel előkészítése.

Résztvevők:

- Szülők
- Osztályfőnökök
- Családgyógyász

5. Javaslattétel

A javaslattétel lehet:

- felzárkóztató programon való részvétel
- javaslat nevelési tanácsadó vizsgálatára

Az egész tevékenység során és a későbbi munka során is kiemelkedő pedagógiai feladat a pedagógusi tolerancia és a pedagógiai tapintat irányukban. Ugyanakkor következetesség a tanár-diák kapcsolat működtetésében.

A beilleszkedési, magatartási problémás tanulók foglalkoztatásának tevékenységi formái

- tanóra
- napközi otthonos ellátás
- tanulószobai ellátás
- szakkör, sportkör
- logopédiai ellátás
- gyógypedagógiai ellátás
- gyermekvédelmi ellátás

Tanóra: A tananyag kiválasztása és feldolgozása során is törekszünk segíteni a magatartási zavarokkal küzdő gyermekek beilleszkedését. Az ismeretanyag feldolgozása során a gyerekekkel célokat és feladatokat fogalmaztunk meg, melyek az oktató - nevelő tevékenység folyamatában a tanulók magatartását befolyásolják. A tanulók kritikusan figyelik egymás magatartását, előbb - utóbb a társak és a nevelők által megfogalmazott és gyakran hallott kritikák hatására a gyerekek saját viselkedésükre is figyelnek.

Napközi és tanulószoba: Délutánra a gyermek elfárad. Olyankor még türelmetlenebb és érzékenyebb. Minden gyereknek szüksége van egy kis kikapcsolódásra (szabadtéri játékra, testmozgásra) mielőtt hozzákezd a házi feladatok megoldásához. Játék közben is előfordulhatnak konfliktusok (ki legyen a csapatkapitány stb.), ezekben az esetekben is minden tanulóval a saját egyéniségének megfelelően kell megértetni, hogyan kerülhetők el a hasonló esetek. Az egyéni bánásmód elengedhetetlenül fontos eszköze a nevelésnek, amikor sajátos módon reagáló tanulókkal foglalkozunk.

Türelmesen, többször meg kell ismételniünk elvárásainkat, a megvalósítás útját is röviden, pontosan kell elmondanunk, hogy a gyerekek érezzék, hogy jól akarunk.

Szakkör, sportkör: Fontos, hogy ezek a tanulók is részt vegyenek a szabadidős tevékenységek valamelyikén. Nagyobb odafigyelést igényel a szakkörvezető pedagógustól a velük való foglalkozás, de ezeken a foglalkozásokon szerzett sikerélmény nagyban hozzájárul személyiségük fejlődéséhez, szocializációjukhoz.

A logopédiai és gyógypedagógiai ellátás: Szakértői bizottság véleménye alapján a gyógypedagógiai ellátást gyógypedagógus segítségével, a logopédiai ellátást külső logopédus, vagy logopédiai asszisztens igénybevételeivel tudjuk megoldani.

Gyermekevédelmi ellátás: az osztályfőnök kezdeményezése alapján a GYRJÓ felé jegyző kezdeményezheti. A családsegítő központtal a kapcsolatunk a gyermekjóléti szolgálat megszervezésében testesül meg. A gyermekjóléti szolgálat feladata a fenti problémakörbe eső tanulók számontartása, felügyelete, segítése és az ifjúságvédelmi feladat helyi szintű ellátása.

A gyermekjóléti szolgálat tagjai: a szolgálat családgondozója, a jegyző, a nevelési oktatási intézmények vezetői és a háziorvosok.

DÖK programok

7.4. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Az iskolapedagógus a tanulók hátrányos anyagi helyzetének és veszélyeztetettségének feltárásával és enyhítésével kapcsolatos feladatait a Nemzeti Köznevelési Törvény szabályozza.

Különbséget kell tennünk az iskola által szociálisan hátrányos helyzetűnek ítélt, és a Tv. által hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű kategória között.

Tevékenységünk célja: segíteni azon tanulók beilleszkedését az iskolai környezetbe, akik szociális körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek:

- családi mikrokörnyezetéből adódóan hátrányos helyzetűek
- családi házon kívüli környezet miatt hátrányos helyzetűek
- iskolai körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek
- csonka családban felnövő gyermekek (elvált szülők, árva, félárva gyerekek)

átmenetileg hátrányos helyzetűek:

- áttelepült, beköltözött (új) tanulók
- tartós betegség miatt hátrányos helyzetűek.

A felzárkóztatás rendszere:

A tanuló gondozási rendszert, a hátrányos helyzet figyelését, és segítségnyújtási lehetőségek feltárását az iskola vezetése és tantestülete egyként fontos feladatának tekinti.

Kiindulópont: Az iskolai eredmények permanens figyelése a hátrányos helyzetű gyermekeknél, eredményeik alakulása az osztálytermi folyamatokban dől el.

Következtetés: A tanár az eredmények regisztrálásán túl jutson tovább! Elemesse az adatokat, fejlesztési tervet készítsen személyre és konkrét pedagógiai szituációra vonatkozóan.

Célja: Az iskola rendelkezzen megfelelő információkkal a tanulók tanulási, szociális, emocionális fejlődéséről, és ezek alapján képes legyen az iskola és a nevelőtestület a fejlesztés érdekében folyamatosan végzett és tervszerűen koordinált felzárkóztató és felkaroló cselekvésre!

Szociális hátrányokból adódó lemaradás enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják

- Csoportbontás, differenciált foglalkozás.
- Tanulási segítség 1-8 osztályig, korrepetálás magyarból és matematikából.
- A tehetséges hátrányos helyzetű tanulókat különös figyelemmel irányítjuk a tehetséggondozó foglalkozásokra.
- Étkeztetési támogatás.
- A taneszköz vásárláshoz nyújtott segélyek.
- Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata, a nevelők segítő, személyes kapcsolattartása a rászoruló tanulókkal, a szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése (egyéni beszélgetés az osztályfőnökkel, fogadóóra, családlátogatás, szülői értekezlet stb.).
- Továbbtanulás irányítása, segítése.
- Szoros kapcsolat a polgármesteri hivatallal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátránytól szenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek.

Eszközeink a szociális hátránykompenzáció tevékenységeire

A gyermekvédelmi tevékenység hatékonyságának növelése, a szociokulturális hátrányok enyhítése:

- a szabadidő kulturált eltöltésének biztosítása
- tanácsadás a rászoruló gyermekeknek, szülőknek stb.
- felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok szervezése
- felvilágosító és drogmegelőzési programok szervezése,
- felvilágosítás nyújtása a szociálisjuttatások lehetőségeiről,
- tankönyvtámogatás,
- kapcsolatfelvétel a szakszolgálati intézményekkel, pályázatok figyelése.
- Kapcsolattartás a családsegítő és a gyermekvédelmi szolgálattal
- Kapcsolattartás a szociális segítővel és gyermekvédelmi intézménnyel
- A tanulási folyamat tervezésében minden tanuló tényleges részvételének biztosítása (csoport, páros, individuális munkaforma), az érintett tanuló érdek-és esélyérvényesülésének elősegítése.

Az osztályfőnök feladatai:

- nyilvántartás
- kapcsolat az önkormányzattal
- kapcsolat a családsegítő szolgálattal és a gyámhivatallal
- kapcsolat a családi környezettel
- a segítségnyújtás tartalmának és formájának kiválasztása.

Az osztályfőnök nyilvántartja a szociálisan hátrányos helyzetű tanulókat. A helyi szervezetekkel állandó kapcsolatban állva ismeri az állandó és alkalmi segélyezési rendszert. Az osztályfőnökkel közösen családlátogatás és egyéb ismereteik alapján eldöntik, hogy melyik szociálisan rászoruló tanulót milyen önkormányzati segélyezésre javasolnak. Javaslattétel a helyi szervek felé.

Az iskolai támogatás lehetőségei:

Állami szociális támogatások:

- Ingyenes étkezés
- Kedvezményes étkezés

Egyházmegyei karitásztámogatásai:

- Étkezés támogatása
- Tanulmányi támogatás

Intézményi támogatás:

Az intézménynek nincs olyan alapítványi, vagy egyéb bevétele, amely alapján a tanulók folyamatos szociális támogatását meg tudná valósítani. (lásd: Házi rend)

Egyéb támogatás:

- Szülői munkaközösség támogatása
- Külső szervezet felajánlott támogatása

Az osztályfőnök gyermekvédelmi feladatai

- A hátrányos helyzetű, veszélyeztetett tanulók felmérése, nyilvántartása, figyelemmel kísérése, szükség esetén intézkedés.
- A tanulók igazolatlan, és igazolt hiányzásának a rendelet szerinti vezetése és a házirendben szabályozott módon történő intézkedés.
- Rendszeres családlátogatás.
- Segélyezéssel kapcsolatos ügyintézkedések.
- Kapcsolattartás a gyermekorvossal, védőnővel, Családsegítő Szolgálattal, Gyámügyi hatóságokkal.
- A tanulók személyiségének fejlesztése, a keresztény értékrend kialakítása osztályfőnök, szaktanár, szülő együttműködésével.

- A TV, rádió, újság, reklámok, szenvedélybetegségek gyermekekre gyakorolt negatív hatásaira a szülők figyelmének felhívása.
- Szabadidős programok szervezése.
- A szaktanárok, osztályfőnökök figyelmét felhívni a preventív lehetőségekre a szaktárgyak oktatásakor és a nevelésben.

Minden nevelő feladata, hogy megtanítsa tanulóit:

- Apró sikertelenségek elviselésére.
- Tudjanak konfliktusokat megoldani!
- Tudjanak korlátokat felállítani és elfogadni!
- Fejezzék ki érzelmeiket és tudják kezelni őket!
- Tudjanak kapcsolatokat építeni!
- Pozitív, keresztény értékrendjük legyen.
- Tudjanak nemet mondani az egészségkárosító szerekre!

Együttműködés az alábbi szervezetekkel és intézményekkel:

- Gyógypedagógiai Szolgáltató Központ
- Kormányhivatal hivatalai

Együttműködés a családokkal: A 9. fejezetben ismertetett formákban.

8. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A tanulók az intézmény döntési folyamataiban a diákönkormányzaton keresztül, testületileg vagy egyénileg vehetnek részt. A tanulók a döntési folyamatban vagy döntési, vagy véleményezési joggal vesznek részt.

Döntési jogköreinek gyakorlása:

Döntés tartalma	Döntéshozó közösség	Döntés ideje
DÖK saját működéséről	Tanulók közössége	DÖK megalakulása (szeptember 1.)
DÖK anyagi eszközeinek felhasználásáról	DÖK vezetősége	Szeptember 30-ig
Hatáskörei gyakorlásáról	DÖK vezetősége	Szeptember 30-ig
Egy tanítás nélküli munkanap programjáról	DÖK vezetősége	Szeptember 15-ig
Tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről	DÖK vezetősége	Szeptember 30-ig
DÖK munkaterv elfogadása	DÖK vezetősége	Szeptember 15-ig

Intézményi döntések és a kapcsolódó tanulói jogkörök. A jogkör gyakorlásában a részvétel a DÖK keretében történik.

Döntés tartalma	A tanulói jogkör gyakorlása	A jogkör gyakorlás ideje
SZMSZ nevelőtestületi elfogadás	véleményezés	A testületi elfogadás előtt.
Házirend nevelőtestületi elfogadás	véleményezés	A testületi elfogadás előtt.
Éves munkaterv	véleményezés	A testületi elfogadás után.
A tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál	véleményezés	A döntés előtt.
Tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,	véleményezés	A döntés előtt.
A tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez	véleményezés	A döntés előtt.
Iskolai sportkör működési rendjének megállapításához,	véleményezés	A döntés előtt.
Szabadidős foglalkozás formáinak meghatározásához	véleményezés	A döntés előtt.
A könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához	véleményezés	A döntés előtt.

A kiskorú tanulók személyét érintő intézményi döntésekben a szülő gyakorolja a tanulói jogkört:

Döntés tartalma	A tanulói jogkör gyakorlása	A jogkör gyakorlás ideje
Felvétel, átvétel	fellebbezés	A határozatban megjelölt időtartamon belül.
Fizetési kötelezettség elmulasztása	elfogadás v. el nem fogadás	Az értesítés után 15 nap.
Tankönyvrendelés	tankönyvválasztás	Az iskola által megjelölt időtartamon belül.
Fegyelmi határozat	fellebbezés	A határozatban megjelölt időtartamon belül.

9. A szülő a tanuló és a pedagógus kapcsolattartási formái

9.1. A pedagógusok együttműködése

A nevelőtestület különböző közösségeinek együttműködése az igazgató segítségével a megbízott pedagógus vezetők, illetve a választott képviselők útján valósul meg.

Az együttműködés fórumai:

- az intézményvezetőség ülései,
- a különböző értekezletek,
- megbeszélések,

Ezen fórumok időpontját az iskola éves munkaterve határozza meg. Az igazgató az aktuális feladatokról a ... helyiségben elhelyezett hirdetőtáblán, valamint írásbeli tájékoztatókon keresztül értesíti a nevelőket.

Az iskolavezetőség tagjai kötelesek:

- a vezetőség ülései után tájékoztatni az irányításuk alá tartozó pedagógusokat az ülés döntéseiről, határozatairól,
- az irányításuk alá tartozó pedagógusok kérdéseit, véleményét, javaslatait közvetíteni az igazgatóság, az iskolavezetőség felé.

A nevelők kérdéseiket, véleményüket, javaslatukat szóban vagy írásban egyénileg vagy munkaköri vezetőjük, illetve választott képviselőik útján közölhetik az igazgatósággal, az iskola vezetőségével.

A munkaközösségek együttműködése

Az iskolában tevékenykedő munkaközösségek folyamatos együttműködéséért és kapcsolattartásáért a munkaközösségek vezetői felelősek.

A munkaközösségek vezetői a munkaközösség éves munkatervének összeállítása előtt az alábbi kérdéseket egyeztetik a munkaközösségükkel és a vezetőikkel:

- a munkaközösségen belül tervezett ellenőrzések és értékelések,
- iskolán belül szervezett bemutató órák, továbbképzések, **műhelymunkák**
- iskolán kívüli továbbképzések,
- a tanulók számára szervezett pályázatok tanulmányi, kulturális és sportversenyek.

A munkaközösségek vezetői az iskolavezetőség ülésein rendszeresen tájékoztatják egymást a munkaközösségek tevékenységéről, aktuális feladatairól, a munkaközösségeken belüli ellenőrzések, értékelések eredményeiről.

9.2. A nevelők és a tanulók együttműködése

Iskolánkban ötödik osztálytól működik diákönkormányzat, évfolyamonként 2-2 képviselővel, tanári segítséggel.

Nevelési tevékenységünk fontos területének tartjuk a diákönkormányzat működését, hiszen ez a tanulók felnőtt életére való felkészülésének nagyon jó gyakorlóterepe.

Együttműködésük lehetőségei:

- Diákköszgűlés
- DÖK vezetőségi gyűlés
- DÖK faliújság
- Dekorációs verseny
- Iskolai dokumentumok véleményezése (SZMSZ, Házi rend, Éves munkaterv)

9.3. Szülői részvétel

Azt a tényt, hogy gyermeküket iskolánkba írták bizalmi kérdésnek tekintjük és annak megfelelően kezeljük.

Az iskolavezetés törekszik arra, hogy a rendszeres SZM választmányi értekezletek mellett a szükség esetén személyesen vegyen részt az osztályokban tartott szülői értekezleteken is. A szülők rendszeresen segítik a nevelők, az iskola tanórán kívüli és szabadidős tevékenységeinek lebonyolítását. A gyermeknap, a farsang, az osztálykirándulások szervezése a szülők munkája, anyagi segítsége nélkül már elképzelhetetlen számunkra.

A szülők tájékoztatásának formái

Szóbeli

- Osztálybeli szülői értekezletek
- Fogadóórák
- Családlátogatás
- Nyílt tanítási napok

Írásbeli

- E-Kréta rendszeren
- Internetes tájékoztatás (fórumok csoportok)
- Tájékoztató füzet (1. évf.)
- Ellenőrző könyv (2. évfolyamtól)
- Üzenőfüzet
- Iskolai hirdetőtábló
- Tájékoztató szórólap
- Iskolai kiadvány,
- igazgatói levél
- honlap

A tanár-szülő kapcsolatnak a kölcsönös bizalmon, őszinteségen, megbecsülésen, megértésen kell alapulnia. Pedagógiai programunkat a szülőkkel egyetértésben tudjuk megvalósítani. Ennek érdekében:

- Tájékoztatni kell a szülőket az iskola nevelési céljairól, feladatairól, az alkalmazott módszerekről.
- Ugyanakkor az iskolának ismernie kell mindezekről a szülők véleményét.
- Alkalmat kell biztosítani a szülőknek, hogy az iskolai közélet tevékeny résztvevői, közre-működői és segítői lehessenek: Igény- és elégedettségük felmérése 4 évenként

Hogyan segítünk a szülőknek az iskolaválasztásban?

- Az 1. osztályt tanító kollégák óvodai szülői értekezleteken oktató-nevelő munkánk sokszínűségéről tájékoztatják a szülőket.
- Nyílt tanítási napra invitálják az érdeklődőket. Nyílt tanítási napon a szülők személyesen megismerhetik azt a pedagógust, aki az első évfolyamon tanítani fog.

Szülői képvisleti fórumok iskolánkban

A köznevelési törvény 72-73.§-a rendelkezik a szülők jogairól, feladatairól, közösségéről. Iskolánkban a szülők érdekeinek képviselőit a szülői munkaközösségek látják el.

Szülői értekezletek

Célja: a közös feladatok, célok megtervezése, a problémák megoldása. Kapcsolatteremtés iskola-szülő, szülő-szülő között.

Ideje: tanévenként 4 alkalommal (szeptember, november, február, május) kijelölt napon a szülő munkaidejéhez, idejára testvérek szülői értekezleteihez igazodva, az esti órákban.

Fogadóórák

Célja: a szaktanárokkal való egyéni találkozásokon véleménycsere a gyermek tanulmányi munkájáról, iskolai viselkedéséről.

Ideje: a szülői értekezletek közötti hónapokban **az éves munkaterv szerint** a tárgy-hó első hétfőjén 16.30-17.30-ig alsó tagozat, a tárgy-hó első keddjén 16.30-17.30- felső tagozat.

Délelőtti „fogadóóra”

Azok vehetik igénybe, akik különböző okok miatt nem tudnak részt venni az esti fogadóórán vagy szülői értekezleten, illetve sürgős problémát kell megbeszélni a szaktanárral, osztályfőnökkel. A tanár is hívhatja a szülőt erre az időpontra. Időpontja a tanítási napon van, az adott szaktanár egyéni órarendjétől függően.

Családlátogatás

Főleg az osztályfőnök feladata a környezettanulmányozás, közvetlenebb kapcsolat kialakítása, a tanulóval kapcsolatban felmerülő problémák megoldása céljából. Elvárható az évenkénti családlátogatás, illetve problémás esetben több alkalommal is.

Nyílt nap

Nagycsoportos óvodások számára szervezett ovi-suli foglalkozás az éves munkaterv szerint

Célja, hogy a gyermekek és a szüleik megismerkedjenek az iskolai környezettel, a leendő osztályfőnökkel

Az éves munkatervben meghatározott napokon

Március hónapban az iskolába jelentkezni kívánó óvodások szülői számára tartunk nyílt napot.

1. évfolyam számára szervezett nyílt nap

Célja: Betekintés az iskola belső világába.

2-3. évfolyam számára szervezett nyílt nap

Célja: A szülők lássák gyermekük fejlődését

A 4. évfolyam számára szervezett nyílt nap

Célja: A szülők lássák gyermekük fejlődését az alsó tagozat végén

Az 5. évfolyam számára szervezett nyílt nap

Célja: Az átmenet megfigyelése a szülők részéről

A 6-7. évfolyam számára szervezett nyílt nap

Célja: Betekintés az iskolai munkába

8. évfolyam számára szervezett nyílt nap

Célja: A szülők megfigyelhessék gyermekük felső tagozati fejlődésének eredményét

A szülő az alábbi területeken fejtheti ki tevékenységét

A szülő kérheti:

- Az családsegítő szolgálat segítségét
- A nevelési tanácsadó segítségét
- A napközi otthoni ellátást
- Az étkeztetési hozzájárulás csökkentését
- A nem kötelező, tanórán kívüli foglalkozások szervezését.

Aktív részvétele az alábbi területeken

- Az iskola eszközparkjának gazdagításában házilag elkészíthető eszközökkel.
- Az iskola esztétikai arculatának alakításában
- A turisztikai feltételek javításában, tárgyi, környezeti feltételeinek jobbításában. Formái: - aktív részvétel programokon a pedagógus megsegítésére társadalmi munka az iskolaépületért
- szülői szervezésű rendezvények
- kiránduláson való részvétel
- táboroztatás
- sajátos képességeket, tudást átadó rendezvények, ezekhez való hozzájárulás adománnyal
- A szülői és tanulói együttműködés továbbfejlesztése. Az együttműködés továbbfejlesztésének alapja a szülői igény.

10. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

10.1. A tanulmányok alatti vizsgák

Tanulmányok alatti vizsgák: az osztályozó vizsga, a különbözeti vizsga, valamint a pótló és javítóvizsga. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

10.1.1. Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a) felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- b) engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- c) az 51. § (6) bekezdésben meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- d) a tanuló a félévi, illetőleg év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni. A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel az osztályozó vizsgák időpontja előtt legalább két hónappal közöljük.

10.1.2. Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról fel nem róható okból elkésik, távol marad, illetve a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok, minden olyan a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására. Ha a feltételek megteremthetőek, akkor az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon, vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen. A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

10.1.3. Javító vizsga

Javítóvizsgát tehet a tanuló ha

- a) a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- b) az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időben tehet. Javítóvizsga letételére az augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban kerül sor. A pontos idejét a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell.

10.1.4. Különbözeti és beszámoltató vizsga

Különbözeti és a beszámoltató vizsgákra tanévenként legalább kettő vizsgaidőszakot kell kijelölni. A különbözeti és beszámoltató vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni.

10.2. A tanulmányok alatti vizsga formái, követelményei az igazgató és a vizsgabizottság feladatai

A tanulmányok alatti vizsga lehet írásbeli, szóbeli, írásbeli-szóbeli, gyakorlati. A tanuló kiértékelése előtt a nevelőtestületnek meg kell határozni, hogy az egyes tantárgyakból milyen formában vizsgázzik a tanuló, és azt az értesítésben közölni kell vele.

- írásbeli vizsga: magyar nyelv, matematika, fizika, kémia,
- szóbeli vizsga: irodalom, élő idegen nyelv, történelem, biológia, földrajz, környezet ismeret /természettudomány, hittan
- szóbeli –írásbeli: irodalom, magyar nyelvtan, élő idegen nyelv, történelem, biológia, földrajz
- gyakorlati vizsga: digitális kultúra, technika és tervezés, tanyapedagógia-háztáji gazdálkodás gyakorlati ismeretei, ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés tantárgyból ajánlott.

A tanulmányok alatti vizsga követelményei megegyeznek az adott tantárgy/tantárgyak helyi tantervi követelményeivel. A tanulmányok alatti vizsga értékelése a helyi tantervben meghatározott tantárgyi értékelés szabályai szerint történik.

Az igazgató feladata

- a tanulmányok alatti vizsga megszervezése és felügyelete
- dönt minden olyan, a vizsga előkészítésével és lebonyolításával összefüggő ügyben, amelyet a helyben meghatározott szabályok nem utalnak más jogkörébe,
- írásban kiadja az előírt megbízásokat, szükség esetén gondoskodik a helyettesítésről,
- ellenőrzi a vizsgáztatás rendjének megtartását,
- minden szükséges intézkedést megtesz annak érdekében, hogy a vizsgát szabályosan, pontosan meg lehessen kezdeni és be lehessen fejezni.
- az írásbeli vizsga folyamán készített jegyzőkönyveket és a feladatlapokat – az üres és a piszkosokat tartalmazó feladatlapokkal együtt – a kidolgozási idő lejártával átveszi a vizsgáztató tanároktól.
- A jegyzőkönyveket aláírásával – az időpont feltüntetésével – lezárja és a vizsgairatokhoz mellékeli.

A tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni, akik közül lehetőleg legalább kettő pedagógus jogosult az adott tantárgy tanítására.

A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnöke felel a vizsga szakszerű és törvényes megtartásáért, a vizsgabizottság törvényes működéséért. A vizsgabizottság elnökének feladatai különösen:

- meggyőződik arról, hogy a vizsgázó jogosult-e a vizsga megkezdésére, illetőleg teljesítette-e a vizsga letételéhez előírt feltételeket, továbbá szükség esetén kezdeményezi a szabálytalanul vizsgázni szándékozók kizárását,
- vezeti a szóbeli vizsgákat és a vizsgabizottság értekezleteit,
- átvizsgálja a vizsgával kapcsolatos iratokat, a szabályzatban foglaltak szerint aláírja a vizsga iratait,
- a vizsgabizottság értekezletein véleményeltérés esetén szavazást rendel el.
- A vizsgabizottsági elnök feladatainak ellátásába a vizsgabizottság tagjait bevonhatja.

A kérdező tanár csak az lehet, aki a vizsga tárgya szerinti tantárgyat az Nkt. 3. melléklet szerint taníthatja.

10.3. A tanulmányok alatti vizsga eljárásrendje

A vizsga reggel nyolc óra előtt nem kezdhető el, és legfeljebb tizenhét óráig tarthat.

10.3.1. Az írásbeli vizsgák eljárási szabályai

- Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani.
- Az írásbeli vizsgák időtartamát meg kell határozni
- A vizsgák között pihenőidőt kell biztosítani.
- Az írásbeli vizsgán csakis az iskola bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon (a továbbiakban együtt: feladatlap) lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával (golyóstollal) kell elkészíteni. A feladatlap előírhatja számológép, számítógép használatát. Az írásbeli vizsgadolgozat javítása eltérő színnel történik.
- Az írásbeli vizsgán a vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató tanár úgy köteles kialakítani, hogy a vizsgázók egymást ne zavarhassák, és ne segíthessék.
- Az írásbeli vizsgán a tanulók elhelyezése után a vizsgáztató tanárnak:
 - Ismertetni kell a vizsga szabályait.
 - Meg kell adni az írásbeli feladatokat.
- Az írásbeli vizsga feladatlapjait a vizsgáztató tanár haladéktalanul kijavítja, a hibákat, tévedéseket a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli - -A helyi tanterv értékelési szabálya szerint értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.
- Ha a vizsgáztató tanár az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát.
- -A vizsgáztató tanár a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az iskola igazgatójának
 - Ha a vizsgáztató tanár a feladatlapok javítása során arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközt használt, segítséget vett igénybe, megállapítását rávezeti a feladatlapra, és értesíti az iskola igazgatóját.
 - Az igazgató az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést.
 - Megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja, amelynek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató tanár nyilatkozatát, továbbá minden olyan tényt, adatot, információt, esemény leírását, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását.
 - A jegyzőkönyvet a vizsgáztató tanár, az iskola igazgatója és a vizsgázó írja alá. A vizsgázó külön véleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.
 - szabálytalanság esetén az iskola igazgatójából és két másik – a vizsgabizottság munkájában részt nem vevő – tanárból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságának mérlegelésével a következő döntést hozhatja:
 - a) a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,
 - b) az adott tantárgyból – ha az nem javítóvizsga – a vizsgázót javítóvizsgára utasítja,
 - c) amennyiben a vizsga javítóvizsgaként került megszervezésre, a vizsgát vagy eredménytelennek nyilvánítja, vagy az a) pontra figyelemmel értékeli a vizsgázó teljesítményét.

Az SNI és BTM tanulók írásbeli vizsgájára vonatkozó külön szabályok:

Szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

- a) az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
- b) lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
- c) írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet,
- d) a szóbeli vizsgát írásban teheti le.

Ha a vizsgázó a d) pont alapján a szóbeli vizsgát írásban teszi le, a vizsgatétel kihúzása után külön helyiségben, vizsgáztató tanár mellett készíti el dolgozatát. A dolgozat elkészítésére harminc perccel kell biztosítani. A dolgozatot a vizsgázó vagy a vizsgázó kérésére a vizsgáztató tanár felolvassa.

10.3.2. A szóbeli vizsgák eljárási szabályai

- A szóbeli vizsgán a vizsgázó tantárgyanként húz, vagy kap kérdést (a szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik)
- A szóbeli vizsgához legalább 10 perc felkészülési időt kell biztosítani
- A vizsgázók egymással nem beszélgethetnek, egymást nem segíthetik
- A tanuló önállóan felel, de ha elakad vagy súlyosan téved, a vizsgabizottság tagjaitól segítséget kaphat.
- A vizsgabizottság tagjai a felelettel kapcsolatban kérdést tehetnek fel
- A vizsgáztató új kérdést adhat, a tanuló teljes tájékozatlansága, súlyos tévedése esetén
- Ebben az esetben a vizsga értékelése a két kérdésre kapott értékelés megfelelésével történik.
- A szóbeli vizsgán elkövetett szabálytalanság esetében az igazgató az írásbeli vizsga erre vonatkozó bekezdéseiben leírtak szerint jár el.

Az SNI és BTM tanulók szóbeli vizsgájára vonatkozó külön szabályok

Szakértői bizottsági szakvéleménnyel megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján

- a) a húsz perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,
- b) a szóbeli vizsgát írásban teheti le,
- c) írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet.

A szóbeli-írásbeli vizsga esetén a 10.3.1 -10.3.2. szabályokat együttesen kell alkalmazni

10.3.3. A gyakorlati vizsgák eljárási szabályai

- Az igazgató által előzetesen jóváhagyott gyakorlati vizsgafeladatokat a tanulóval a vizsga előtt 2 héttel ismertetni kell
- A vizsgán a gyakorlati vizsgához szükséges tárgyi és személyi feltételeket biztosítani kell
- A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.
- A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére.
- A gyakorlati vizsgarészt – a vizsgafeladatok számától függetlenül – egy érdemjeggyel kell értékelni.
- A vizsgázó gyakorlati vizsgarészre kapott érdemjegyét a vizsgamunkára, a vizsga helyszínén készített önálló gyakorlati alkotásra vagy a vizsga helyszínén bemutatott gyakorlatra kapott osztályzatok alapján kell meghatározni.

10.4. Egyéb szabályok

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője aláírásával – a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy amennyiben bármely tantárgyból javítóvizsgára utasították, akkor azt független vizsgabizottság előtt tehesse le. Az iskola a kérelmet nyolc napon belül továbbítja a vizsgáztatásra kijelölt intézménynek

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a kormányhivatal, szakmai-elméleti és szakmai-gyakorlati vizsgatantárgyak esetén pedig a szakképesítésért felelős miniszter által kijelölt intézmény (a továbbiakban a kormányhivatal és a miniszter által kijelölt intézmény együtt: vizsgáztatásra kijelölt intézmény) szervezi.

Ha a tanuló egy vagy több tantárgy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, osztályzatait minden érintett évfolyamra meg kell állapítani.

Ha a tanuló több iskolai évfolyam valamennyi követelményét teljesíti, az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyam bizonyítványába be kell jegyezni.

Ha a tanuló nem teljesíti az iskolai évfolyam valamennyi követelményét, az egyes tantárgyak osztályzatát a törzslapján valamennyi elvégzett évfolyamon fel kell tüntetni, és a vizsga évében, ezt követően az adott évben kiállításra kerülő év végi bizonyítványba be kell írni.

E rendelkezéseket kell alkalmazni abban az esetben is, ha a tanulót az alapfokú művészeti iskola magasabb évfolyamára vették fel.

Ha a tanuló tanulmányi kötelezettségének a szülő kérelme alapján magántanulóként tesz eleget, felkészítéséről a szülő gondoskodik, a tanuló egyénileg készül fel. A magántanulónak a magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni. Az iskola igazgatója köteles tájékoztatni a tanulót, valamint a szülőt a magántanuló jogairól és kötelességeiről

11. Tanulói jogviszony, átjárhatóság

11.1. Tanulói jogviszony létesítése

A tanuló (az egyéni tanrendű tanuló is) az iskolával jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik, amely jelentkezés alapján történik. Iskolánk minden tanulót beiskoláz a leírt felvételi elvek alapján. A jogviszony létesítéséről az igazgató a fenntartóval egyeztetve - a jogszabályok figyelembe vételével - dönt. A felvétel, ill. az átvétel feltétele, hogy a tanuló, szülő elfogadja az iskola pedagógiai programját, helyi tantervét és házirendjét. Tanév közbeni átvétel esetén a házirendben a tanulót megillető jogok gyakorlása és a számukra előírt kötelezettségek teljesítése a beíratás napjától illetik meg a tanulót, ill. ettől kezdve kérhető számon.

11.1.1. Beiskolázás az első évfolyamba

A tankötelezettség megkezdésének feltétele a gyermek iskolába lépéséhez szükséges fejlettségének megléte, annak igazolása.

A beiratkozás az iskola éves munkatervében megjelölt időpontban, március 1-je és április 30-a között történik. A beiratkozás közzétételéről az iskola két héttel a beiratkozás napja előtt gondoskodik. Az adott évben tanköteles korba lépő sajátos nevelési igényű gyermekeket a szülő a szakértői bizottság véleményében vagy a kormányhivatal jogerős határozatában megjelölt időpontig köteles beíratni az iskolába.

A szülőnek a beíratáskor be kell mutatni:

- személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt, TAJ kártyát;
- ha van, a Nevelési Tanácsadó vagy a Pedagógiai szakszolgálat

Jogorvoslat:

Az igazgatói döntés ellen jogorvoslatért a döntés után 15 napon belül a jegyzőhöz fordulhat.

11.1.2. Átvétel másik intézményből

A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van. Ha az általános iskolai tanuló úgy kíván iskolát váltani, hogy az az iskolatípus változtatásával is jár, az átvételre a felvételre megállapított eljárás szerint kerülhet sor.

Az átvételi kérelemhez a felsorolt iratokat kell mellékelni.

- személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt, TAJ kártyát;
- ha van, a Nevelési Tanácsadó vagy a Pedagógiai szakszolgálat szakvéleményét;
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt (második – nyolcadik évfolyam esetén);
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

11.1.3. Felvételi eljárás rendje

A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulóknak - az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított - szintfelmérő vizsgát kell tenni azokról a tárgyakból, amelyeket előző iskolájában - a bizonyítvány bejegyzése alapján - nem tanult.

Amennyiben a tanuló valamely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra beiratkozni.

Az iskola igazgatója a felvételi eljárásban a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesít, vagy a kérelmet elutasító döntést hoz. Az iskola igazgatója köteles értesíteni a felvételi, átvételi kérelem

elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indokolással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással, továbbá átvétel esetén az előző iskola igazgatóját is. Az iskola igazgatója a felvételi, átvételi kérelem benyújtásával kapcsolatos ügyintézés, a határidő-számítás, a mulasztás elbírására és a kérelem benyújtásával kapcsolatos eljárás során a köznevelés rendszerében hozott döntésekkel kapcsolatos szabályok alapján jár el.

11.1.4. Más településről érkező tanulók fogadása

Más településen lakó tanulók felvételét az alapító okiratban meghatározott tanulólétszámgig teljesítjük. A szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.

Ha helyhiány miatt nem tudjuk felvenni az összes jelentkező tanulót, a 20/2012. (VIII. 31.) sz. EMMI rendelet 24. § (6) és (7) alapján járunk el. A döntésről az igazgató a szülőt írásban értesíti.

Ha idegen nyelvi környezetből érkezik a tanuló, az EU-n belüli állampolgárnak az iskolai bizonyítványát a hiteles fordítás és az iskola tantárgyi struktúrájának való megfeleltetés után elfogadja az intézmény. Az igazgató a tanulót ez alapján veszi át a megfelelő osztályba. Szülő kérése alapján lehetséges, hogy a tanuló tudásszint mérést írjon az iskolában használt mérőlapok alapján, és ez alapján történjék az osztályba sorolása, továbbá a szülő kérésére lehetőséget kaphat a tanuló az évfolyam megismétlésére a 20/2012 (VIII.31.) sz. EMMI rendelet 185.§ (3) alapján eljárva.

A külföldről érkező tanuló beíratásához következő okmányok szükségesek:

- Legalább 3 hónapra szóló tartózkodási engedély
- magyarországi munkahely és lakcím igazolása

11.2. Átlépés más oktatási intézménybe

Tanulói jogviszonyt a tanköteles tanuló esetében akkor szüntetünk meg, ha a fogadó iskola vezetője írásban nyilatkozik a tanuló átvételéről.

Nem tanköteles tanulónál a szülő/gondviselő írásos nyilatkozata szükséges az iskolánkból való kimaradáshoz.

11.3. Átlépés másik osztályba, csoportba ugyanazon az évfolyamon belül

Az egyes osztályok közti átjárhatóságot az iskolai sajátosságok figyelembevételével mindenképpen biztosítani kívánjuk. A szülőnek írásban kell jelezni az átlépés szándékát az indokok megnevezésével. Az átlépésről az iskola igazgatója dönt.

11.4. Tanulói jogviszony megszűnik

- ha a tanulót másik iskola átvette, az átvétel napján,
- az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzéséről szóló bizonyítvány kiállításának napján,
- a tankötelezettség megszűnése után (a tankötelezettség a 16. életév betöltését **követő tanév első napján**) - ha a szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló írásban bejelenti, hogy kimarad -, a bejelentés tudomásulvételének napján.
- Az iskola a tanítási év utolsó napján egyoldalú nyilatkozattal is megszüntetheti annak a tanulónak a tanulói jogviszonyát, aki nem tanköteles, ha ugyanannak az évfolyamnak a tanulmányi követelményeit második alkalommal nem teljesítette.
- Az iskolai tanítási év utolsó napján megszüntethető egyoldalú nyilatkozattal annak a tanulónak a tanulói jogviszonya is, aki a nappali rendszerű iskolai oktatásban nem vehet részt, feltéve, hogy az iskolában nincs felnőttoktatás, vagy a tanuló abban nem kíván részt venni.

12. Elsősegély nyújtási terv

Baleset-megelőzés, elsősegélynyújtás

1-4. évfolyam összesen 10 önálló óra. Az elsősegélynyújtás része a teljes körű egészségnevelési programnak. Az elsősegély nyújtási ismeretek tanítását az 1. osztályban megkezdjük. A tanulók életkori szintjén az 1-2. évfolyamon megismerkednek az elsősegély nyújtásbizonyos szabályait. Az alsó tagozaton erre 6 óra ismeret és gyakorlatot terveztünk és évfolyamonként 1-1 órát baleset megelőzési ismeretek címmel használunk fel.

Megvalósítása az 1-2. osztály számára

A **Technika és tervezés** tantárgy helyi tantervében szerepeljen a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás évi

Technika és tervezés: Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés, otthon, család, életmód témakörök 1 – 1 óra

Tanév eleji baleset-megelőzés 1. óra az 1 tanítási napon

Megvalósítása a 3-4.osztály számára-

Baleset-megelőzés: speciális feladatok előtt testnevelés, technika és tervezés, vizuális kultúra órákon, Elsősegélynyújtás

A környezetismeret és a technika és tervezés órákon a helyi tantervbe beépítve

Környezetismeret: Testünk, egészségünk c témakör 1-1 óra

Technika és tervezés: Tárgykészítés különböző anyagokból, építés, szerelés 1-1 óra

Tanév eleji baleset-megelőzési 1. óra az 1. tanítási napon

Elsősegélynyújtás a felső tagozatban

5-8. évfolyam összesen: 25 óra

A felső tagozatban a tanulók életkora lehetővé teszi a nagyobb óraszámot és a több gyakorlati tevékenységet az elsősegély nyújtás oktatása során. A magasabb osztályokban a már tanult ismereteket mélyítik, és az ismeretek bővítésére is sor kerül egyre több gyakorlati alkalmazással.

Az 5-6. évfolyamon az óraszám a balesetvédelemmel együtt 4-4 óra évfolyamonként. A 7. évfolyamon 5, a 8. évfolyamon 12 óra az elsősegélynyújtás óraszám.

Megvalósítása az 5-6. osztály számára

A Technika és tervezés, és a természettudomány tantárgy helyi tantervében szerepel a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

Technika és tervezés:

– Táplálkozás és ételkészítés

összesen 2-2 óra

Szabad alkotás: növénytermesztés, kertművelés

Természettudomány 5-6.

összesen 1-1 óra

– Megfigyelés, kísérletezés, tapasztalás

– Az emberi szervezet felépítése, működése, a testi-lelki egészség témakör

Tanév eleji baleset-megelőzési 1-1-óra az 1. tanítási napon az 5-6. évfolyamban

Baleset-megelőzés: speciális feladatok előtt testnevelés, technika és tervezés, vizuális kultúra órákon, kézműves foglalkozásokon.

Technika és tervezés, a biológia, az osztályfőnöki tantárgy helyi tantervében szerepel a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás

7. osztály Technika és tervezés tantárgy összesen: 3-óra

- Növénytermesztés kertművelés
- Táplálkozás és ételkészítés

osztályfőnöki 7-8. évfolyam összesen 2-2 óra

- Elsősegély nyújtási gyakorlatban
- Elsősegélynyújtás bőrsérülések esetén

Biológia 8. összesen 10 óra

- Egészségmegőrzés,
- elsősegély témakör

Tanév eleji baleset-megelőzési óra az 1. tanítási napon a 7-8 évfolyamban.

Baleset-megelőzés: speciális feladatok előtt testnevelés, vizuális kultúra órákon.

13. A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésének programja

13.1. Célok, feladatok

Az általános iskolai integrált oktatás keretében az a célunk, hogy gyermekközpontú szemlélettel, a társadalmi szocializációt segítő képességek fejlesztésével, segítsük a sajátos nevelési igényű tanulók személyiségét. Normál iskolai közösségben szeretnénk megalapozni számukra az elsajátítható műveltségterületet, felkészíteni őket a speciális szakképzésre, a munkavállalásra és az önálló életvitelre a társadalomban.

Kiemelten fontosnak tartjuk az önismeret segítését, az iskolához és társaikhoz való pozitív viszony kialakítását, meleg érzelem gazdag légkör megteremtését. Nagy jelentőséget tulajdonítunk a lelki nevelésnek, szeretnénk, ha tanítványaink sérüléstik ellenére lelkileg kiegyensúlyozott, önmagukat elfogadó, gyermekké, majd felnőtté váljanak.

A különleges gondozási igény a tanuló életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulása, az iskolai tanuláshoz szükséges képességek részleges vagy teljes kiesése, fejletlensége, lassúbb ütemű és alacsonyabb szintű fejleszthetősége, az iskolába hozott ismeretek szűkebb köre miatt áll elő, ami sajátos fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, rehabilitációs és terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A legfontosabb feladataink:

- a sérült gyermekek személyiségfejlesztésével a másodlagos sérülések megelőzése,
- az egyéni szükségleteikhez igazított differenciált képességfejlesztés,
- a terápiás szemlélet érvényesülése,
- a sérült képességek kompenzáló nevelése, a viszonylag épen maradt képességek maximális fejlesztése,
- általános emberi értékek, normák követése, alkalmazása,
- keresztény világlátás alakítása,
- a pedagógiai és egészségügyi célú rehabilitációs foglalkozás által biztosított lehetőségek maximális kihasználása.

A sajátos nevelési igényű tanulók egyes típusaira egységesen jellemző sajátosságok mellett a nevelés és oktatás során a fejlesztő, a korrekciós, a rehabilitációs és terápiás célú munka eredményeként jellegzetes különbségek alakulhatnak ki. Az enyhén értelmi fogyatékos és a részképesség zavaros tanulók egyes csoportjainál a gyógypedagógiai eljárások összessége gyorsabb ütemű fejlődést, magasabb szintű fejleszthetőséget mutat, amely a tanulási képességek módosulása ellenére lehetővé teszi a meghatározott követelmények elérését a tantárgyi területek valamely részénél.

13.2. A sajátos nevelési igényű tanulók integrált iskolai fejlesztése

Iskolánkban a tanulásban akadályozott enyhe értelmi fogyatékos fejlesztését, az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók fejlesztését és a **pszichés fejlődés egyéb (valamely részképesség) zavarával küzdő tanulók fejlesztését tudjuk biztosítani**. A fogyatékoság típusához igazodó speciális tantervű oktatást, habilitációs, rehabilitációs és fejlesztőpedagógiai megsegítést biztosítunk.

Megszerveztük a gyógypedagógiai ellátást **integrált oktatás, részleges integráció keretében**.

Az órarendben meghatározott alkalmakkor gyógypedagógus foglalkozik a tanulási problémás tanulókkal. A **speciális tantervű** oktatás és fejlesztés a mellékelt tanterv alapján történik. A tanulókat Összevont csoportokban oktatja a gyógypedagógus az óratervben megjelölt óraszámokban. Az óraterv többi óráján történik tanítás integrált oktatásiformában.

Megoldjuk a részképesség zavaros tanulók gyógypedagógiai vagy fejlesztőpedagógiai megsegítését. Biztosítjuk a logopédiai ellátást mindazok számára, akik erre rászorulnak.

13.3. Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelése

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelési, oktatási szempontú jellemzői

Az enyhe értelmi fogyatékoság sok esetben először iskolai tanulási helyzetekben jelentkezik, összefüggésben az alapképességek eltérő, lelassult fejlődésével. Így a tanulási sajátosságok szinte valamennyi tantárgyban generalizáltak, átfogóan és tartósan jelentkeznek. Különösen jellemző a kognitív funkciók, valamint a beszéd lassúbb fejlődése; a diszpraxiás (helytelen vagy kialakulatlan testséma, koordinálatlan mozgás eszközhasználatban) tünetek megjelenése; a figyelem-összpontosítás, a téri tájékozódás és a finommotorika nehézségei; a lassú feladatvégzés; a gyakori hibázás; az érdeklődés hiánya a kultúrtechnikák elsajátításával kapcsolatban és a viselkedési problémákban megmutatkozó szociális tanulás nehézségei. Ezek egyénenként változó mértékben és mindig egyedi kombinációban jelennek meg; a tanulási képesség különböző mértékű fejlődési zavarát mutatják, és akadályozzák az iskolai tanulás eredményességét. Mindezek következményei a középiskolás fiatal tanulási teljesítményében is megjelennek, ezért a nevelés-oktatás során még ekkor is figyelemmel kell lenni rájuk. Az enyhe értelmi fogyatékos emberek döntő többsége minimális támogatással képessé válik az önálló életvezetésre.

A nevelésükhöz szükséges feltételek:

- a fogyatékoság típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógiai tanár/terapeuta, gyógypedagógus foglalkoztatása,
- speciális tanterv, tankönyv és más segédletek, illetve
- a szakértői és rehabilitációs bizottság által meghatározott szakszolgáltatások biztosítása.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelési folyamatát meghatározó irányelvek és szempontok:

- tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirányon vagy (korábban) oligofrénpedagógia szakon végzett gyógypedagógus vesz részt a nevelési-oktatási és/vagy fejlesztési folyamatban, valamint szükségszerűen más szakirányon végzett gyógypedagógus és/vagy egyéb szakember (pszichológus, orvos, szociálpedagógus stb.);

- a tanórák mellett az enyhe értelmi fogyatékos tanulók kötelezően részt vesznek az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozáson, amelynek célja a pszichikus funkciók fejlesztése a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelően;
- a gyógypedagógus a partnerekkel együtt (tanuló, pedagógus, szülők stb.) egyéni fejlesztési tervet állít össze, amely konkrét, mérhető és rövid idő alatt elérhető célokra bontja le a távlati fejlesztési célokat;
- elengedhetetlen az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozások dokumentálása, az elért eredmények összehasonlítása a kiinduló állapottal, a pedagógiai diagnosztika eszközeivel pontos és mérhető információk gyűjtése, ezek alapján az egyéni fejlesztési terv módosítása;
- a tanuló általános fejlettségi állapotának, tanulási képességeinek leginkább megfelelő tanulási tempó és absztrakciós szint biztosítása, amely tanulási területenként/tantárgyanként eltérő lehet;
- a fogalmak lassú érlelése, a sokrétű és intenzív tapasztalatszerzés, az elvonatkoztatás lépéseinek szemléltetésén alapuló folyamat a fogalmak fokozatos „bővítését” teszi lehetővé;
- a megtanultak számbavétele, rendezése és kérdések/problémák segítségével a még nem ismert válaszok keresése. A saját élmények, korábbi tapasztalatok/tudás összekapcsolása a megtanulandó fogalmakkal, cselekvésekkel;
- a gondolkodás rigiditása miatt a kérdések egyszerűsítése, a feladatelemek kis lépésekre bontása vagy analógiák alkalmazása hozzájárul a tanulóban már meglévő tudáselemek megerősítéséhez, a továbblépéshez;
- fontos a különböző képességeket fejlesztő eljárások és feladatok összehangolása, a tanuló érdeklődésének és motiváltságának elősegítése (pl. feladatok választhatósága, több megoldási lehetőség keresése, az önálló tanuláshoz szükséges technikák elemeinek fokozatos elsajátítása, a metakognitív folyamatok állandó megerősítése, az egyéni tanulási utak feltárása);
- fontos a tanulásra rendelkezésre álló idő változatos strukturálása, az időtartamok rugalmas változtatása, a legkedvezőbb csoportméret kiválasztása;
- az elsajátítás folyamatában alkalmazott eszköztár (pl. számológép, szótár, IKT-eszköz, gondolattérkép stb.) alkalmazásának tanítása, majd felhasználásának lehetősége a tanuló számára a pedagógiai folyamat minden szakaszában;
- megfelelő tanulási környezet kialakítása (térrelrendezés, berendezés, változtathatóság stb.).

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

Alapfokú nevelés – oktatás szakaszai

alsó tagozat: 1-4. évfolyam

Az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek számára az óvoda–iskola átmenet megkönnyítésének lehetséges útja például az egyéni előrehaladású nevelés és oktatás vagy az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb idő megjelölésének lehetősége. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára az 1–4. évfolyamon a tanuláshoz nélkülözhetetlen pszichés funkciók fejlesztésére helyeződik a hangsúly. A tanulók között meglévő eltérések differenciált eljárások, tartalmak és oktatásszervezési megoldások alkalmazását teszik szükségessé. A képességfejlesztésben hangsúlyos

szerepük van a közvetlen érzéketi tapasztalatoknak, a tárgyi cselekvéses megismerésnek, a céltudatosan kiválasztott tevékenységnek. A tanuló fejlesztésének hosszú folyamatában az aktuális igényeknek megfelelően kell módosítani a pedagógiai folyamatot. Az iskolába lépéskor a tanulók átlagosan 5-10 percet képesek koncentrálni, ezért a tanóra felépítésénél erre figyelemmel kell lenni. Várhatóan a 4. évfolyam végére sem tudnak egy teljes tanórát koncentráltan végigdolgozni. A tanulók iskolakészültsége eltérő, ezért a tanulási feladatok jellege, összetettsége és a megvalósításhoz szükséges idő különbözik. Az alsó tagozat 1. évfolyamán javasolt – a Nemzeti alaptanterv által biztosított lehetőséggel élve – egy évfolyam tananyagának elsajátítására egy tanévnél hosszabb időtartamot tervezni. Érdemes élni az előkészítő szakasz meghosszabbításával is. A nagyobb időkeret nagyobb esélyt nyújt az alapvető kultúrtechnikák eszközszintű elsajátítására, amennyiben megfelelő motiváltság mellett, ismétlődő tanulási folyamatban, állandó aktivitásban, egyre önállóbb tanulási tevékenységre készíti a tanulókat. A nevelésnek az egész személyiség fejlesztésére kell törekednie.

felső tagozat: 5-8.évfolyam

Kiemelt feladat az alsó tagozat módszertanának további alkalmazása, hogy lehetővé váljon az alkalmazható tudás megszerzése. Fontos, hogy a tanulás iránti motiváció az enyhe értelmi fogyatékos tanulók esetében – megfelelő tanulási környezetben – hosszabb ideig megmarad, mint a többségi tanulónál, így erre még felső tagozatban is lehet építeni. A felső tagozaton a tanulók fejlesztése elsődlegesen a megismerési módszerek további fejlesztésére, a szemléletes képi gondolkodás nyomán kialakuló képzetekre, ismeretekre, az elsajátított tanulási szokásokra épül. Hangsúlyosabbá válik továbbá az önálló tanulási tevékenység. A tanulás-tanítás folyamatában előtérbe kerül a verbális szint, de a tanulók fejlettségének megfelelően differenciált módon jelen van a manipulációs és a képi szint is. Ezek a gondolkodásbeli szintkülönbségek egyéni fejlettségtől függően az értékelési területek és szintek (kognitív, affektív, pszichomotoros) megválasztását is befolyásolhatják.

Az enyhén értelmi fogyatékos tanulók fejlesztése

Az együttnevelés megvalósításában, a Szükséges a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, az elmaradások súlyosságához, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.

Lehetővé kell tenni az egyes gyermek vagy csoport igényeitől függő pedagógiai - esetenként egészségügyi - eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező pedagógusok együttműködésére van szükség a gyógypedagógussal és egymással.

Iskolánkban **részleges** integráció történik. Ennek során a gyógypedagógus részt vesz a tanulók fejlesztésében a az órakeretben meghatározott tanórákon. A gyógypedagógus feladata kettős: együttműködik a többségi pedagógusokkal, figyelembe veszi a tanulóval foglalkozó pedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait; terápiás fejlesztő tevékenységet végez a tanulóval való közvetlen foglalkozásokon. Az integráción belül fontos feladatunk meghatározni és biztosítani azokat a segítő eljárásokat, amelyek az eredményes munka feltételei lehetnek. Amennyiben a tanuló állapota megkívánja, úgy más szakembert (pl. terapeuta, logopédus, pszichológus, orvos, konduktor) is be kell vonni a fejlesztő munkába.

A fejlesztés céljai és feladatai:

- a) A testi, érzékszervi, értelmi, beszéd- és egyéb fogyatékból, az autizmusból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók helyreállítása, újak kialakítása.
- b) A meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében.
- c) A különféle funkciók egyensúlyának kialakítása.
- d) A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- e) Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- f) A speciális tanterv adta lehetőségek felhasználásával a tantárgyi sikerélmény biztosítása
 - nyújtott idejű ismeretanyag feldolgozás
 - eszközhasználat
 - folyamatos pedagógusi segítségadás és kontroll
- g) Az alapkészségek. Olvasás, írás, számolás- fejlesztése, és eszköz szintű használata a felső tagozatban

A fejlesztés rövid távú céljait minden esetben a fejleszthetőséget megfogalmazó gyógypedagógiai- orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira épített egyéni fejlesztési tervet kell készíteni.

A pedagógiai és egészségügyi célú habilitáció, rehabilitáció

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók mind a gyógypedagógiai, mind az együttnevelési folyamatban a kötelező tanórákon kívül részt vesznek egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozásokon.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozás során a probléma jellegéhez legadekvátabb eljárások, módszerek és technikák használatával alakítják a gyermek képességeinek fejlődését, egyidejűleg biztosítva az ahhoz szükséges feltételeket. A fejlesztési célok közé tartozik az akadályozott fejlődésből eredő hátrányok csökkentése, hogy a tanuló ismeretszerzési-tanulási folyamatban való részvétele aktív és eredményes legyen, és a lehető legkevesebb nehézséget tapasztalja a folyamat során. A foglalkozás célja a hiányzó, sérült pszichikus funkciók kialakítása, magasabb szintre emelése, az esetleges rosszul szerveződött struktúrák megváltoztatása, de a kiemelkedő képességek fejlesztése szintén a fejlesztő munka hangsúlyos tartalmi eleme.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozás segít a tananyag és a fejlesztési követelmények differenciálásában, a képességeket fejlesztő eljárások és feladatok összehangolásában, az egyéni tanulási technika kialakításában, a haladási tempó és a motiváció egyéni biztosításában, a fejlődés és a fejlődést tükröző értékelés megállapításában.

A foglalkozás eredményességét növeli, ha minél rendszeresebben – terápia során akár naponta – egyénre szabottan valósul meg, a fejlődés üteméhez illeszkedik, illetve a habilitáció teljes ideje alatt folyamatos a szakember támogatása.

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozások dokumentálása az egyéni fejlesztési terv (EFT) alapján történik, amelyet a gyógypedagógus készít el, együttműködve a partnerekkel. Az EFT a szakértői véleményre, illetve a gyógypedagógus által készített pedagógiai diagnózisra alapulva készül.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmazza a reálisan megfogalmazott rövid és középtávú célokat, ezek elérésének lépéseit, a tervezett eszközöket, valamint a fejlesztés lehetséges helyszíneit. Funkciója a segítségnyújtás tervezése, koordinálása és ellenőrzése. Az együttműködő partnerek előre meghatározott időnként – például havonta, háromhavonta – ellenőrzik, értékelik a végrehajtás eredményességét, az akadályozó tényezőket, és új fejlesztési célokat tűznek ki. A fejlesztendő területek mellett figyelni kell a tanuló erősségeire is, és ezeket a kiemelkedő képességeket is be kell építeni a tervbe, illetve a

foglalkozásokba. Az EFT segít, hogy az enyhe értelmi fogyatékos tanuló életét támogató különböző szakemberek összehangolják tevékenységüket, tudásukat; tapasztalatuk mindenki számára hozzáférhetővé és hasznosíthatóvá váljon.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozások megvalósulása lehet osztálytermen belül és kívül is, egyéni vagy kiscsoportos formában. Mindehhez szükséges az együttnevelést megvalósító iskola pedagógusai és a tanulás támogatását megvalósító fejlesztő pedagógusok, gyógypedagógusok és a pedagógiai munkát segítő más szakemberek közötti együttműködés. Ez az együttműködés a pedagógusok kötelező tanórával le nem kötött órakerete terhére tervezhető, s a konzultációkkal alátámasztott pedagógiai tevékenységként valósulhat meg.

13.4. A NAT 2020. alkalmazása- az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelése-oktatása során

- Testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges és tudatos életmód kialakítása, a káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése kiemelt feladat. Az erőnlétnek és a fizikai állóképességnek – mint a munkavégzés alapvető feltételének – kiemelt szerepe van a tanulók társadalmi beilleszkedésében. Ennek érdekében nagy hangsúlyt kell helyezni a szabad mozgás, a sport és a rekreáció lehetőségeire. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára érdemes támogatást nyújtani a kortárskapcsolatok kialakításában. A konfliktusok megoldásához a pedagógus modellálása és a konfliktuskezelési technikák tanítása/begyakoroltatása is szükséges. A célok elérése érdekében fontos a tanulók családjával keresni az együttműködési lehetőségeket.

- Önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A megfelelő önértékelés, a tanuló saját személyiségének megismerése nagy jelentőséggel bír, mivel a társas kapcsolatok alakításában, a társadalmi beilleszkedésben elengedhetetlenül szükséges a reális énkép, a megfelelő önismeret. Ehhez a mindennapokban fontos a folyamatos visszajelzés, a belső kontroll erősítése, az önbizalom fejlesztése.

- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség, erkölcsi nevelés, családi életre nevelés

A kooperatív csoportmunka segíti megtapasztalni az alkalmazott szabályokat, később pedig hozzájárul a munkavállalás során szükséges együttműködési készségek fejlődéséhez. Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló a szükséges támogatással fokozatosan képessé válik a felelősségteljes döntések meghozatalára.

- Médiatudatosságra nevelés

A tanulók az egyéni sajátosságaiknak megfelelően legyenek képesek a társadalmi érintkezést szolgáló információk megtalálására, értelmezésére, közvetítésére és alkotására. Ismerjék fel a hiteles, megbízható és fontos információkat. A pedagógus választékos kommunikációval segíti ezt a folyamatot, valamint fejleszti digitális kompetenciáit, és rendszeresen használ digitális eszközöket a nevelés-oktatás folyamatában, amelyeket a tanulók pszichológiai jellemzőinek megfelelően válogat és gyűjt össze.

- A tanulás tanítása, pályaorientáció

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelését ellátó intézmények biztosítják azokat az információkat és tapasztalatokat, amelyek a tanulók egyéni sajátosságainak megfelelően támogatják az életpálya-tervezést és a pályaorientációt. Fontos az egyénre szabott motiválás, az egyéni tanulási módok biztosítása, az élményt adó tanulási szokások kialakítása. Az életkori sajátosságokhoz illeszkedve törekedni kell a tanulók saját tudásáról való reális ismeretek kialakítására, valamint a növekvő felelősségvállalásra a saját tanulásukért. Az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés fontos a társadalmi integráció és a munkaerőpiacra történő sikeres belépés szempontjából.

- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Az emberiség és hazánk múltjának és jelenének megjelenítésén, megértetésén keresztül képessé kell tenni a tanulókat a társadalom megismerésére, a társadalomban elfoglalható helyük reális felismerésére, a társadalmi színtereken való eligazodásra. Ki kell hogy alakuljon a tanuló attitűdje, viszonya önmagához, szűkebb és tágabb környezetéhez, a történelmi múlthoz. Fontos felkészíteni a

felnőttlét és a tágabb környezet közügyeinek megismerésére, az állampolgári jogok és kötelezettségek érvényesítésére. Az iskolai szinten belül ajánlott lehetőséget adni a demokratikus jogok gyakorlására (diákönkormányzat).

- A fenntarthatóság, környezettudatosság

Elengedhetetlenül szükséges a személyes megtapasztalás, a környezeti ártalmak és az emberi élet szükségleteinek összefüggéseire való rávilágítás, a helyes szokásrend kialakítása. Ehhez fontos a környezet adott szempontok alapján történő megfigyelése, a következtetések közös levonása, az egyéni felelősség tudatosítása. A szorosan vett természeti környezet ápolása, gondozása mindennapi feladatként kell hogy jelentkezzen.

Tanulási területek

Magyar nyelv és irodalom, magyar nyelv, irodalom

Az anyanyelvi kompetencia fejlődése a tanulás célja és egyben minden ismeretszerzés eszköze is; az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelésében kitüntetett helye van. Célja és feladata a szókincsfejlesztés és -gazdagítás, a növekvő igényű helyes nyelvhasználat erősítése, a nyelvi hátrányok csökkentése. Feladata az eredményes olvasás- és írástanulás feltételeinek megteremtése, az alapképességek kialakítása, megerősítése. Kiemelkedő szerepe van a nyelv rendszerére, a helyesírásra vonatkozó alapvető tudás elsajátításában. Az irodalmi ismeretek célja, hogy a tanulókat a műveken keresztül gazdag tapasztalatokhoz juttassa a világról, az emberi természetről, az emberi létről, az érzelmekről, a valósághoz való sokrétű viszonyulásról. A Magyar nyelv és irodalom tanulási területnek meghatározó szerepe van az önálló tanulás kialakításában.

A tanulási terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- a) A beszédfeldolgozó folyamatok erősítése.
- b) Figyelem, a gondolkodás, az emlékezet, az analízis és szintetizáló képesség fejlesztése.
- c) A téri és síkbeli tájékozódás fejlesztése, a relációs szókincs bővítése.
- d) A grafomotoros készségek fejlesztése.
- e) Az olvasás elsajátításához szükséges hármasszociáció megerősítése:
 - vizuális észlelés – jelfelismerés,
 - akusztikus észlelés – hangok differenciálása,

- a beszédmotoros észlelés fejlesztése.
- f) Az olvasott szavak és a köztük lévő grammatikai viszonyok felismertetése.
- g) A rutinszerű olvasási képesség fejlesztése.
- h) A szövegösszefüggések megértetése, a szövegértés fejlesztése.
- i) Az írás műveleteinek gyakorlása: másolás, tollbamondás, emlékezetből írás fokozatai, törekvés az eszközszintű használatra.
- j) Szövegalkotás szóban, majd írásban.
- k) A helyesírási szokások megerősítése.

Tanulási eredmények

Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló:

- alkalmazza a tanult nyelvi fordulatokat tanulási helyzetben és a spontán beszédben egyaránt;
- képes a kommunikációs helyzetnek megfelelő kulturált nyelvi magatartásra és viselkedésre;
- képes véleménynyilvánításra és mások véleményének meghallgatására;
- fokozódó önállósággal alkalmazza a szövegtartalmat és a beszélő szándékát tükröző kommunikációs eszközöket;
- receptív (passzív) és expresszív (aktív) szókincse bővül;
- egyéni sajátosságaihoz mérten törekszik a rendezett és olvasható írásképre;
- érdeklődésének megfelelően, hagyományos és digitális szövegek által bővíti ismereteit;
- felismer helyesírási problémahelyzeteket, képes hibakeresésre és hibajavításra.

Matematika: matematika

Ezen a területen a kognitív képességek fejlesztési lehetőségei vannak a középpontban.

A tanulási terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- a) A tanulás eszközeinek célszerű használata.
- b) A kíváncsiság ébrentartása, az önbizalom folyamatos erősítése.
- c) A finommotorika, a térlátás, a téri és idői tájékozódás, valamint a szem-kéz koordináció fejlesztése.
- d) Az ismeretek mozgósítása bemutatott analóg helyzetekben, alkalmazás a próbálgatások szintjén.
- e) Cselekvésben jelentkező problémák segítségével, majd segítség nélkül való felismerése, megbeszélése, megoldása próbálkozással. Az eredmény ellenőrzése.
- f) Tárgyak, személyek, alakzatok, jelenségek, mennyiségek megfigyelése, a látottak értelmezése és a tapasztalatok összefoglalása.
- g) A mennyiségállandóság, a mennyiségek közötti tájékozódás és a becslés képességének kialakítása.
- h) A matematika tanulásához szükséges fogalmak fokozatos megismerése.
- i) A közös cselekvéshez, munkához szükséges tulajdonságok, képességek felépítése, szokások kialakítása.
- j) A tantárgy iránti tanulási kedv folyamatos szinten tartása. Az önfejlesztés igényének támogatása, értékelése. Az önismeret, az önszabályozás képességének fejlesztése.
- k) Mindennapos probléma megoldásának elképzelése, sejtés megfogalmazása. A képzelt és a tényleges megoldás összevetése.

Tanulási eredmények

Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló:

- tájékozódik a térben és időben, valamint a világ mennyiségi viszonyaiban saját élményből kiindulva;
- felhasználja a megszerzett tudást, az elvont fogalmakat, szabályokat, összefüggéseket stb. kezdetben ismert, majd ismeretlen szituációkban;
- használja a problémamegoldó képességét először próbálkozás útján, majd racionális szinten;
- képes kérdéseket megfogalmazni, állításokat bizonyítani, valamint véleményt alkotni;
- ismeri a matematikai fogalmakat, a mennyiségi viszonyokat, valamint a mennyiségállandóság fogalmát a kiválogatás, összehasonlítás, csoportosítás gondolkodási műveleteinek segítségével;
- változatos feladatokban használja számolási készségét;
- emlékszik a szóbeli számoláson túl a műveleti sémákra (analógiákra), így képes műveleteket írásban elvégezni;
- megtervezi a cselekvési sorrendet; megoldást keres: kiválasztja a lehetséges megoldásokat, a feladatot megoldja a készen kapott sémák szerint, algoritmusok segítségével, később alternatív gondolkodás mentén. A sémák alkalmazásának nehézsége esetén felismeri a lehetséges műveletet, és eszközhasználat (pl. számológép) váltja ki;
- összehasonlítja a feltételezést és a valóságot az eredmény helyességének megítélésében;
- megnevezi a gyakorlatban megfigyelt tulajdonságokat, kiemeli a lényeges jegyeket;
- elemzi és összehasonlítja a látottakat, felfedezi a különbségeket;
- képes mennyiségeket elképzelni, cselekvéshez, történéshez fűződő megfogalmazással;
- tanult ismereteit digitális eszközön is alkalmazza;
- képes segítséget kérni és elfogadni, valamint együttműködni.

Történelem és állampolgári ismeretek: történelem, állampolgári ismeretek

A tartalmak elsajátításakor figyelembe kell venni a tanulók gyógypedagógiai-pszichológiai jellemzőit, ezért előnyben kell részesíteni a sajátélményű tevékenységeket. A személyes élmény segíti annak a belátását is, hogy a jelen eseményei nagymértékben a múlt eseményeinek eredményei, és mai életünk hatást fog gyakorolni a jövő nemzedékek sorsára is, azaz a történelemnek, a társadalom eseményeinek mi magunk is részesei vagyunk. A fejlesztés kiemelt területként kezeli a személyiség és az emberi jogok tiszteletére nevelést, a szociális érzékenységet, az értékvédő magatartás kialakítását, a környezetért érzett felelősséget.

A tanulási terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- a) Az időészlelés fejlesztése saját élményen keresztül, majd az évtizedek, évszázadok, évezredek, az emberöltő megértése.
- b) Az idő múlása és a korok emberének, társadalmának, környezetének változása, összefüggések felfedeztetése. Az egyén és a társadalom kapcsolata, egyén, család, közösség, a világ nemzetei.
- c) Emberi magatartásformák és élethelyzetek megfigyelésének, az információgyűjtés technikájának fejlesztése. Az információ forrásainak megkülönböztetése: bizonyosan hiteles, nem bizonyosan hiteles, hiteltelen.
- d) A tér és idő kapcsolatainak bemutatása, ezek felfedeztetése.
- e) A kommunikációs képességek fejlesztése.
- f) A képzelet, a kreativitás alakítása, fejlesztése.

- g) Tapasztalatszerzés a valós, a lehetséges és a lehetetlen megítéléséhez, a valóság és a fikció közötti különbség érzékeltetése, szemléletes bemutatása.
- h) A megtartó emlékezet, az akaratlagos figyelem fejlesztése.
- i) Az önálló tanulás képességének fejlesztése. Kritikai gondolkodás fejlesztése.
- j) Az együttműködésen alapuló tanulás fejlesztése kooperatív technikák alkalmazásával.
- k) Az érdeklődés felkeltése és fenntartása a világ, a társadalom eseményei iránt.

Tanulási eredmények

Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló:

- érzékeli a különbséget a múlt és a jelen között, képes beazonosítani eseményeket saját élményből;
- elemzi a történelmi események okait és következményeit fokozatosan csökkenő segítségnyújtás mellett;
- ismeri a közös európai civilizációs és magyar nemzeti kulturális kódrendszer (szimbólumok, történelmi személyek, történetek, fogalmak, alkotások) legalapvetőbb elemeit;
- felismeri a saját szerepét, a saját feladatát, valamint a saját felelősségét;
- felismeri a szabadság, a felelősség és az emberi helytállás jelentőségét;
- tájékozódik a munkalehetőségek és a munkavállalás terén;
- az információk szerzéséhez és rendszerezéséhez infokommunikációs eszközöket használ.

Környezetismeret, természettudomány és földrajz/ természettudomány, biológia, kémia, fizika és földrajz

A tanulók ismeretsajátításában a természeti-környezeti világ elemi megismerésének lehetősége tűzhető ki célul. Ugyanakkor nagyobb hangsúlyt kap a szemléletformálás, a természethez való pozitív viszonyulás megteremtése, az egyén és a társadalom számára fontos konstruktív – a természet védelmében, valamint a saját és mások egészségének megőrzésében tudatos – magatartás- és viselkedésformák elsajátítása.

A tanulók a mindennapokban is jól használható gyakorlati példákon és tapasztalatokon keresztül sajátíthatják el a földrajzi térben történő eligazodás alapvető eszközeit, módszereit. Az egyszerű, elemi földrajzi ismeretek átadása, az általános és a speciális képességek fejlesztése a specifikumokra figyelve történik.

A tanulási terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- a) A kíváncsiság és az érdeklődés felkeltése.
- b) Kérdésfeltevés, kérdések megfogalmazásának tanítása.
- c) A kommunikációs képességek és készségek fejlesztése, a tantárgyspecifikus fogalmak használata.
- d) A saját testkép, testséma kialakítása, majd pedig a térérzet alakítása, megerősítése, a viszonzszavak pontos használata.
- e) A rész-egész viszony a valóságban, a térképi ábrázolásban. A valóság és a térkép összefüggéseinek felismerése.
- f) Biztos tájékozódás megteremtése a közvetlen térben. Tájékozódás biztonsága a síkban, a jelek, a szimbólumok világában.
- g) Tájékozódási feladatok, téri viszonyok felismerése, megértése; valamely tárgy, objektum tényleges és viszonylagos helye, helyzete.
- h) Az idő múlásának érzékelése, felfogása, az idő és tér változásának észlelése, értelmezése. Az idő észlelésének fejlesztése. Időrend, periódus a természetben, a folyamatokban.

- i) A gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése. Analizáló, szintetizáló képesség fejlesztése. Ok-okozati összefüggések, problémák felismerése, megoldások keresése.
- j) A rövid és a hosszú távú figyelem és emlékezet fejlesztése.
- k) A tanulási technikák (megfigyelés, vizsgálódás, lejegyzés, feladatmegoldás, értelmezés, irányított ismeretszerzés) kialakítása, megerősítése.
- l) Tanulási technikák megerősítése: térképek, információhordozók használata, önálló ismeretszerzés egyszerű szövegből, a tankönyv, a feladatlap, a munkalap használata.
- m) Kísérletek, saját tapasztalatok, a természettudományos ismeretek és a hétköznapi élet tapasztalatai közti összefüggések felismerése, erősítése.

Tanulási eredmények

Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló:

- megkülönböztet anyagokat és halmazállapotokat a hétköznapi élet példáinak segítségével;
- megállapítja, majd összehasonlítja az élőlények érzékelhető jegyeit;
- megfigyeli a természet egyes ciklusait, összegyűjti az ezzel kapcsolatos tapasztalatait és ismereteit;
- irányítással, egyszerű példákkal felfedezi az állandóságot és a változást;
- jól tájékozódik a közvetlen környezetében, a szűkebb lakóterében, lakóhelyén;
- jól tájékozódik a földrajzi térben és időben;
- jól tájékozódik a földrajzi-környezeti kérdésekben, folyamatokban;
- tájékozott a hazai földrajzi-környezeti folyamatokban;
- ismeri a hétköznapi életben felhasználható földrajzi-környezeti tudás elemeit;
- tájékozott a regionális és globális földrajzi-környezeti kérdésekben;
- jól tájékozódik a térben térkép, illetve digitális alkalmazások segítségével;
- felismeri a használati tárgyak anyagait, az anyagfogalmat biztosan használja;
- ismeri saját szervezete működését, felépítését – megfigyelések, vizsgálódások, konkrét tapasztalatok segítségével;
- ismeretekkel rendelkezik a gyakoribb betegségek megelőzéséről, a környezet és az egészség közötti kapcsolat felismeréséről, az emberi szervezetet veszélyeztető anyagok hatásairól;
- jól használja a háztartás, a környezet ismert és használt egyszerű gépeit, a fizikai ismereteit alkalmazza a működtetés során;
- felismeri a kémiai ismeretekhez kapcsolódó környezeti problémákat;
- ismeri a háztartási szerek használatával, tárolásával kapcsolatos elővigyázatossági szabályokat;
- segítséggel alkalmazza földrajzi tudását a mindennapi életben a környezettudatos döntések meghozatalában, felelősséget érez döntései következményeiért.

Idegen nyelv: élő idegen nyelv

- Az élő idegen nyelv tanításának, tanulásának céljait a tanulók szükségletei határozzák meg.
- A szülők igényei, a tanulók fejlettsége alapján az iskola hozhat döntést a 7. évfolyam előtt megkezdett idegennyelv-tanulás kérdésében. Az idegen nyelv tanításának alapvető célja a kellő motiváció és késztetés kialakulásának támogatása. Ennek érdekében, valamint a későbbi nyelvtanulás megalapozása miatt a tanulót sikerélményekhez kell juttatni. A nyelvtanulás a természetes nyelvelsajátításra épül, amelynek során a tanulók bátorító nyelvi tapasztalatokra tesznek szert. Az idegen nyelv elsajátítása során a tanulók olyan nyelvi tevékenységekben vesznek részt, amelyek képességeiknek megfelelnek. A nyelvtanulási stratégiák között fontos szerep jut a

játékos tevékenységeknek, az egyszerű élethelyzetek modellezésének, ismert helyzetek, tartalmak idegen nyelven történő értelmezésének. A nyelvórákon érdekes, az életből vett gyakorlati tartalom jelenik meg.

A tanuló és a pedagógus tanórai beszédének természetes része a magyar nyelvű kérdés és válasz, amelyet párhuzamosan használnak az idegen nyelvvel együtt. Az anyanyelv alkalmazása szükséges továbbá az idegen nyelv és az anyanyelv szókincsének, szórendjének, minimális nyelvtani ismereteinek magyarázatára, összehasonlítására. A nyelvtanulás középpontjában a motiváció fenntartása, a hallott szöveg (kérdés, utasítás, cselekvés stb.) megértése, fejlesztése áll.

Az írás és az olvasás kismértékben jelenik meg az idegen nyelv oktatása során, célja pusztán a hallottak megerősítése, támogatása. A tanulóban erősödő igény alapján azonban az írás-olvasás tanítása, fejlesztése kívánatos.

Az idegen nyelv tanulása nem önmagáért történik, hanem az idegen nyelvi környezetben alkalmazott elemi kommunikáció és kapcsolattartás érdekében, az egyszerű információk felfogása, megértése céljából. A sikeres nyelvtanulás érdekében szükség van a nagyobb időkeretre, a folyamatos gyakorlásra, a memóriastratégiák kialakítására, amelyek segítik a szótanulást, illetve a minimális nyelvtani ismeretek elsajátítását és alkalmazását.

Az idegen nyelv tanításának és tanulásának célrendszerében a kommunikációs kompetencia fejlesztésén van a fő hangsúly. A receptív nyelvi készségek közül a hallásészlelés fejlesztése, a produktív nyelvi készségek közül a beszédfejlesztés az idegennyelv-tanítás leghangsúlyosabb területe.

Tanulási eredmények

Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló:

- megismerkedik a nyelvtanulással, nyelvtudással, és pozitív viszonyulása alakul ki ezekhez;
- bekapcsolódik a szóbeliséget, interakciót igénylő alapvető, korának megfelelő játékos, élményalapú nyelvi tevékenységekbe;
- érdeklődik az idegen nyelvi információhordozók, a számítógép nyelve iránt;
- felismeri és használja a legegyszerűbb kérdés kifejezésére használt mindennapi nyelvi funkciókat életkorának és nyelvi szintjének megfelelő, egyszerű helyzetekben;
- a tanórán begyakorolt, nagyon egyszerű, egyértelmű kommunikációs helyzetekben a megtanult, állandósult beszédfordulatok alkalmazásával kérdez vagy reagál, mondanivalóját segítséggel vagy nonverbális eszközökkel kifejezi;
- megérti és értelmezi az adott témakörökben feldolgozott, begyakorolt szavakat.

Művészetek: ének-zene, vizuális kultúra, dráma és színház

Az iskolai nevelés-oktatás rehabilitációs célú feladatainak megvalósításában kiemelt szerepe van a gyakorlati tevékenységeknek, mert általuk az ismeretek élményszerűvé válnak, segítik a mélyebb megértést, fejlesztik a kreativitást. A tevékenységek, az alkotások széles körű kínálata lehetőséget teremt az egyéni adottságok kibontakoztatására, a sikerélmény biztosítására, a pozitív személyiségfejlesztésre, valamint a szabadidő hasznos eltöltésére és az érzelmi feszültség csökkentésére is.

A tanulási terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- a) Önismeret, önértékelés, társas kapcsolatok, a pozitív alkalmazkodóképesség, a kapcsolatteremtő és együttműködési képesség fejlesztése.
- b) Képzelet, kifejezőkészség, kreativitás fejlesztése.
- c) Harmonikus mozgás kialakítása, fejlesztése.

- d) A figyelemkoncentráció, a tartós figyelem és az emlékezet fejlesztése.
- e) Az esztétikai érzékenység készségeinek alapozása, fejlesztése.
- f) A térlátás fejlesztése, pontos képzetek kialakítása a valós térről, időről, az anyag, forma, funkció, szerkezet, szín, fény és mozgás viszonyairól.
- g) A kommunikációs képességek fejlesztése szóban, ábrázolásban, befogadásban.
- h) A finommotorika, a kreativitás, az eszközhasználati készség fejlesztése.
- i) Az ismeretszerzési, a tanulási képességek fejlesztése.
- j) Az érzékszervi tapasztalatszerzés fejlesztése, az érzelmi nevelés, érzékszervi kultúra gazdagítása, a belső kontroll, a pozitív énkép erősítése, a szegregált élethelyzet oldása.
- k) Az önkifejezés elősegítése, a szorongás oldása.

Tanulási eredmények

Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló:

- képes téri helyzetek leírására szóban, megjelenítésére szabadkézi rajzzal;
- egyszerű közlő ábrákat értelmez;
- képes a kezdeményező, alkotó magatartásra;
- változatos technikákat alkalmaz az önkifejezésben és az alkotásban;
- képes az egyéni ízlését, stílusát érvényesíteni egy-egy saját tárgy készítése során;
- értelmezi a művészi alkotásokban megismert konfliktusokat, és ez segíti a toleráns, másokkal szemben empátikus személyiség kialakítását;
- egyszerű dalokat énekel emlékezetből, énekhangját árnyaltan használja;
- ismeri a tempó, hangerő, hangszín, hangmagasság és ritmus fogalmát;
- zeneértő és zeneérző képessége, zenei koncentrációja és érzékenysége fejlődik;
- alapszinten alkalmaz digitális zenei eszközöket, hangfelvétel készítéséhez, szerkesztéséhez és tárolásához.

Technológia: technika és tervezés 1-7, digitális kultúra

A tanulási terület középpontjába a munkához, az életvitelhez kapcsolódó praktikus ismeretszerzést és képességfejlesztést állítja. A tanulók megismerik a környezet szervezett átalakítását, megtanulják használni a korszerű eszközöket, megértik a kapcsolódó erkölcsi és etikai kérdéseket.

A digitális kompetenciák elsajátítása az esélyegyenlőség megteremtése, az életvitel kialakítása céljából is kiemelkedő jelentőségű. A tanulóknak képessé kell válniuk a digitális kompetenciák alkalmazására a tudás aktív bővítésében, az ismeretszerzésben és a hatékony kommunikációban. A tanulási terület tanulás-tanítása során kialakított kompetenciák messze túlmutatnak e tanulási terület keretein, mivel beágyazódnak más tantárgyak tanulásába is.

A tanulási terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- a) Érzékszervi megismerések.
- b) Térbeli, időbeli tájékozódó képesség fejlesztése.
- c) Összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés műveleteinek gyakorlása.
- d) Szabályfelismerés, tervező, rendszerező, döntési képesség fejlesztése.
- e) Csoportosítások, következtetések.
- f) Algoritmikus és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.
- g) A gyors, pontos, koordinált mozgásos reagálóképesség fejlesztése.
- h) A figyelem, az emlékezet, az akarat, az alkotó képzelet fejlesztése.

- i) Felismerő, rendszerező képesség, szerialitás fejlesztése.
- j) Analízis, szintézis.
- k) A gondolkodási funkciók, műveletek fejlesztése: azonosságok, különbségek, csoportosítások, szabálykeresések, analógiák felismerése, összefüggések megoldása, ok-okozat felfedezése.
- l) A problémafelismerő, tervező, alakító, konstruáló képesség fejlesztése, a kíváncsiság, motiváltság ébrentartása.
- m) A cselekvőképesség fejlesztése, az önellátás, a környezetellátás technikáinak elsajátítása, alkalmazása.
- n) Motorikus képességek fejlesztése, szabályozott akarati mozgások, mozdulatok továbbfejlesztése. A kar-kéz sebességének és ütemének alakítása.
- o) A munkához való helyes viszonyulás, az érzelem, akarat, kitartás céltudatos fejlesztése.
- p) A reális énkép, önismeret kialakítása, távlati lehetőségek felismerése, az önfejlesztő magatartás elfogadtatása.
- q) Szociális képességek fejlesztése.

Tanulási eredmények

Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló:

- felhasználja az infokommunikációs eszközöket a tudás bővítésére, kezdetben segítséggel, később önállóan is;
- kezdetben segítséggel, majd önállóan információkat keres az interneten, később használja kapcsolatok építéséhez, problémák megoldásához;
- megkülönbözteti a számára releváns információt a lényegtelen, illetve hamis információktól;
- tisztában van a személyes adat fogalmával, törekszik megőrzésére;
- egy adott feladat kapcsán önállóan hoz létre szöveges vagy multimédiás dokumentumokat;
- önállóan használja az informatikai eszközök operációs rendszereinek felhasználói felületét, az operációs rendszer mappáit, fájljait és a felhőszolgáltatásokat;
- digitális eszközökkel önállóan rögzít és tárol képet, hangot és videót;
- a hulladékokat szelektíven gyűjti, környezetét rendben tartja;
- ismeri a gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályait;
- munkavégzéskor szabálykövető, kooperatív magatartást követ;
- munkája során odafigyel a takarékos anyag-, idő- és energiafelhasználásra;
- elvégzi a rábízott családi és iskolai feladatokat;
- odafigyel az egészséges étkezés szempontjaira, egyszerűbb ételeket, italokat elkészít;
- a lehetséges továbbtanulási útvonalakkal kapcsolatban segítséggel összehangolja a valóságot és a vágyakat.

Testnevelés és egészségfejlesztés: testnevelés

A tanulási területhez kapcsolódó nevelés, fejlesztés célrendszere az enyhe értelmi fogyatékos gyermekek körében igen sokrétű. Általános célként a testi fejlődés segítése, a praktikus mozgások fejlesztése jelölhető meg. A tanulóknál atipikus mozgásfejlődési folyamat tapasztalható, ezért a fejlesztés célja az ebből származó nehézségek kialakulásának megelőzése, csökkentése is. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók későbbi társadalmi beválása, a munka világába való beilleszkedése szempontjából különösen fontos a megfelelő fizikai állapot; a mozgások elsajátításának előkészítése a munkatevékenységek megtanulásában is szerepet játszhat.

A tanulási terület kiemelt habilitációs/rehabilitációs feladatai:

- a) Erősítse a mozgásigényt, a kezdeményezőkézséget, bátorítson mozgásos feladatok, gyakorlatok elvégzésére.
- b) Tanítson mozgásos játékokban való együttműködésre, szabálytartásra, a játék örömére.
- c) Fejlessze a mozgásos alaptechnikák elsajátításának képességét, a kitartást, az állóképességet.
- d) Kiemelt feladat az általános kondicionálás, a test hajlékonyságának, a végtagok ügyességének fejlesztése, a gyorsaság, az ugró, dobó, egyensúlyozó képesség alakítása, a tanuló biológiai állapotának, terhelhetőségének függvényében.
- e) A saját testen való biztonságos tájékozódás kialakítása (függőleges és vízszintes zónák), a téri viszonylatok pontos felismerése, viszonzszavak megértése, használata, a téri biztonság erősítése.
- f) A szép testtartás, a harmonikus mozgás fejlesztése.
- g) A tartós figyelem, a fegyelmezett feladat-végrehajtás fejlesztése, a felelős magatartás beláttatása.
- h) Önismereti képesség fejlesztése, önállóság, a versenyszellem erősítése.

Tanulási eredmények

Az enyhe értelmi fogyatékos tanuló:

- képes önállóan elvégezni koordinációs gyakorlatokat, amelyek a kinesztetikus differenciáló képességet (ezen képességterület az izmokból, inakból, ízületekből származik, és a finoman szabályozott mozgások működésében nyilvánul meg), a térbeli tájékozódó képességet és az egyensúlyozó képességet fejlesztik;
- képes önállóan elvégezni kondicionálást biztosító gyakorlatokat, amelyek növelik az erőt, az állóképességet és a gyorsaságot;
- megosztott figyelme automatizálódik;
- helyzetfelismerő képessége fejlődik;
- képes helyesen kivitelezni tartásjavító és korrekciós gyakorlatokat, prevenciós és rehabilitációs feladatokat sporteszközök alkalmazásával is;
- a testmozgás, a testnevelés és a sport eszközei által megfelelő önismeretre tesz szert, fejlődnek az érzelmi-akaratú készségei és képességei;
- toleráns a fogyatékos személyek iránt, tiszteletben tartja a szexuális kultúra alapelveit, elfogadja az egészségügyi szűrések és a környezetvédelem fontosságát.

TANULÁSBAN AKADÁLYOZOTT TANULÓK ÓRATERVE

A 2020-2021-es tanévtől felmenő rendszerben az 1 és az 5. évfolyammal kezdődően.

Tantárgy/ évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	5 +3	5 +3	3 +4	3 +4	2 +2	2 +3	2 +1,5	2 +1,5
Történelem					1 +1	1 +1	1 +1	1 +1
Állampolgári ismeretek								0 +1
Élő idegen nyelv				+2	+3	+3	+3	+3
Matematika	2 +2	2 +2	2 +2	2 +2	2 +2	2 +2	1,5 +2	1,5 +2,5
Digitális kultúra			+1	+1	+1	+1	+1	+1
Környezetismeret			1	1				
<i>Természettudomány vagy</i>					1+1	1+1	2,5 + 3,5	2,5 +3,5
<i>Természettud-Fizika</i>							0,5+ 0,5	0,5 +1,5
<i>Természettud--Kémia</i>							0,5 + 0,5	0,5+1,5
<i>Természettud-Biológia</i>							0,5 +1,5	0,5 +0,5
<i>Természettud-Földrajz</i>							1+1	1 +0
Ének-zene	+2	+2	+2	+2	+2	+1	+1	+1
vizuális kultúra	+2	+2	+2	+2	+1	+1	+1	+1
Technika és tervezés	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	
Testnevelés	+5	+5	+5	+5	+5	+5	+5	+5
Osztályfőnöki					+1	+1	+1	+1
Dráma és színház							+1	
Hon és népismeret					+1			
Hittan	1	1	1	1	1	1	1	1
Összesen	23	23	24	25	28	28	30	30
Hittan NAT.9. § 1)a	1	1	1	1	1	1	1	1
Ebből szabadon tervezhető órák								
Matematika					0	1	0,5	1
Magyar nyelv	1	1	2	2		1	0,5	1
Dráma és színház							1	
Hon és népismeret					1			

A tantárgyak vastagon szedett óraszámú foglalkozásain a tanulókat kiscsoportban, gyógypedagógus foglalkoztatja. A + jellel jelölt órákon a társaikkal együtt, integrált foglalkozási formában dolgoznak.

13.5. Az iskola ellenőrzési, értékelési rendszere az SNI tanulók esetében

Az értékelés célja iskolánkban

A szakértői bizottság a komplex diagnosztikát követően megállapítja a sajátos nevelési igényt, ezen belül az enyhe értelmi fogyatékossgot. Ezzel egyidőben – szükség esetén – javaslatot tesz egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alóli mentesítésre. A szakértői vélemény alapján az intézményvezető mentesítheti a tanulót az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól, a gyakorlati képzést kivéve.

A sajátos nevelési igényű tanulók iskolai értékelése során a tanulók tudását, teljesítményét, attitűdjét, magatartását figyeljük meg, az egyénekre, valamint a közösségre megállapított követelményekhez viszonyítunk, és az önmagukhoz mért fejlődésük alapján teszünk megállapításokat.

Az árnyalt, reális értékelés érdekében nem csupán a tanulás-tanítás folyamatában, hanem az értékelés során is szükséges a változatos, differenciált körülmények megteremtése. Fontos, hogy a tanuló a mérési-értékelési helyzetben élhessen a jogaival (pl. eszközhasználat, több idő stb.), továbbá arányosan jelenjenek meg a követelményekben a kompetenciák, az ismeretek, a készségek és az attitűdök is. Törekedni kell a tanulói tevékenységek és produktumok változatosságára.

Értékelésnél alkalmazott alapelveink

Ösztönző hatású legyen, segítse a pozitív személyiségjegyek továbbfejlődését, a reális önértékelés kialakulását, a differenciált egyéni vonatkozású, normaorientált értékelést alkalmazzuk, mert ez a rendszer a sérült személyiség optimális fejlesztését hatékonyabban szolgálja. Az értékelés legyen sokoldalú, alkalmazzunk változatos értékelési formákat, az értékelés feleljen meg a tanuló értelmi képességének, életkori sajátosságainak, a tantárgy jellegének. A diagnosztikus, formatív, segítő célú folyamatos értékelési módok kapjanak prioritást a tanítás - tanulás folyamatában.

Az 1. osztályban és 2. év első félévében enyhe értelmi fogyatékos tanulók iskolai teljesítményeit szöveges fejlesztő értékeléssel (tanulást támogató értékeléssel) végezzük, amely a Nat által kijelölt célok elérését is támogatja.

Nagyobb időközönként sor kerül minősítő, szummatív értékelésre is, amelynek célja annak megállapítása, hogy a tanulók tudásának, ezen belül a stabil ismeretek kialakításának és a készségek elsajátításának szintje eléri-e a tanulási eredményekben foglalt kritériumokat. Az értékelés ez esetben tudáspróbák alapján történik, és százalékosan vagy ötfokú skálán lehet kifejezni. Kiemelten fontos az enyhe értelmi fogyatékos tanulóknál, hogy a szummatív értékelés formatív, fejlesztő elemeket is magában foglaljon, lehetőséget biztosítva a tanulók számára egy következő tanulási periódusban a javításra és a további fejlődésre. A diagnosztikus és szummatív értékelésnek ugyanakkor létjogosultsága van a továbbtanulás, pályaválasztás reális megítélésének elősegítésében, a szülők és tanulók döntésének támogatásában is.

13.6. Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók fejlesztése

13.6.1. Általános jellemzők

Az autizmus spektrum zavarok az idegrendszer igen korai, nagy valószínűséggel veleszületett ártalmának, illetve a genetikai, egyéb biológiai és környezeti tényezők együttes hatásának következményei. Az iskoláskor eléréséig – vagy tovább – kezeletlenül maradt fejlődési zavar és szélsőséges viselkedésformák gyógyító és fejlesztő célú ellátása a gyermek növekedésével egyre nehezebbé válhat, bár a nevelhetőség, taníthatóság időszaka belenyúlik a felnőttkorba, így sosem túl késő a fejlesztést elkezdeni. Az autizmus spektrum zavarok lényege a társas viselkedés, a kommunikációs és sajátos gondolkodási képességek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulóra legjellemzőbb a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési készségek területén tapasztalható gondolkodási képesség sajátos hiányosságai, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmas viselkedés szervezés és kivitelezés képességének minőségi sérülése és az egyenetlen képességprofil. Autizmus spektrum zavar minden értelmi szinten előfordul, ami azt jelenti, hogy jelen lehet átlagos (vagy átlag feletti) intelligencia mellett épp úgy, mint értelmi sérüléssel együtt járva. A fejlődési zavar átlagos, vagy átlag feletti intelligencia esetében is jelentősen befolyásolja, áthatja a gyermeki fejlődést, megváltoztatja a megismerés folyamatát és a társas viselkedés fejlődését, ezért sérülés-specifikus fejlesztésre minden érintett gyermekeknek joga és szüksége van. Autizmusban a beszédfejlődés gyakran megkésik, súlyos esetekben nem alakul ki beszélt nyelv. A központi probléma azonban nem a nyelv hiánya, vagy megkésített fejlődése, hanem a funkcionális, kölcsönös kommunikáció sérülése. Az alapvető problémák közé tartozhat a nyelvhasználat színvonalától függetlenül, hogy hiányozhat a kommunikáció és a beszéd hasznának, hatalmának megértése, vagyis hiányozhat annak megértése, hogy mások érzéseit, gondolatait, tetteit kommunikáció útján befolyásolni lehet.

Az alapvető gondolkodási és viselkedési képességek spontán elsajátításához szükséges képesség hiányok egész életen át jellemzően megmaradnak, de a speciális intenzív terápiás és pedagógiai ellátás segítségével jelentős fejlődés érhető el. A hiányzó/sérült képességek okozta elsődleges és másodlagos viselkedési tünetek az igen súlyostól a jól ellensúlyozott állapotokban csaknem tünet mentessé fejlődhetnek, változhatnak, és az élet különböző szakaszaiban különböző formákban jelentkezhetnek. Új helyzetben, váratlan események, körülmények hatására felerősödhetnek a típusos tünetek. A tünetek változatossága mellett a tanuló autizmusának súlyossága széles skálán szóródik.

13.6.2. A halmozottan sérült autizmus spektrum zavarral küzdő tanuló

Az autizmus spektrum zavarok gyakran társulnak egyéb problémákkal, amelyek az ellátási szükségletet, taníthatóságot és a gyermek jövőjére vonatkozó előjelzéseket jelentősen befolyásolják.

Ezek lehetnek:

- értelmi fogyatékoság (mint a leggyakoribb társuló fejlődési zavar),
- beszéd-, érzékszervi, mozgás- vagy egyéb fogyatékoság,
- viselkedésproblémák (főleg, ha azok súlyosak, pl. agresszió, önbántalmazás)
- ADHD (figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar);
- epilepszia;
- alvási és étkezési nehézségek, zavarok;
- egyes pszichiátriai zavarok (pl. szorongás, depresszió);

A fejlesztésnél szem előtt kell tartani, hogy a tanítás lehetséges módszertanát illetően a tanuló autizmusa az elsődlegesen meghatározó tényező. Általában a szükségletek egyéni kombinációjához kell a járulékos zavar speciális szempontjait és az autizmus-specifikus pedagógiai módszereket összehangolni.

13.6.3. Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók pedagógiai szempontú jellemzése

Gyakorlati célból a társas viselkedési készségek, szociális viselkedés szerint az autisztikus spektrumon elhelyezhető sokféle személyiségű és viselkedésű tanulók négy típusba sorolhatóak.

Izolált típus

Társas kapcsolatokat nem kezdeményező, a kezdeményezést, társas helyzeteket kerüli, elutasítja, nem érti. Általában értelmi fogyatékos, gyakoriak a szenzoros ingerfeldolgozás zavarai is. A legrosszabb prognózisú, legnehezebben tanítható alcsoport.

Passzív típus

Szociálisan nem kezdeményező, a közeledést passzívan elfogadja, gyakran jól irányítható. A legjobban tanítható, legjobb prognózisú a későbbi beilleszkedés lehetősége szempontjából is. Passzivitása, együttműködési készsége miatt nehéz észrevenni, amikor már nem követi a tananyagot, csak jelen van, illetve rugalmatlanul, formálisan „tanul”.

Aktív, bizzar típus

Szociálisan aktív. Viselkedése gyakran a helyzethez nem illő, szokatlan módon, esetleg sokat kezdeményező. Kapcsolatteremtése egyoldalú, a partner személyiségét, szándékát nem veszi tekintetbe, saját érdeklődési körbe tartozó témákra, kérdésekre szorítkozik.

Merev, formális típus

Főként a serdülő- és felnőttkorban, a legjobb értelmű és beszédszintű személyekben alakulhat ki a jellegzetes viselkedés, amelynek hátterében erős kompenzációs igyekezet áll.

A gyermekek fejlődésük során többször is típust válthatnak.

13.6.4. Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók – a tanítás, illetve a hagyományos tanítási módszerek és tervezés módosítása szempontjából – kiemelkedő jelentőségű tulajdonságai

- a) A másik személy szándékának, érzéseinek, gondolatainak, szempontjainak (pl. az információátadás szándékának) meg nem értése, az önmagára vonatkoztatás hiánya. Legsúlyosabb esetben képtelenség arra, hogy az embereket, mint a valóság egyéb elemeinél fontosabbakat megkülönböztesse.
- b) A szociális megerősítés jutalomértékének hiánya, vagy az ezzel kapcsolatos öröm későbbi, direkt tanítás útján való kialakulása, illetve a belső motiváltság gyengesége – gyakran teljes – hiánya. Többnyire nagyon kevés vagy szokatlan dolog okoz számukra örömet.
- c) A beszéd korlátozott megértése, még látszólag jó beszédprodukció mellett is, amelyet nehezítenek a beszéd érzelmi, társas viselkedési sajátosságai, mint pl. a hanghordozás.
- d) A beszéd vagy más kommunikációs eszköz spontán, funkcionális, rugalmas alkalmazásának sérülése.
- e) Egyenetlen képességprofil, pl. a szigetszerű ismeretek, képességek és az önellátás vagy a mechanikus és a személyes memória közötti szakadékszerű különbség.
- f) Hiányzó vagy korlátozott belátás, pl. saját tudásával, az ismeret forrásával, módjával, a szubjektív jelentőséggel kapcsolatban.
- g) A változásokkal, újdonsággal kapcsolatos ellenállás, szorongás.
- h) A társas környezetben, felnőttekhez és gyermekekhez való szokatlan kapcsolódás, mely megnyilvánulhat a teljes visszahúzódástól, passzivitástól az erőteljes, túlzó ragaszkodásig, aktív, de bizzar kezdeményezésekig, vagy megnyilvánulhat az egysíkú, formális kapcsolatteremtésben.

13.6.5. Típusos erősségek, amelyekre építeni lehet

- Az egyénre szabott vizuális információ általában jól értelmezhető.
- Tanult rutinokhoz, szabályokhoz való alkalmazkodás.
- Jó mechanikus memória.
- Megfelelő környezetben, érdeklődésének megfelelő témáknál kiemelkedő koncentráció, kitartás.
- Egyes, nem szociális tartalmú tantárgyi területeken – pl. szó szerinti tanulás, nem szöveges számtan, földrajz, zene – jó vagy akár kiemelkedő teljesítmény.

13.6.6. Típusos nehézségek és kognitív problémák, amelyekkel számolni kell a tanítás során

- a) Túlérzékenységre és/vagy fokozott ingerkeresésre utaló viselkedések (hallás, látás, szaglás, tapintás, ízlelés terén, vagy bármely érzékszervi modalitásban).
- b) A figyelem felkeltésével, irányíthatóságával, fenntarthatóságával és váltásával kapcsolatos gyakori nehézségek.
- c) Az utánzási képesség hiányosságai.
- d) Ingerfeldolgozási, vizuomotoros koordinációs problémák.
- e) Tér-idő értelmezés gyengesége, esetleg hiánya.
- f) Analízis (sorrendiség)-szintézis műveleteinek problémája.
- g) Ok-okozati összefüggések felismerésének problémája.
- h) A lényegkiemelés, problémamegoldó gondolkodás deficitje.
- i) Az általánosítás, a tanultak új helyzetben való alkalmazásának sérülése.
- j) Felidézési problémák (pl. speciális szociális tartalmaknál és személyes élményeknél).
- k) Ismert tananyagban váratlan nehézség felmerülése szociális elem bevezetésével vagy új körülmények közötti alkalmazás során.
- l) A feladat céljának nem értése, a reális jövőre irányultság hiánya.
- m) A szimbolikus gondolkodás (pl. játék) fogyatékosága.
- n) Humor, ironia, metafora, képes beszéd félreértése, nem értése.
- o) A valóság téves értelmezése, felfogása.
- p) Realitás és fantázia összetévesztése.
- q) A szóbeli kérések, közlések félreértése, különösen a többértelmű, elvont kifejezések, többrészes utasítások esetén.
- r) Szó szerinti értelmezés.
- s) Képességek, ismeretek önálló, változatos alkalmazásának nehézsége.
- t) Gyermekközösségben áldozattá, illetve bűnbakká válás, egyes esetekben szociálisan a helyzetnek nem megfelelő viszonyulás a kortársakhoz.
- u) Szabadidőben passzivitás, kudarcokból eredő viselkedésproblémák megjelenése.
- v) Félelmek, fóbiák, szorongás.

13.7. Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók nevelésének-oktatásának alapelvei, az aktív tanulás támogatása

- a) Az autizmus-specifikus nevelés-oktatás alapja a tanuló egyéni szükségleteinek megértése, figyelembe vétele.
- b) Az autizmus spektrumán komprehenzív, fejlődési-viselkedéses-oktatási és kognitív-viselkedéses megközelítést alkalmazó módszertanok egyénre szabott alkalmazása szükséges. A minden fejlődési területre kiterjedő komprehenzív megközelítés ötvözi a fejlődési és viselkedéses megközelítést. A fejlődési megközelítés a gyermek által már elért, vagy kialakulóban lévő, elérhető

fejlődési szint egyéni felmérését követően a következő fejlődési szintet célozza, míg a viselkedéses megközelítés a korszerű tanulásmélethez alapszik. A viselkedéses megközelítés alapja a viselkedés funkcionális analízise, mely a viselkedést pontosan leírja, részletesen elemzi, és feltárja annak okait, mozgatórugóit. E mellett a viselkedéses megközelítés viselkedéses tanítási technikák, eljárások alkalmazását is jelenti. Néhány példa a viselkedéses tanítási technikákra: láncolás, formázás, a viselkedések megerősítése, modellezés. A kognitív-viselkedéses megközelítésen alapuló módszerek adaptív gondolkodási és viselkedési stratégiákat tanítanak.

- c) A szokatlan viselkedések, tünetek enyhülhetnek vagy felerősödhetnek, a tanulási teljesítmények javulhatnak vagy romolhatnak attól függően, hogy az oktatási környezet egyénre szabott adaptálása milyen minőségben valósul meg.
- d) A tanuló sérülésspecifikus támogatása a rehabilitációs-rehabilitációs órákon és az iskolai élet minden színterén, valamennyi tanórai és tanórán kívüli helyzetben megvalósul, mivel a szociális interakciók, a kommunikáció értését és használatát kívánó helyzetek átszövik az iskolai életet.
- e) Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulót fogadó köznevelési intézmény valamennyi közösségét (munkatársak, szülői közösség, kortárs közösség) informálni kell az autizmussal kapcsolatos alaptényekről és a támogatás alapvető stratégiáiról.
- f) Az iskolai élet minden területére ki kell terjeszteni a támogatás alapvető stratégiáit, módszereit (pl. egyénre szabott motivációs rendszer, strukturált környezet, vizuális környezeti támpontok, zavaró környezeti ingerekkel szembeni védelem, a beszédet kiegészítő vagy helyettesítő augmentatív-alternatív kommunikációs eszközök, pl. írott, képes vagy tárgyi szimbólumok).
- g) Az egyéni fejlesztési terv megvalósítása érdekében a tanuló nevelésében-oktatásában részt vevő valamennyi szakembernek tájékozottnak kell lennie annak tartalmáról. Az egyéni fejlesztési terv megvalósulását az autizmus spektrum pedagógiája szakirányt végzett gyógypedagógus koordinálja a tanuló és a szülők folyamatos bevonásával.
- h) A családdal való folyamatos együttműködés a sikeresség egyik alapfeltétele. Célja a család terheinek csökkentése, a kölcsönös információnyújtás, a módszerek otthoni és intézményi alkalmazása közötti folyamatosság biztosítása, a tanultak általánosításának elősegítése.
- i) Törekedni kell arra, hogy a tanuló pozitív tapasztalatokat szerezzen a közösségben való részvételről. Ennek érdekében alapelv a tanuló teljesítményének, erőfeszítésének értékelése, a rendszeres pozitív visszajelzések biztosítása.
- j) hagyományos kifejezési módok (beszéd, írás) helyett más megoldásokat kell keresni, ami az egyszerű reflexektől a nyelvi szintű alkalmazásig terjedhet. Az augmentatív kommunikáció az érthető beszéd hiánya következtében súlyosan károsodott kommunikációs funkció átmeneti vagy tartós pótlására szolgáló kommunikációs rendszerek csoportja. Lényege, hogy a beszéd helyett a sajátos nevelési igényű tanuló nonverbális úton fejezi ki magát, felhasználva mindazt a lehetőséget, amelyet a hangjelzések, gesztusok, manuális rendszerek és/vagy a betűket, rajzokat, jelképeket, fotókat, tárgyakat stb. tartalmazó kommunikációs eszközök, valamint hangadó gépek (kommunikátorok) biztosítanak. Minden augmentatív kommunikációs rendszer több, egyénre szabott, térben és időben eltérő használhatóságú kommunikációs eszközből áll, amelyek tartalmazzák a kommunikációs hatékonyságot növelő valamennyi üzenethordozót, segédeszközt, stratégiát és technikát. Az augmentatív kommunikáció hatékony használata megteremti a társadalmi integrációt, az önkifejezést, az intellektuális, érzelmi és szociális fejlődés lehetőségeit.

- k) A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek, fejlettség szintjén elérhető legjobb felnőttkori életminőség, a szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése: ennek alapja a szociális-kommunikációs nehézségek, a viselkedésszervezés és a gondolkodás sérülésének speciális módszerekkel történő kompenzálása és a meglévő készségek fejlesztése.
- l) A tananyag kiválasztásának legfontosabb szempontja a tanultak egész életen át történő megfelelő alkalmazhatósága, különös tekintettel a következő területekre: önkiszolgálás és önellátás, spontán kommunikáció, tanulás, munkavégzés, szabadidő, társas kapcsolatok, közösségi élet, felnőttkorban funkcionális tantárgyi készségek (pl. pénzhasználat valódi élethelyzetben, menetrend elolvasása és értelmezése, az írás kommunikációs célú használata).
- m) A tanuló túlterheltségének elkerülése érdekében az információkat szűrni kell, mert a tipikusan fejlődő gyermek által spontán, ösztönösen elsajátított nagy mennyiségű információ és készség az autizmus spektrumzavarral küzdő gyermek számára nehéz tananyagot jelent.
- n) A hiányzó készségeket pótló, helyettesítő kompenzációs-habilitációs kezelés a fejlődési elmaradás, a másodlagos (pl. viselkedés-) problémák leküzdése érdekében. A fogyatékos készségek kompenzálása különös jelentőségű a tanulási, szociális és munkahelyzetekbe való beilleszkedés és viselkedés elsajátításához.
- o) Az iskolai és a mindennapi gyakorlati életre felkészítő tananyag speciális módszerek segítségével történő elsajátítása szükséges.
- p) A jellegzetes gondolkodási nehézségek, rugalmatlanság miatt – a továbblépés előtt – külön kiemelt fejlesztési feladat az elsajátított ismeretek alkalmazásának, általánosításának tanítása, az ismeretek folyamatos használata a fenntartás biztosítására, valamint a változatos problémamegoldási módszerek tanítása.
- q) A fejlesztési célokat a fenti szempontok alapján fontossági sorrendben kell értelmezni, és e szerint kell az egyéni fejlesztési tervekbe illeszteni.
- r) A tanulók fejlesztési céljai hierarchikus rendben helyezkednek el abból a szempontból, hogy mennyire szükségesek a gyermek szociális alkalmazkodása és önszabályozása kialakításához (az egyéni fejlettségének szintjén). A típusos egyenetlen fejlődés azt jelenti, hogy a hiányzó vagy elmaradó készségek spontán fejlődésére nem építhetünk: minden egyes hiányzó részfunkció, illetve korábbi fejlődési szakaszból hiányzó alapozó funkció fejlesztését be kell illeszteni ebbe a hierarchiába. Pl. a veszélyeztető viselkedések kezelése más, elfogadható viselkedések kialakításával a célok hierarchikus rendjében így alakul:
 - az ön- (esetleg köz-) veszélyes viselkedések kezelése,
 - a családi életet akadályozó viselkedések kezelése,
 - a taníthatóság és a csoportba való beilleszkedés kialakítása,
 - az iskolán kívüli környezethez való adaptív viselkedés kialakítása.

13.7.1. Speciális módszerek az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók fejlesztésében

- a) A nevelés, fejlesztés tervezése a mért szociális alkalmazkodás, fejlettségi kor, illetve a mért intelligenciaszint és a kommunikációs színvonal alapján történik, az egyenetlen képességprofil, valamint a tanulási képességek miatt egyénhez igazodó módon, a fejlődés erre alkalmas eszközzel való folyamatos követésével.

- b) A fejlesztésben, tanításban, a viselkedésproblémák megelőzésében és kezelésében alapvető a viselkedéses megközelítés és a kognitív viselkedésterápia módszereinek autizmusra adaptált alkalmazása. Iskoláskorban a többségi és a speciális oktatásban egyaránt hatékonyak a különböző viselkedéses stratégiák, mint pl. a láncolás, a modellnyújtás, a feladatanalízis módszere, a problémamegoldó stratégiák tanítása, promptolás, azaz megfelelő szintű segítő kulcsinger alkalmazása, szociális történetek, kortárs segítői programok és a videoalapú beavatkozási stratégiák.
- c) Szükség van az egyéni motivációs és jutalmazási rendszer kialakítására.
- d) A strukturált környezet alkalmazása bejósolhatóbbá, kiszámíthatóbbá, érthetőbbé és ezzel érzelmileg biztonságosabbá teszi a környező világot. A struktúra és a vizuális környezeti támpontok (pl. napirendek, vizuális időjelzők, folyamatokat megjelenítő vizuális algoritmusok) elősegítik az autizmussal élő gyermekek, tanulók autonómiáját és önállóságát, csökkentik a tanulók függőségét más személyektől, valamint lehetővé teszik a tevékenységrepertoár bővülését, a rugalmasabb alkalmazkodást, csökkentik a változásokkal szembeni ellenállást és szorongást.
- e) A szociális sérüléssel összefüggő tanítási nehézség miatt keresni kell az információ átadására a gyermek megértési szintjének megfelelő és szociális vonatkozásoktól leginkább független módszereket és médiumokat (pl. írott instrukciók, folyamatábra, számítógépes oktatás stb.).
- f) A tanítási helyzetek szociális vonatkozásainak elfogadása, illetve megértése fontos tanítási cél (pl. a csoportos, illetve „frontális” tanítási helyzetben való tanulás).

13.7.2. A fejlesztés formái

- Speciális csoportban: egyéni és kiscsoportos formában.
- Többségi iskolában integráltan, az integráció különböző szintjeinek, formáinak alkalmazásával.

A tanulási környezet fizikai feltételei

Az autizmussal élő tanulók esetében a szenzoros ingerfeldolgozás sajátosságai miatt szükség lehet az egyén számára kevésbé megterhelő helyekre a tanteremben és egyéb iskolai helyszíneken (pl. állandó, saját hely a tanteremben, pihenőhely, paraván, fülvédő elérhetősége). Megfontolandó az étkezés és a szünet egyénre szabott megszervezése azokban az esetekben, amikor a társas és fizikai környezet túlterhelheti a tanulót.

A tanulóknak strukturált környezetre és személyre szabott vizuális környezeti támpontokra van szükségük, beleértve a szünetek és a szabadidő megszervezésének támogatását.

Szintén számítani kell az iskolán kívüli helyszíneken, programokon való részvétel nehezítettségére, így ezekre a helyzetekre is ki kell terjeszteni a specifikus módszerek és eszközök alkalmazását, valamint fel kell készíteni a tanulót a várható körülményekre, a viselkedéssel és teljesítménnyel kapcsolatos elvárásokra.

13.7.3. Az autizmus spektrum zavarral küzdő tanulók fejlesztésének pedagógiai szakaszai

Első szakasz

Az 1–4. évfolyam kiemelt céljai és nevelési-oktatási feladatai

Az 1–4. évfolyam, mint nevelési-oktatási szakasz, az iskolába lépő gyermek természetes kíváncsiságára és tanulás iránti vágyára épít, mely az autizmus spektrumán jellemzően sérült, ezért a célok és feladatok eléréséhez egyéni motivációs rendszer kialakítása szükséges. Egyes tanulóknál az automatizált alapkészségek eléréséhez tágabb időkeret biztosítása szükséges, pl. a sikeresen befejezett 1. évfolyam ismételése.

Korai diagnózis esetén az autizmusspecifikus fejlesztés első szakasza egybeeshet a korai fejlesztés és az óvodai nevelés időszakával, de gyakran belenyúlik az alsó tagozat időszakába. Fő célja a habilitáció; a gyermek formális és informális felmérésének tapasztalataira alapozva egyénre szabott hosszú, közép- és rövid távú tervre épül.

Célja a gyermek/tanuló elemi beilleszkedési készségeinek, adaptív viselkedésének kialakítása.

Ennek érdekében:

- a szociális/kommunikációs alapkészségek célzott fejlesztése;
- az autizmusból és a társuló fogyatékoságokból eredő fejlődési elmaradások lehetséges célirányos kompenzálása;
- az ismétlődő, sztereotip, helyzetnek nem megfelelő viselkedés kialakulásának megelőzése, illetve rendezése;
- a fogyatékoságspecifikus vizuális információhordozókkal segített környezet kialakítása, valamint az eszközök használatának elsajátítása, adaptív viselkedési formák, szokások kialakítása.

Fejlesztési területek:

a) Kommunikáció/szociális viselkedés

- Beszéd előtti, csecsemőkori kommunikáció elemeinek tanítása.
- Szociális kapcsolatteremtés elemeinek tanítása (pozitív megerősítéssel).
- Beszéd vagy – beszéd kialakulásának hiányában – augmentatív és alternatív eszközzel történő kommunikáció alkalmazásának tanítása.
- Tanítási helyzetben szükséges elemi szociális viselkedés kialakítása.
- Augmentatív és alternatív kommunikációs eszközök (nem kizárva pl. az írott nyelvet) használatának tanítása napi rutinokban, a gyermek életének valamennyi színterén.

b) Fejlődési funkcióelmaradások, önkiszolgálás

- Alapvető készségek kialakítása (étkezés, szobatisztaság, tisztálkodás, öltözködés).

c) Kognitív fejlesztés

- Elemi ismeretek, fogalmak.
- Elemi logikai műveletek és összefüggések tanítása.
- Szociális kognitív készségek fejlesztése.
- Egyszerű aktivitásformák kialakítása strukturált keretek között (pl. játék-, használati és taneszközök célszerű használata).
- Általánosítás képességének fejlesztése.
- Az elsajátított képességek önálló használatának tanítása.

- Az elsajátított képességek más összefüggésben való használata.
- Képességek alkalmazása más, elsősorban otthoni környezetben stb.

d) Viselkedésproblémák kezelése

- Viselkedésproblémák megelőzése.
- Alternatív viselkedések kialakítása.

Második szakasz (felső tagozat: 5–8. évfolyam) feladatai

Átmenet az alsó és felső tagozat között

Az alsó tagozatból a felső tagozatba való átmenet típusos nehézségekkel jár az autizmussal élő tanulók számára. Egyszerre több területen is megelőzni, kezelni szükséges a változások okozta stresszt: új tanárok kommunikációs stílusához és elvárásaihoz kell alkalmazkodni, új tantárgyak lépnek be, növekszik az önállósággal, szervezési készségekkel kapcsolatos követelmény.

Felső tagozaton a tantárgyi tartalom elvontabb, egyre több, nehezebb, kevésbé lehetséges a tevékenységbe ágyazott, közvetlen tapasztalaton alapuló tanulás.

Az autizmus spektrumán jellegzetesen gyengébb értő olvasás, a kommunikációs és nyelvi nehézségek és a grafomotoros gyengeség valamennyi belépő tantárgynál nehézséget okozhat.

A változások okozta stressz kezelésének nehézsége mellett megjelenhet a másság felismerése, megélése, a kortársakhoz való kapcsolódás nehézségének fokozódása.

Az átmenet támogatásának stratégiái:

- a) Az új tanárok felkészítése a tanuló fogadására.
- b) Kortárssegítő program működtetése.
- c) A tanuló felkészítése a változásokra a család bevonásával.
- d) Saját tanulási ütem és stílus jóváhagyása.
- e) Számítógép használatának engedélyezése kézírás helyett.
- f) Hosszabb időkeret biztosítása a feladatok megoldására.
- g) A tanulási feladatok strukturálása, pl. egyszerre egy probléma prezentálása.
- h) A képességeket meghaladó feladatok kerülése, sikerélmény biztosítása.

Az 5–8. évfolyam kiemelt céljai és nevelési-oktatási feladatai

Az adott nevelési-oktatási szakasz célja az elsajátított ismeretek bővítése és a változatos aktivitásokban való minél önállóbb részvétel iskolai, otthoni és egyéb iskolán kívüli környezetben.

Fejlesztési területek:

Az előző szakasz területei bővülnek az alábbiakkal:

- képességek szinten tartása az önállóság fejlesztésével;
- egészségmegőrzés, szexuális nevelés;
- a szociális-kommunikációs kompetencia fejlesztése, különös tekintettel a kortársakkal való kapcsolatteremtésre;
- énkép, önismeret fejlesztése;
- érzelmek megértésével és kifejezésével kapcsolatos tudás fejlesztése;
- spontán, funkcionális kommunikáció kiterjesztése;
- kognitív fejlesztés, különös tekintettel a problémamegoldó gondolkodásra;

- a mindennapi élettel kapcsolatos ismeretek bővítése;
- önellátás körének bővítése;
- munkára nevelés megalapozása.

13.8. A Nat és a kerettantervek alkalmazása

Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók csoportja rendkívül változatos, de a központi sérülés azonos jellege miatt meghatározhatók közös szükségletek és egységes módszertani javaslatok. Esetükben számolni kell azzal, hogy a Nat kulcskompetenciáihoz rendelt tudások elsajátításához hosszabb időtartamot A Nat nevelési céljai, tanulási területei esetükben is alkalmazhatók, a sérülés típusának megfelelő adaptációval. A Nat szakaszaihoz rendelt tanulási célok elérésére szükség esetén hosszabb időtartamot kell biztosítani, egyes, az alábbiakban részletezett tartalmak hangsúlyosabban jelennek meg. A többlettartalmakat, mint az önismeretet, társas viselkedést, a spontán, funkcionális kommunikációt, egészségnevelést és munkakészségeket speciális rehabilitációs tantárgyként javasolt tanítani. A kerettantervek adaptálása szempontjából az autizmus súlyosságát, a szociális adaptáció szintjét, az intelligenciát és a nyelvi képességeket egyaránt figyelembe kell venni.

Mivel az autizmus spektrumzavar az értelmi képességek bármely szintjén jelen lehet, a többségi iskolák kerettanternvét, valamint az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára és a középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók számára készült kerettanternvet egyaránt adaptálni szükséges autizmusra.

Az adaptáció szükségessége a tanulási célokkal kapcsolatos elvárásokra is vonatkozik. Az autizmussal, valamint az autizmussal és intellektuális képességzavarral is diagnosztizált tanulóktól nem várható el az autizmusban nem érintett kortársakkal azonos teljesítmény.

A tananyagot mennyiségi és minőségi szempontból módosítani és redukálni kell a tanulók speciális szükségletei szerint. Az egyes tanítási területekre vonatkozó sajátos eltéréseket a helyi tantervben és az egyéni fejlesztési tervekben kell rögzíteni. A tananyag elsajátításához speciális módszerek és eszközök használata szükséges.

A tanulókat egyéni szükségleteiknek megfelelően mentesíteni kell a tananyagrészek vagy tantárgyak minősítése és értékelése alól.

13.8.1. A kulcskompetenciák fejlesztése

A tanulás kompetenciái

Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók esetében minden esetben egyénileg azonosítjuk a hatékony és önálló tanuláshoz szükséges feltételek meglétét, majd a felmérés alapján egyéni fejlesztési célokat tűzünk ki. A szükséges feltételek közül a sérülés természete miatt általában számolni kell a gyenge vagy sérült motivációval, az énkép, önismeret hiányával, töredékességével. A tanulás tanítása során alapvető fontosságú arra alapozni, hogy a tanuló mely ismeretek, tudások, képességek birtokában van, illetve milyen kialakulóban lévő készségekre építhetünk. Az önállóság elősegítésének egyik fontos módszertani eszköze az élő nyelv és a szociális közvetítés helyettesítése, kiegészítése egyénre szabott vizuális környezeti támpontokkal. Az informatikai eszközök egyénre szabott alkalmazása ugyancsak elősegíti a fejlődést.

A Nat által meghatározott ismeretek e területen is az egyéni képességektől függően sajátíthatók el. A munkavállaláshoz szükséges képességek fejlesztése prioritást kap az érintett tanulók iskolai nevelése-oktatása során. Az autizmussal élő tanulók között lehetnek olyan, az autizmus mellett értelmi

fogyatékossgal is küzdő gyermekek, akik nem vagy kortársaiknál jóval később sajátítják el az írást, olvasást, számolást, ill. az IKT-eszközök használatát. Az értelmi és nyelvi képességektől függetlenül hiányozhatnak a hatékony és önálló tanulás egyes feltételei: a tartós, irányítható figyelem, a motiváció, a tanulás céljának, jelentőségének megértése. Hiányozhatnak a csoportos helyzetben való tanulás kognitív és viselkedéses feltételei, ezért szükség lehet az új ismeretek egyéni helyzetben való tanítására. A tanulás iránti pozitív attitűd gyakran csak a saját érdeklődési kör esetében jelenik meg, egyébként számolnunk kell az újdonságokkal szembeni ellenállással.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

A fejlesztés fő célterülete a kommunikáció, mint a kapcsolatteremtés és fenntartás, valamint az információcsere eszköze. Az alapvető probléma nem a beszéd hiánya vagy fejlődési zavara, hanem a kommunikációs szándék, illetve a kommunikációs funkciók megértésének sérülése. Minden autisztikus gyermeknél – függetlenül verbális képességeik színvonalától – elsődleges cél az egyén képességszintjének megfelelő kommunikatív kompetencia megteremtése. A cél eléréséhez szükség lehet alternatív kommunikációs eszközrendszerek alkalmazására.

Az autizmus spektrumzavarral küzdő gyermekek esetében a kommunikációs képességek fejlődése és a nyelvelsajátítás folyamata minőségileg eltér a tipikusan fejlődő kortársakétól. A fejlődési zavar kihat a szókincs, jelentés, nyelvtan és nyelvi funkciók elsajátítására, rugalmas alkalmazására. Hiányozhatnak vagy sérülhetnek azok a képességek, melyek lehetővé teszik a helyzetnek megfelelő személyközi kommunikációt és a nyelvi úton történő ismeretszerzést. Különösen nehezített az élő nyelv és szociális közvetítés útján való tanulás. A kommunikációs képességek sérülése és a kompenzáció lehetősége egyénenként mérendő fel, a fejlődési zavar spektrum jellege, az egyéni képességek és tünetek nagyfokú változatossága miatt.

A digitális kompetenciák

Az IKT-eszközök lehetőséget nyújtanak az élő nyelv és a szociális közvetítés helyettesítésére, a kölcsönös kommunikáció segítésére, az önálló ismeretszerzésre. A későbbi munkavállalás szempontjából is szerepe lehet az informatikának, mivel számos tanuló mutat érdeklődést e terület iránt.

Az IKT alkalmazása egyedülálló lehetőséget jelent az autizmussal élő tanulók számára, a kommunikációs akadálymentesítés, a tanulás és későbbi munkalehetőségek tekintetében egyaránt, sokan közülük pedig kifejezetten tehetségesek az IKT alkalmazásában. Az érintett tanulók esetében azonban kiemelten fontos a lehetséges veszélyek megelőzése. Fokozottan veszélyeztetettek azzal kapcsolatban, hogy függővé válnak a számítógép és az internet használata során. Szociális-kommunikációs sérülésük miatt nehézséget jelenthet számukra az IKT interaktív használatával összefüggő veszélyeinek felismerése, elkerülése, valamint a rendelkezésre álló információk közötti kritikus válogatás.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A kvantitatív és kvalitatív adatok összegyűjtése, rendszerezése, az információk különböző logikai eljárásokkal történő átalakítása, értelmezése és elemzése az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók erőssége lehet. Nehézséget jelenthet ugyanakkor az adatok értelmezése, a rugalmas problémamegoldás és az információk alkalmazása a mindennapi életben.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A személyes és társas kompetenciák explicit tanítása az autizmus-specifikus fejlesztés kulcsterülete. A sikerélményeket biztosító, a tanuló érdeklődését és motivációját fenntartó oktatási környezet kialakítása kulcsszerepet játszik a reális önértékelés és pozitív énkép kialakításában.

Hangsúlyos szerepet kap a saját személyiség, a külső és belső tulajdonságok megismertetése, a saját viselkedés kontrolljának, a kooperációnak, a szociális normáknak a direkt tanítása, mivel azok intuitív megértésére, spontán elsajátítására korlátozottan számíthatunk. Elsődleges az érzelmi biztonság megteremtése, a pozitív, reális énkép és önértékelés támogatása, a fejlődési zavarral gyakran együtt járó szorongás megelőzése, oldása.

A helyes étkezési, alvási, önápolási szokások, a rendszeres mozgás iránti igény kialakítása szintén prioritást kap az egyéni fejlesztési tervben.

A saját testtel, szexualitással, nemiséggel és emberi kapcsolatokkal összefüggő ismeretek, viselkedési normák direkt tanítása ugyancsak prioritást kell hogy élvezzen, mivel a szociális megértés sérülése e területet speciálisan nehezíti.

Előtérbe kerül az önismeret és a közvetlen szociális környezet megismerése, a társas viselkedés szabályainak direkt tanítása, ismerete, betartása. A történelmi időszemléletet, képzelőerőt, valamint az elvont, szociális jelentést hordozó fogalmak megértését kívánó tartalmak elsajátítása általában nehézséget jelent.

A szociális és állampolgári kompetencia körébe tartozó ismeretek, képességek és attitűdök teljes körű elsajátítása mélyebb szociális megértést feltételez. Mivel az autizmus spektrumzavarok lényegi jellemzője a szociális megértés sérülése, az érintett tanulók esetében elsősorban a tények, ismeretek, együttélési szabályok elsajátítása kap prioritást.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A Nat által meghatározott ismeret, készség és attitűd az egyéni képességektől függően sajátítható el. A művészetek sokoldalúan segíthetik az autizmus-specifikus egyéni fejlesztést. A művészeti tevékenységek a szabadidő tartalmas eltöltésében is jelentős szerepet játszanak. Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók között lehetnek kiemelkedő zenei, rajz- vagy egyéb művészi tehetséggel bíró gyermekek.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Az autizmusban azonosított kognitív sérülések jellege miatt (végrehajtó működések zavara, naiv tudatelméleti sérülés) e kompetencia fejlesztésekor általában sokféle képesség, készség célzott, egyénre szabott, intenzív fejlesztésére van szükség. A szükséges képességek többsége (pl. tervezés, szervezés, irányítás, hatékony kommunikáció, csapatmunka, kreativitás) az autizmussal élő tanulók esetében sérült, illetve hiányozhat.

13.8.2. Az egyes tanulási területekre vonatkozó ajánlások

Magyar nyelv és irodalom

A tanulási területen a kommunikációs kompetencia valamennyi évfolyamon támogatást kap.

Egyes alsó tagozatos gyermekek nehezen tanulnak meg olvasni az autizmusban gyakori észlelési, érzékelési, figyelemmel és gondolkodási műveletekkel kapcsolatos problémák miatt. Az értő olvasás kialakulását nehezítheti az olvasottak szó szerinti értelmezése.

Sok gyermek számára érthetetlen és értelmetlen az önálló jelentéssel nem bíró betűk és szótagok olvasása és hangoztatása, számukra előnyt jelent a globális előprogramot tartalmazó olvasástanítási módszer alkalmazása. Az olvasás tanulása-tanítása során fontos a mindennapi élettel összefüggő, a tanuló személyes élményeihez kapcsolódó szövegeket alkalmazni.

Típusos nehézség a hallott és olvasott szövegek lassabb feldolgozása, a szövegértés gyengesége az adott életkori csoportban elvárthoz képest, különösen abban az esetben, ha a szöveg mások érzelmi és kognitív perspektívájának felvételét, gyors, rugalmas szempontváltást igényel, vagy elvont, szociális megértést tartalmazó fogalmakat tartalmaz.

Az írás okozhat technikai értelemben vett nehézséget, e mellett a nyelvi-kommunikációs problémák is tükröződnek az írott nyelv alkalmazásakor.

Sok autizmussal élő tanuló ír túlságosan lassan, jellemző lehet a grafomotoros ügyetlenség.

A tantárgyak, tananyagok elsajátításával kapcsolatos erősségek és nehézségek egyénenként nagyon eltérők, ezért a módosításokat, illetve az elvárásokat minden esetben egyénre kell szabni. Szükség lehet egyes tananyagrészek értékelése, minősítése alóli felmentésre, illetve a kézírás helyett számítógép használatának engedélyezésére, folyóírás helyett a nyomtatott nagybetűvel való írás jóváhagyására.

Matematika

A matematika területén az autizmus spektrum változatossága miatt igen nagy egyéni eltérésekre számíthatunk. Egyes autizmussal élő tanulók kiemelkedő tehetséget mutathatnak, míg mások súlyos nehézségekkel küzdenek.

Típusos nehézségek a matematikatanulás területén: a tanultak mindennapi élethelyzetekben való rugalmas alkalmazása, a megszerzett ismeretek mozgósítása, kombinálása, kreatív alkalmazása új feladatoknál. A szöveges feladatok megoldása különösen nehéz lehet a jellegzetes szövegértési problémák miatt. extrém nehézséget jelenthetnek, ezért egyénenként megfontolandó e téren az értékelés, minősítés alóli felmentés.

Történelem és állampolgári ismeretek: történelem, állampolgári ismeretek

A történelem és állampolgári ismeretek tanulása során az erősségek közé tartozhat a tények, adatok precíz elsajátítása. Nehézséget okozhat ugyanakkor a társadalmi folyamatok összefüggéseinek, mozgatórugóinak önálló felfedezése, a lényegkiemelés, a történelmi személyiségek indítékainak intuitív megértése, több szempontú elemzése. Az idővel kapcsolatos fogalmak alkalmazása, a történelmi időszemlélet kialakulása szintén nehézséget okozhat. Az időbeliséget és más absztrakt, társas megértést kívánó fogalmak megértését segítő vizuális segédeszközök alkalmazása és a kapcsolódó elvárások egyénre szabott csökkentése szükséges.

Környezetismeret, természettudomány, biológia, kémia, fizika és földrajz

A természettudományos ismeretek elsajátítása a tanulók erősségei közé tartozhat, ugyanakkor többlettámogatást igényelhet az ismeretek gyakorlati alkalmazása. Az autizmussal élő tanulók sajátos ismeretszerzési és gondolkodási nehézségei miatt általában nem számíthatunk a tanulók előzetes megfigyeléseire, élményeire, ezért a tanulás-tanítás folyamatában és módszertanában a közvetlen, konkrét példákon, élményanyagon keresztüli tapasztalásra kell helyezni a hangsúlyt, valamint törekedni kell arra, hogy a tanuló olyan kontextusokban szerezzen ismereteket és tapasztalatokat, ahol azokat később használni fogja.

Élő idegen nyelv

Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulóknál – hasonlóan az anyanyelvi kommunikáció esetében tapasztaltakhoz – hiányozhat az idegen nyelv rugalmas, a kommunikatív partnerhez alkalmazkodó használata, a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények valódi megértése és kifejezése, annak ellenére, hogy a nyelv mechanikus elsajátítása megtörténhet. Így esetükben különösen nagy hangsúlyt kap az idegen nyelv funkcionális használatának fejlesztése. Egyénenként mérlegelni kell, hogy a nyelvtanuláshoz szükséges alapvető készségek adóttak-e.

A kommunikatív nyelvi kompetencia feltételei közül a lexikális, grammatikai és szövegalkotási ismereteket a jó nyelvi és intellektuális képességű autizmussal élő tanulók képesek lehetnek elsajátítani. Nehézségek a szociokulturális és interkulturális készségek területén mutatkozhatnak.

Amennyiben az anyanyelvi kommunikáció területén markáns nehézségek jelentkeznek, felmerül a tantárgy vagy egyes tananyagrészek értékelése alóli felmentés szükségessége.

Művészetek: ének-zene, vizuális kultúra

Egyes esetekben az autizmus spektrumán érintett tanulók kiemelkedő tehetséget mutatnak a művészetekben. A tehetség többek között megnyilvánulhat kiváló zenei hallásban, a zenei művek interpretálásában, a vizuális alkotás bármely formájában. Ezekben az esetekben nagyon fontos a tehetség kibontakozásának támogatása, illetve az adott területen meglévő érdeklődés és motiváció kiaknázása a társas kommunikáció fejlesztésében. Szintén nagy szerepe lehet a művészeti nevelésnek a szabadidő hasznos eltöltésében és a társas kapcsolódás lehetőségeinek bővítésében, az önkifejezésben.

A művészeti nevelés területén ugyanakkor számolnunk kell az autizmussal gyakran együtt járó típusos nehézségekkel is: azon gyermekek, fiatalok számára, akik túlérzékenyek a hallási modalitásban, kifejezetten stresszes lehet az ének-zene órákon való részvétel.

A grafomotoros ügyetlenség, a nyitott, kreativitást és önálló döntéseket igénylő feladatok megoldásának nehézsége, valamint az absztrakt szimbólumokkal kapcsolatos nehézségek akadályozhatják a részvételt a vizuális alkotásban. Szintén nehézséget okozhat egyeseknél az idegenkedés bizonyos anyagok, eszközök megérintésétől, az azokkal való manipuláció elutasítása.

A művészeti nevelés során is igen fontos az egyéni képességeknek és szükségleteknek megfelelő differenciálás, a részvételre való biztatás, a sikerélmény biztosítása.

Technológia: technika és tervezés 1-4, háztáji gazdálkodás 5-7, digitális kultúra

A digitális kultúra tantárgy tartalmának elsajátítása a tanulók erőssége lehet. Többfigyelmet és az elvárások egyénre szabott csökkentését a társakkal való közös feladatmegoldásban, illetve a tanultak rugalmas, mindennapi alkalmazásában igényelnek a tanulók. A digitális kompetenciák elsajátítása és alkalmazása több szempontból is kiemelt szerepet kap az autizmus területén: a tantárgyi tartalmak elsajátítása digitális tananyagok beépítésével támogatandó, kiküszöbölve ezzel a társas helyzetekben rejlő nehézségeket. Az egyénre szabott autizmusspecifikus támogatások IKT-eszközökön lehetnek hozzáférhetők (pl. augmentatív-alternatív kommunikáció, a tevékenységszervezést és az adaptív viselkedést támogató vizuális algoritmusok). A társas és kommunikációs nehézségek leküzdésében szintén hasznosak a digitális technológia nyújtotta lehetőségek. A munkavállalás és az önálló életvitel megalapozása szempontjából szintén kiemelt szerepe van a tantárgy tanulásának. Ugyanakkor az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók fokozottan veszélyeztetettek lehetnek: tevékenységrepertoárjuk és kapcsolataik beszűkülhetnek a túlzott eszközhasználat következtében. Társas naivitásuk megnehezíti az életkornak megfelelő felelős, biztonságos internethasználat kialakulását.

A technika és tervezés a kreativitásra és problémamegoldó gondolkodásra épít, melyek az autizmusban a típusos gyengeségek területei. Ugyanakkor a tantárgy előnye, hogy a komplex gyakorlati problémák megoldását cselekvés általi tanulás útján tapasztalhatják meg a tanulók, ami igen előnyös az autizmus spektrumzavarral küzdők számára. A tantárgy tartalmának elsajátítása és alkalmazása a felnőttkori önállóság szempontjából kiemelten fontos. Valamennyi évfolyamon és kerettantervi típusnál fontos, hogy a tanulók vizuális segítséget kapjanak a feladatok önálló, sikeres kivitelezése érdekében.

Testnevelés és egészségfejlesztés

A testnevelés és egészségfejlesztés kiemelt szerepet játszik az autizmus spektrumzavarral küzdő tanuló fejlődése szempontjából. A rendszeres mozgás segít a stressz csökkentésében, a nagy- és finommozgások, a mozgáskoordináció fejlődésében, a testi tudatosság fejlődésében, az egészségmegőrzésben. A sportban elért teljesítmények, eredmények pozitív hatással vannak a tanuló önértékelésére, önbecsülésére. Az autizmus spektrumzavarral küzdő gyermekek mozgásfejlődése a tipikusan fejlődő kortársakéhoz képest jelentős elmaradást mutathat, ezért a teljesítménnyel kapcsolatos elvárásokat egyénre kell szabni. Jellemző az adott életkorban elvártnál gyengébb mozgáskoordinációs képesség. A testnevelésórakon való részvételt nehezíthetik a szenzoros ingerekre adott szokatlan válaszok (pl. tornateremben, uszodában a zajok, fények, szagok lehetnek az egyén számára extrém módon túlterhelők). A társas megértéssel kapcsolatos típusos nehézségek nehezíthetik a csapatsportokban való részvételt. A testnevelésórakon való sikeres részvétel biztosításában nagy szerepe van az egyénre szabott vizuális segítségnek (pl. vizuális időmérő, az aktivitások sorrendjét és mennyiségét jelző algoritmusok).

13.8.3. A pedagógiai és egészségügyi célú habilitáció, rehabilitáció

Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció és rehabilitáció céljai és feladatai az iskolai nevelés minden szakaszában folyamatosan jelen vannak, és elsősorban egyéni, kisebb részben kiscsoportos formában valósíthatók meg. Módszertanilag az autizmus-specifikus módszerek és eszközök alkalmazása mellett kognitív viselkedésterápia, intenzív gyógypedagógiai fejlesztés, gyógytestnevelés alkalmazása szükséges. Tartalmilag a hiányzó készségek, a másodlagos fejlődési elmaradás, a másodlagos viselkedésproblémák és tünetek speciális módszerekkel való habilitációs és rehabilitációs célú kezelését soroljuk ide, a következő területeken:

- elemi szociális-kommunikációs készségek;
- viselkedésproblémák (dührohamok, auto- és heteroagresszió, sztereotip viselkedések stb.);
- figyelem, emlékezet, utánzás, problémamegoldó gondolkodás, énkép, önismeret;
- érzékszervek és testhasználat, nagy- és finommozgások, testtartás, izomhypotonia korrigálása;
- elmaradt pszichoszomatikus elemi funkciók;
- önkiszolgálás, önellátás;
- saját speciális segédeszközök mindennapi helyzetekben való rutinszerű használata;
- lakókörnyezetben való közlekedés, tájékozódás, élethelyzetek begyakorlása;
- szociális tapasztalatszerzés, társas kapcsolatok formáinak kialakítása;
- iskolában, munkahelyen munkavállalóként, illetve hivatalos helyen való viselkedés szabályainak elsajátítása;
- a halmozottan fogyatékos tanulók speciális ellátása.

13.8.4. Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekek integrációja

A tudatosan tervezett, és nem kényszermegoldásként alkalmazott integráció csak akkor indokolt, ha egyértelműen a gyermek javát szolgálja. Az integráció valamennyi formája (pl. lokális, szociális, fordított)

alkalmazható egyénre szabottan. Az integráció szükségességének és lehetőségének megítéléséhez az alábbi tényezők alapos mérlegelése szükséges, úgy, hogy a feltételek együttesen és perspektivikusan legyenek adottak.

Teljes, funkcionális integráció a következő feltételek megléte esetén javasolható: a tanuló részéről átlagos vagy átlag feletti intelligencia, enyhe fokú autisztikus fogyatékoság, jól kompenzált, minimális viselkedésproblémák.

A családtagok részéről egyértelmű szándék a szakemberekkel való szoros együttműködésre és a gyermek intenzív támogatására.

Az iskola részéről

- a) a speciális módszertanban jártas pedagógus és asszisztens,
- b) jól előkészített, ütemezett egyéni fejlesztési terv,
- c) speciális eszközök, módszerek és környezet,
- d) együttműködés a családdal és/vagy a diákotthonnal,
- e) a befogadó gyermekcsoport felkészítése a pozitív hozzáállásra, folyamatos támogatása,
- f) szakértői csoporttal való intenzív kapcsolattartás.

Szakértői csoport, amely rendelkezésre áll a szülők felvilágosításában, a pedagógusoknak nyújtandó szakmai tanácsadásban, problémakezelésben, a fejlesztés irányának kijelölésében, követésében.

Az integrált gyermek legyen elégedett az iskolai élettel, fontos, hogy jól érezze magát.

A fenti feltételek mellett is szükséges az integráció fokozatos megkezdése, a szociális, kommunikációs és kognitív deficitek figyelembevétele, az egyénre szabott mérés, tervezés, fejlesztés, a tananyag szűrése (egyes tantárgyakból, tananyagrészekből felmentés), továbbá a fogyatékoságot kompenzálандó alternatív eszközök, módszerek igénybevétele egyéni szükségletek szerint (pl. kézírás helyett gép használata, szóbeli felelet helyett írásbeli beszámoló vagy fordítva).

13.9. A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók iskolai fejlesztésének elvei

Pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók általános jellemzői

A pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók csoportjába azok a tanulók tartoznak, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek. Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók gyakran élnek át kudarchelyzetet, sikertelenséget, elutasítást, amelynek következtében az iskolai teljesítményelvárások iránti közömbösség vagy ellenállás, önértékelési zavarok, különböző jellegű és mértékű társas interakciós és alkalmazkodási problémák alakulhatnak ki. Ezek a sajátosságok az életkor előrehaladtával a társadalmi beilleszkedés szempontjából fokozott veszélyeztetettséget idézhetnek elő. Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének jelei az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében abban is megmutatkoznak, hogy a tanulók általában fáradékonyabbak, a változásokra érzékenyebbek, nehezebben tűrhetnek zajokat, szenzorosan könnyen túlterhelődnek, nehezen viselik el a várakozás, kivárás okozta feszültséget, aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak, gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, esetleg egyedüllétre, támasznyújtásra, fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet.

Tanulási és viselkedési problémájuk specifikus tanulási zavarok, azaz

- A (specifikus) **tanulási zavar** egy olyan multifaktoriális meghatározottságú ún. idegrendszeri fejlődési zavar (pl. diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, vagy ezek halmozódása), mely az átlagos vagy akár átlag feletti értelmi képességek és a szükségletekhez illeszkedő, megfelelő oktatási feltételek ellenére okoz komoly nehézségeket a tanulásban, a sikeres iskolai előmenetelben. Az egyes tanulási zavarok tünetei gyakran egyszerre is jelen lehetnek, ezáltal több iskolai készséget is érinthetnek, pl. az olvasás elsajátításának zavara és az aritmetikai műveletvégzés zavara. A specifikus tanulási zavar iskolai alulteljesítést eredményez, de nem minden iskolai alulteljesítés mögött áll specifikus tanulási zavar. Bár a (specifikus) tanulási zavarral küzdő gyerekek adott területeken gyenge teljesítményt produkálnak, nehézségeik ellenére bizonyos tanulási területeken akár kiemelkedő teljesítményre lehetnek képesek, bizonyos területeken tehetségesek. Ez a paradox tanulási helyzet számtalan feszültséget, meg nem értést indukál mind az érintett tanulóban, mind a szülőben, pedagógusban.
 - Az **olvasási zavar** (diszlexia) neurobiológiai eredetű specifikus tanulási zavar, az olvasás, írás elsajátításának nehézségét jelenti, gyenge szófelismerés, pontatlan és lassú olvasás jellemzi, mely legtöbbször helyesírási zavarokkal együtt jelentkezik.
 - A **helyesírási zavar** (diszortográfia) önmagában előfordul ugyan, de ritkán.
 - Az **íraskivitelezés** (íraskép) **zavara** (diszgráfia) gyakran olvasási zavar nélkül jelenik meg. Másodlagos következményként szövegértési nehézségek jelentkezhetnek, valamint a kevesebb olvasási tapasztalat hátráltathatja a szókincs és a háttértudás fejlődését.
 - A **számolási zavar** (diszkalkulia) esetén az intellektuális teljesítményhez, életkorhoz (osztályfokhoz) viszonyítva jelentős elmaradás mutatkozik a számköri ismeretek, számérzék, szám- és műveleti fogalmak kialakulásában, az alapvető műveletek végzésében és a bázisfunkciók (téri-vizuális rendszer, központi végrehajtó rendszer, munkamemória, beszéd és nyelv, gondolkodási funkciók) működésében. Következésképpen nehezített lehet a magasabb szintű matematikai fogalmak elsajátítása, a matematikai ismeretszerzés és -alkalmazás folyamata, a mindennapi élethelyzetek problémamegoldása.

Mindezen tünetek markánsan és perzisztensen/tartósan fennállva jelentkeznek, nem tekinthetők csupán fejlődési késésnek. A (specifikus) tanulási zavarok hátterében a nyelvi rendszer eltérő fejlődése, a munkaemlékezet gyengesége, valamint az információfeldolgozás sajátos szerveződése áll. Mindezek mellett gyakran mutatkoznak a mozgásszervezés, kézgyűesség, bizonytalan kézpreferencia, téri tájékozódás, vizuális észlelés, szenzoros integráció, végrehajtó működés nehézségei.

- A hétköznapi nyelvhasználatban is egyre gyakrabban felbukkanó **ADHD** kifejezés egy angol mozaikszó (Attention Deficit Hyperactivity Disorder, magyarul **figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar**), mely
 - **figyelemhiánnyal** és/vagy
 - **túlmozgással** (hiperaktivitás) és **impulzivitással** jellemezhető.

A két altípus önállóan vagy kombinált formában is előfordulhat.

Az ADHD átlag alatti, átlagos és átlag feletti intellektuális teljesítmény mellett egyaránt jelen lehet. A szakirodalom szerint az iskoláskorú gyermekek kb. 5%-át érintő, a tanulási teljesítményt és a viselkedésszervezést jelentős mértékben befolyásoló, támogatás hiányában rontó, idegrendszeri fejlődési zavar, mely jelentős mértékben aluldiagnosztizált, számos esetben a diagnózis és a

sajátos nevelési igény megállapítása nélkül van jelen a köznevelés színterein. A mindennapi oktatási, nevelési helyzetekben ennek következménye a szétszórtság, feledékenység, a figyelem könnyű elterelhetősége, huzamosabb ideig történő fenntartásának nehezítettsége, az egymást követő utasítások megjegyzésének nehézsége, a feladatok megfelelő sorrendjének kialakítási problémái és a véghezvitel nehézsége, saját holmik gyakori elhagyása, mások félbeszakítása, mérlegelés nélküli beszéd és cselekvés, ami gyakran inadekvátnak vagy erőszakosnak is tűnhet. Nehéz az érintett tanulók számára az önszabályozás és önirányítás, a mindennapi élethez szükséges tevékenységek szervezése, a célorientált cselekvés tervezése, kivitelezése, az érzelmek szabályozása. Mindezek gyakran alulteljesítést eredményeznek az iskolai haladásban is.

Az ADHD számos erősséggel is együtt jár. Az érintett tanulók kreatívak, kíváncsiak, lelkesek és kockázatvállalók, sikerorientáltak, szokatlan és eredeti ötleteikkel, javaslataikkal értékes tagjai a tanulóközösségnek. Számukra érdekes témákban elmélyült érdeklődést mutatnak és kimagasló teljesítményre is képesek lehetnek. Megfelelő támogatás mellett hihetetlen energiáikkal rengeteg feladatot ellátnak, pozitív értelemben motorjai lehetnek a tanulási folyamatnak.

Az ADHD hátterében a végrehajtó funkciók gyenge és/vagy eltérő szerveződése áll, amely a munkamemória (rövid távú emlékezetben megtartott elemek és az ezekkel való mentális műveletvégzés), a viselkedésgátlás (gátlás kontroll), a kognitív flexibilitás (rugalmas váltás) és a figyelem működését befolyásolja.

A viselkedésszabályozás problémái ADHD-ban az érzelmi kontroll gyengeségében, az önmaguk vagy mások felé irányuló agresszióban, szorongásban, az én-szabályozás gyengeségében, az alkalmazkodóképesség, a célirányos viselkedés, az önszervezés, valamint a metakogníció (saját tudásról való tudás, kognitív önreflexió) eltérő fejlődésében mutatkoznak meg. Minthogy a magatartás-jellemzőkben hasonlóság figyelhető meg a magatartásszabályozási zavarral, fontos hangsúlyozni, hogy ezeknek hátterében elsődlegesen idegrendszer-működési zavar, az ún. végrehajtó funkciók zavara, és nem kizárólag környezeti ártalom húzódik meg.

- A **magatartásszabályozási zavar** is az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriában nevesülő SNI állapot. Összefoglaló név, mely alatt
 - **impulzuskontroll-zavart** (személyre és/vagy tárgyra, tulajdonra irányuló agresszív, destruktív szóbeli és viselkedéses kitörések) és
 - **diszruptív** (irritált, vitatkozó, bomlasztó),
 - **diszszociális** (normasértó, agresszív, megbotrántoztató) **viselkedészavarokat** értünk.

A magatartásszabályozás zavarával együtt járó problémák súlyosan és tartósan megnehezítik a tanulási helyzetekben való aktív és produktív részvételt, ezáltal jelentős tanulási hátránnyal járnak. A zavarok természetéhez tartozik, hogy kihatással vannak a társas viselkedésre, az interperszonális kapcsolatokra, kommunikációra, a normakövetésre és a szabályok betartására, így ezek a problémák az oktatási, nevelési helyzetekben is jelen vannak. Szakszerű állapotfelmérés és intervenció szükséges ahhoz, hogy az érintett tanuló és tanulóközösség hatékony tanulása megvalósulhasson. Az ADHD és a magatartásszabályozási zavarok diagnosztizálása pszichiáter szakorvosi kompetencia, a beavatkozás tervezésénél a család, pszichiáter szakorvos, (klinikai) szakpszichológus, gyógypedagógus és pedagógus együttműködése szükséges.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó állapotok gyakran együttesen is előfordulnak, illetve más idegrendszeri fejlődési zavarokkal is együtt járhatnak (komorbiditás). A tanulási zavar gyakran együtt jár figyelemhiányos/hiperaktivitás zavarral (ADHD), nyelvfejlődési zavarral vagy fejlődési

mozgáskoordinációs zavarral. Megfelelő intervenció hiányában a hosszú távon fennálló tanulási kudarcok következtében különböző másodlagos pszichés eltérések (szorongásos, kényszeres zavarok, érzelem- és magatartásszabályozási problémák) alakulhatnak ki. A fenti zavarok együttesen súlyos és tartós tanulási problémákhoz vezethetnek.

Pszichés fejlődési - súlyos beilleszkedési, tanulási, magatartási - zavarral küzdő tanulók iskolai fejlesztésének alapelvei

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó tanuló iskolai alulteljesítés esetén folyamatos gyógypedagógiai megsegítést igényel, ami komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások formájában, a többségi pedagógus bevonásával, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében végezhető. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, gyógypedagógiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció és rehabilitáció a tanulási- vagy figyelem- és magatartásszabályozási zavar jellegétől, súlyosságától, a társuló zavarok meglététől, a háttérben lévő sajátos képességmintázat fejlődési lehetőségeitől, mértékétől, dinamikájától függ. Fejlesztésük az egyéni szükségletek figyelembevételével a szülővel és a tanulóval, valamint a pedagógusokkal történő megbeszélést követően történhet. Kiegészítő szolgáltatás (pl. pszichológiai gondozás, családterápia, tehetségazonosítás) igényelhető a pedagógiai szakszolgálatban, a segítő szakemberek és az intézmény együttműködésével. Beilleszkedésük segítségét intézményi pszichológus is támogathatja.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó tanuló oktatása integráltan, a kiemelt figyelmet igénylő (különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű) tanulók személyi és tárgyi feltételeivel is rendelkező többségi általános iskolában vagy intenzív terápiás és oktatási céllal szervezett időszakos különnevelés keretében (pl. beszédfogatókossággal társulva logopédiai osztályban, tagozaton vagy gyógypedagógiai intézményben) történhet.

A fejlesztés hatékonyságához szükséges, hogy egyéni fejlesztési terv alapján egyrészt komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, másrészt a tanórákon az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében történjen.

A tanulás-tanítás folyamatában kiemelt figyelmet követel, valamint a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a tanulási zavarral küzdő, ugyanakkor bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, ami a pályaorientáció folyamatára is hatással van.

A tanulók fejlesztésében törekedni kell

- a tudatos, tervszerű, egyénre szabott fejlesztési terv kialakítására;
- a komplex megközelítésre és módszerválasztásra;
- a fejlődési dinamika nyomon követésére.

A tanulás-tanítás folyamatában kiemelt jelentőségű

- a tananyag adaptálása;
- tanulásmódszertani elemek beemelése;
- változatos tanulásszervezési módok, differenciált oktatásszervezés, projektmunka biztosítása;
- a tanuló szükségleteihez illesztett tanulási stratégiák megválasztása, a személyre szabott, tanulóközpontú tanulás;
- az értékelési eljárások megválasztása, a fejlesztő értékelés szükségessége;

- a társas beilleszkedés, a szociális kompetenciák fejlődésének kiemelt támogatása az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó mindegyik tanulónál, ami lényeges elvi kiindulópontja a gyakorlati munkának;
- az egyéni tanulási utak megismerésének szükségessége, az adekvát pedagógiai támogatás tervezése céljából;
- a kronológiai életkorból adódó sajátosságok kiemelt figyelembevétele;
- az olvasást, írást, számolást megalapozó bázisfunkciók, különösen a nyelvi képességek fejlesztése;
- a környezet illesztése a gyermek szükségleteihez;
- érthető és követhető idői és téri struktúra kialakítása;
- átlátható és érthető szabályok kialakítása.

További fontos tényező a tanulók támogatásában a szülők bevonódásának elősegítése, a partnerségi viszony kialakítása és a pedagógusok (tanórán a pedagógiai asszisztens), a (külső, belső) segítő szakemberek munkájának összehangolása, együttműködése.

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat

- az optimális és támogató tanulási környezet kialakítása az előzetesen felmért szükségletek alapján;
 - előzetes tudás felmérése;
 - érdeklődés, motivációs bázis felmérése;
 - énhatékonyság erősítése az osztálytermi és egyéni munkán keresztül is;
 - módszertani sokrétűség megvalósítása;
 - differenciálás megvalósítása:
 - a feladatok megoldásához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
 - a feladatok tartalmát, a nevelési-oktatási célt szem előtt tartva, a tanuló egyéni szükségleteihez, képességstruktúrájához és teherbíráshoz szükséges igazítani;
 - az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogassák a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve;
- ehhez szükséges a személyre szabott értékelés, fejlesztő értékelés

A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai specifikus tanulási zavarok esetén

Diszlexia- az olvasási képesség zavara, a specifikus tanulási zavarok leggyakoribb formája, amely önmagában és más jelenségekkel kombinálódva fordulhat elő.

Az olvasási zavar (diszlexia) esetében kiemelt feladat az osztályfoknak megfelelő értő olvasás készségének kialakításával az olvasóvá válás elősegítése.

Fő célkitűzések:

- a) az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a magyar nyelv ortográfiai sajátosságait figyelembe vevő analízis-szintetizáló módszerrel;
- b) stabil betűismeret, betű-hang megfeleltetés kialakítása;
- c) biztos szóolvasás kialakítása mind valódi, mind álszavak esetében;
- d) olvasás fluenciájának/gördülékenységének elősegítése;

- e) az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt;
- f) szövegértési stratégiák kialakítása;
- g) a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során;
- h) az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel;
- i) a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, a tanulás támogatása pl. képekkel, gondolatterképpel, nyomtatott óravázlatokkal, bemutatók rendelkezésre bocsátásával, a szövegek auditív felkínálásával (pl. hangfájlok szerkesztése, hangoskönyvek, optikai karakterfelismerés stb.), gépírással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával;
- j) speciális olvasástanítási program alkalmazása;
- k) a dislexia reedukáció (olvasás újratanítása) speciális terápiás programjainak felhasználása;
- l) az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) fonológiai, nyelvi, metanyelvi tudatosság fejlesztése,
- b) verbális emlékezet, munkaemlékezet fejlesztése,
- c) modalitás-specifikus integráció fejlesztése,
- d) különböző észlelési funkciók fejlesztése.

Íráskép zavara

Az íráskép (írásbeli kifejezés) zavara (diszgráfia) esetében kiemelt feladat az osztályfoknak megfelelő íráskészség kialakítása, annak elősegítése, hogy a tanuló képes legyen használni az írott nyelvet (akár folyóírás, akár nyomtatott írás, akár gépírás verziókban) a kommunikáció, ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

Fő célkitűzések:

- a) az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (ráírás, másolás, önálló íráskivitelezés);
- b) a különböző írásformák tanulói képességeikhez, szükségletekhez és preferenciákhoz illesztése.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) eszköz (ceruza, ceruzafogó) helyes használata;
- b) megfelelő testtartás kialakítása az írás során;
- c) a mozgáskoordináció fejlesztése;
- d) a testséma biztonságának kialakítása, a szenzomotoros integráció fejlesztése;
- e) a vizuomotoros koordináció/szem-kézmozgás összerendezettségének fejlesztése;
- f) célirányos mozgások fejlesztése, különös tekintettel a manipulációs mozgásokra, praxiára/célirányos mozgások kivitelezésére;
- g) a ritmus, a nyomás és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése;
a végrehajtó működés fejlesztése, különös tekintettel a motoros output optimalizálására

Diszortográfia – a helyesírási képesség zavara, nagy gyakorisággal társul diszgráfiával, de az együttjárástól függetlenül egyik önálló megjelenési formája a specifikus tanulási zavaroknak

A helyesírás zavara (diszortográfia) esetében kiemelt feladat az írott nyelv ortográfiájának/helyesírásának tudatosítása, lehetőség szerint a fluens/gördülékeny íráskészség elérése, az önellenőrzés különböző módjainak (pl. infokommunikációs technológia, helyesírás-ellenőrző és -javító szoftver) készség szintű elsajátíttatása.

Fő célkitűzések:

- a) a spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása;
- b) a fő helyesírási szabályok begyakoroltatása (a kivételek megtanulásának mellőzésével), analógiás stratégiahasználat kialakítása;
- c) önmonitorozás, önellenőrzés rögzítése;
- d) a diszlexia reedukáció (olvasás újratanítása) speciális terápiás programjainak felhasználása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) fonológiai, nyelvi, metanyelvi tudatosság fejlesztése;
- b) beszédpercepció fejlesztése;
- c) verbális emlékezet, munkaemlékezet fejlesztése;
- d) modalitásspecifikus integráció fejlesztése;
- e) hang-betű megfeleltetés fejlesztése.

Diszkalkulia - a számolási képesség specifikus zavara

A számolási zavar (diszkalkulia) esetén kiemelt feladat, hogy a tanuló az osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat szinterein.

Fő célkitűzések:

- a) a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése;
- b) matematikai törvények és szabályok készségszintű ismerete és alkalmazása;
- c) a matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása;
- d) a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés;
- e) segítő, kompenzáló eszközök használatának lehetővé tétele;
- f) a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása;
- g) a matematikai gondolkodás és érvelés (kérdésfeltevések, szóbeli kifejezés, érvelés, divergens, ill. konvergens gondolkodás, problémamegoldó gondolkodás, problémamodellezés, algoritmikus gondolkodás) fejlesztése;
- h) a diszkalkulia reedukáció speciális terápiás programjainak felhasználása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése;
- b) szám- és mennyiségfogalom kialakítása, magasabb szintű matematikai fogalmak kialakítása, alkalmazása, a mindennapi élethelyzetek problémamegoldásának segítése, fejlesztése;
- c) a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése;
- d) a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése;
- e) az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Hiperaktivitás és figyelemzavarok

A figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar (ADHD) esetén kiemelt feladat, hogy a tanuló a figyelmi, aktivitási és impulzivitási nehézségei ellenére elsajátítsa az osztályfokának megfelelő ismereteket és kompetenciákat minden tantárgy esetében. Cél, hogy az ismeretszerzés és -alkalmazás, a tudásgyarapítás és képességfejlődés osztálytermi és hétköznapi színtereken is megvalósuljon.

Fő célkitűzések:

- a) a figyelem- és viselkedésszabályozás egyensúlyának megteremtése személyre szabott támogatással;
- b) teammunka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés;
- c) a figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése;
- d) a túlzott viselkedéses aktivitás veszélytelen és nem zavaró levezetésének megteremtése;
- e) fokozott egyéni bánásmód;
- f) az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése;
- g) önbecsülés és pozitív énkép kialakítása;
- h) szociális készségek fejlesztése, beilleszkedés elősegítése;
- i) feladatkivitelezés idői és téri struktúrájának megtervezése és kivitelezése;
- j) dicséret, jutalom, motiválás, sikerélmény biztosítása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) ADHD esetén a képességfejlesztés kiemelt területe az önszabályozás fejlesztése;
- b) a társas szabályok, a mindennapi együttéléshez szükséges normák kialakítása és betartatása;
- c) a mindennapi együttéléshez szükséges szociális/társas készségek kialakítása, fejlesztése;
- d) a figyelmi működés és a kontrollált viselkedés kialakításának támogatása;
- e) speciális figyelemtréning, különösen a tartós figyelemre vonatkozóan;
- f) koncentráció fejlesztése;
- g) utasításkövetés gyakorlása, fejlesztése;
- h) a türelem, késleltetés és gátlás képességének fejlesztése;
- i) mozgáskoordináció, biztonságos mozgáskivitelezés fejlesztése, adekvát mozgásos aktivitás biztosítása.

Magatartásszabályozási zavar

A magatartásszabályozási zavar esetében kiemelt feladat a közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

Fő célkitűzések:

- a) az önszabályozás fejlődésének támogatása pedagógiai eszközökkel;
- b) kihívást jelentő viselkedések/viselkedésproblémák csökkentése;
- c) adaptív viselkedés, szabálykövetés, szabálytartás kialakulásának támogatása;
- d) társas készségek, kapcsolatok fejlesztése.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a) düh- és agressziókezelés fejlesztése,
- b) érzemelfelismerés és érzelmkifejezés fejlesztése,
- c) kommunikáció fejlesztése,
- d) konfliktuskezelési képesség, problémamegoldás fejlesztése,
- e) megküzdési képesség fejlesztése,
- f) figyelmi működés fejlesztése.

Eszközei lehetnek:

- kognitív viselkedésterápiás eljárások egyes elemeinek alkalmazása pedagógiai helyzetben;
- a mindennapi tevékenységek végzéséhez, iskolai elvárások teljesítéséhez igazított idői keretek rendszeres alkalmazása (napirend);
- tevékenységek végzésének, iskolai feladatok teljesítésének lépésekre bontása (folyamatábra/forgatókönyvek);
- sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása;
- együttműködés a családdal és más szakemberekkel.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A tanulók iskolai fejlesztésének pedagógiai szakaszai nem térnek el a NAT-ban rögzítettektől. A helyi tantervben indokolt lehet az első évfolyam két tanévi időtartamra történő széthúzása. Ebben az esetben az első tanév az intenzív prevenció, a szakszerű funkciófejlesztés, a pszichés gondozás, a megfelelő motiváció és a feladattudat kialakításának az időszaka a gyógypedagógiai korrekciós-kompenzáló-terápiás módszerek alkalmazásával.

A NAT 2020. alkalmazása

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók nevelése-oktatása során a Nat-ban meghatározott fejlesztési feladatok és tartalmak megvalósítása általában lehetséges, a Nat-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadók, de a kompetenciaterületek, tanulási területek és tudástartalmak (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) módosulhatnak

Kiemelt fejlesztési feladatok

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók nevelése-oktatása során a NAT-ban leírt fejlesztési feladatok az irányadók, de az egyes műveltségi területekhez rendelt tartalmak és fejlesztendő kulcskompetenciák (azok fejlődési útjai, módjai és kialakulásuk időtartama) módosulhatnak.

NAT alkalmazása a helyi tanterv készítésénél

A helyi tantervben az egyes tanulási területekhez kapcsolódó tantárgyak témaköreire, azok tartalmára és követelményeire vonatkozó kerettantervi ajánlások a tanulók egyéni adottságainak figyelembevételével érvényesíthetők, megvalósításukat a gyermekkel foglalkozó pedagógus és gyógypedagógus közösen támogatja az egyéni fejlesztési tervben rögzítettek alapján, és ennek megvalósulását rendszeresen felülvizsgálják.

Mindennek megvalósulása az osztálytermi környezetben folyó munka és az egyéni vagy kiscsoportos habilitatív/rehabilitatív tevékenység, valamint az esetmegbeszélés, teamtanítás, közös tervezés, közös értékelés, tananyag-adaptáció együttes alkalmazásával lehetséges.

A Nat kiemelt célkitűzése az aktív tanulás, az egyénre szabott tanulási utak, a tanulói sokféleség figyelembevétele. Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján SNI tanulóknál mindezen célok megvalósulását támogatja a rugalmas tanulásszervezés, a heterogén tanulócsoportok, a tanulók közötti kooperációra építő módszerek, a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet létrehozása, a differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés, a differenciáló módszerek a feladatra vonatkozó instrukciók adásában és az értékelésben, valamint szükség szerint adaptált tananyag használata.

A helyes módszertan megválasztásában fontos a tanulókat nevelő, oktató pedagógusok, a szülők és a szakszolgálatok közötti széles körű szakmai együttműködés, a tapasztalatok cseréje, a jó gyakorlatok megosztása (kölcsonös együttműködés, partneri, bizalmi kapcsolat kialakítása).

Az együttgondolkodást, a közös szemléleti alapokat a pedagógiai szakszolgálatok és a nevelést-oktatást végző intézmények között **valódi tudásmegosztáson alapuló, átjárható információáramlás támogatja.**

A helyi tanterv kiemelten kezelje az önismeretet, a reális önértékelés kialakítását, a kommunikáció fejlesztését! E feladatok minden tanulási területen meg kell hogy jelenjenek.

13.9.1. Egyes tanulási területekre vonatkozó fejlesztési feladatok

Magyar nyelv és irodalom

A grammatikai rendszer tudatos felépítése, megerősítése, mind a beszélt, mind az írott nyelv területén kiemelten fontos.

A beszédészlelés és beszédmegértés, a verbális figyelem és emlékezet intenzív fejlesztése szükséges a dekódolás tanítása előtt. Az olvasás, írás kognitív bázisképességeinek megalapozása elengedhetetlen előfeltétele az olvasástanulás megkezdésének. A szódekódolás tanítása, a betű-hang asszociációk kialakítása kellő módszertani tudatossággal és a gyermek haladásához igazított idői ütemezéssel történjen!

A grafomotoros ügyetlenség gyakran okoz technikai értelemben nehézséget az írástanulás során, a lassú írástempó mellett a nehezen olvasható vagy olvashatatlan íráskép is jellemző lehet. Éppen ezért lényeges, hogy a késleltetett, elnyújtott írástanítást grafomotoros alapozás előzze meg, a finommotoros tevékenységek számtalan lehetőségét kiaknázva. Az íráskép zavarában érintett gyermekeknél a szépírás, külalak és füzetvezetés értékelése a rendezettségre való törekvés és a gyermek képességeinek, önmagához mért haladásának figyelembevételel történjen! Hasonlóképp az olvasás és szövegértés értékelésekor is az önmagához mért fejlődést figyelembe vevő fejlesztő értékelés kerüljön előtérbe! Szükség lehet egyes tananyagrészek értékelése, minősítése alóli felmentésére, illetve a kézírással helyett számítógép használatának engedélyezésére (pl. házi feladatok, beadandók nyomtatott vagy elektronikus formában való leadására), folyóírás helyett nyomtatott betűvel való írás jóváhagyására.

Az olvasás gördülékenységének, fluenciájának elősegítése szükséges változatos szövegek páros, közös, paralel, ill. váltott hangos olvasásával.

A tanulási zavarral és figyelemzavarral küzdő tanulóknál szükséges lehet a szöveg adaptálása (nagyobb, eltérő színű betűk, a szöveg egyszerűsített, rövidített verziójának elkészítése). A szövegértés fejlesztése elősegíti a mindennapi és az irodalmi szövegek befogadását, majd az azokkal való tovább dolgozást, tovább gondolkodást.

Amennyiben a szövegfeldolgozás is érintett, különösen fontos a szisztematikus, a nyelv különböző szintjeit elemenként értelmező, a tanulót tapasztalati úton információhoz juttató oktatás. Érdemes a mindennapi élettel összefüggő, a tanuló személyes élményeihez és érdeklődéséhez kapcsolódó szövegeket alkalmazni.

A nyelvi kódrendszer értelmezésének, működésének megtámogatása mind a bemenetnél (beszédhangok differenciálása, hangkapcsolatok észlelése), mind a feldolgozásnál (szó, grammatika, mondat, bekezdés, szöveg) hangsúlyos. A mentális lexikon és az ahhoz történő hozzáférés, a fogalomalkotás folyamatos fejlesztése kiemelt feladat.

Matematika

A matematika területén az érintett tanulók heterogenitása miatt nagy egyéni eltérésekre számíthatunk. Egyes egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanuló esetén pont ezen a területen jelentkezik a gyermek kiemelkedő képessége, tehetsége, miközben súlyos olvasási zavarral küzd. Más esetben a matematikai képességek érintettsége olyannyira jelentős, hogy szükséges lehet a tantárgy vagy az aritmetikai tantárgyrész alóli felmentés vagy segédeszköz-használat, pl. számológép biztosítása, szorzó- és bennfoglaló tábla, korong, rehabilitációs foglalkozásokon használt eszközök, számológép (esetenként nagyobb kialakítású négyzethálós füzet) használata (szükség esetén más tanórákon is, pl. fizika, kémia, történelem, természettudomány). Ajánlott lehet ezeken a tanórákon – a tanuló egyéni sajátosságaihoz igazodva – a képletek, esetleg definíciók számonkérése (pl. a megfelelő nyelvi, emlékezeti kompetenciákra támaszkodva), illetve szükség esetén bizonyos tantárgyrészek értékelése alóli mentesítés biztosítása.

Egyes esetekben számolni kell a grammatikai szint sérülésével, ami szövegértési nehézségekben nyilvánul meg, ezt fokozhatja a szimbólumok megértésének, illetve a verbális absztrakciónak a fejletlensége. A mennyiségekkel és a számossággal kapcsolatos ismeretek tanításakor, a szám- és műveleti fogalmak kialakításakor (pl. a számok közötti viszonyok, relációk megértési nehézségei esetén stb.) különös figyelmet kell fordítani a megfelelő tempó kialakítására, és építeni kell a tanulók maximális együttműködésére, a mozgással társított szemléltetésre, az eszközhasználatra és az analóg cselekedtetésre, mindvégig verbális megerősítéssel kísérve. Rendkívül fontos az analóg, bevéső, ismétlő-rendszerező gyakorlás végzése is. A geometriai ismeretek, az arányosság témaköreinél tekintettel kell lenni a vizuális észlelés nehezítettségére, a téri tájékozódás zavarára, ill. geometriai szerkesztéseknél, koordinátatengelyen való jelöléseknél a kivitelezési nehezítettségre (vizuomotoros koordináció, praxis zavara). A matematikai gondolkodás fejlesztése speciális szemléltetéssel és tananyagokkal, vagyis az interaktív tábla és digitális tananyagok lehetőség szerinti alkalmazásával is támogatható, ám elsősorban a metakogníció, a nyelvi kompetenciák és gondolkodás fejlesztésével valósulhat meg.

Kiemelt figyelmet szükséges fordítani az időbeli tájékozódás fejlesztésére és a szerialitációs feladatok gyakorlására.

A matematikai szakkifejezések és a szaknyelv használatának fokozatos megkövetelése a szóbeli kifejezés erősítésének fontos eszköze, a szabályok, definíciók precíz elvárásának elkerülésével.

Történelem és állampolgári ismeretek: történelem, állampolgári ismeretek

Az olvasás és szövegértés nehézsége hátráltathatja a társadalmi folyamatok összefüggéseinek, mozgatórugóinak megértését.

Az idővel kapcsolatos fogalmak, a történelmi időszemlélet kialakulása szintén nehézséget okozhat. A gyenge verbális emlékezet miatt problémát jelenthet egyes gyermekeknél az évszámok precíz bevésése, az idegen szavak (történelmi személyek, helynevek, fogalmak) pontos memorizálása. A vizuális segédeszközök alkalmazása és a kapcsolódó elvárások egyénre szabott csökkentése segítheti ezen

nehézségek minimalizálását. A nyelvi érintettség miatt bizonyos absztrakt fogalmak megértése és használata is nehézséget jelenthet. Érdemes a tananyag-feldolgozás előtt fogalomlistát, ill. vázlatot adni a tanulóknak. A tanulás további támogatásához képek, az összefüggéseket szemléletesen ábrázoló gondolatterképek használata is kiemelt jelentőségű, magasabb szinten azok készítésének a megtanítása is célul tűzhető ki az önálló tanuláshoz.

Külön figyelmet kell fordítani a térképhasználat tanítására és gyakoroltatására, mivel a tanulók ezen csoportjának sok esetben nagy kihívást jelent az absztrakt ábrákon való tájékozódás. Ide tartozik a grafikonok, táblázatok, diagramok értelmezése is, melyek a történelmi, társadalomismereti tananyag szerves részét képezik, és elemzésük a tantárgyi követelményrendszerhez tartozik.

Fontos a gyakorlati bemutatás, illetve az ismeretek szituációs helyzetekben való kipróbálása, a dramatizálás, az érzelemdús, szubjektív elemeket megmozgató, a mindennapi tapasztalathoz köthető társadalmi feladatok szemléltetése, a tanulók közvetlen megszólítása, bevonása a feladathelyzetbe. A tanuló mindig lássa maga előtt a folyamatot, a kiindulástól kezdve a végkifejletig, értse benne szerepét, esetleges feladatát, képes legyen esetlegesen a társadalmi folyamatok őt személyesen érintő részében véleményének megfogalmazására és az önképviselésre!

Környezetismeret, természettudomány, biológia, kémia, fizika és földrajz

A természettudományok gyakran az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók erősségei közé tartoznak, ez a terület különösen az ADHD-ban érintett gyerekek esetében a kíváncsiság, kreativitás és alkotó fantázia kiteljesedésének terepe lehet. A tanuló érdeklődése és figyelme könnyebben felkelthető és fenntartható, motoros aktivitása kevésbé kifejezett, amikor számára is motiváló tartalmak kerülnek átadásra. A Természettudományok tanulási terület a témák gazdagsága és sokszínűsége okán támogathatja a kiemelt fejlesztési célok megvalósítását.

Mindemellett külön figyelmet kell fordítani a szakszavak bevézésére, a térképen való tájékozódás gyakorlására, az összefüggések logikájának megértetésére. A kémia és fizika tantárgyak során elsősorban a szöveges, illetve számításos feladatok során szorulhatnak külön megsegítésre a számolási és/vagy olvasási zavarral küzdő tanulók, valamint a kísérletek, mérések kiemelt figyelemkoncentrációt és pontosságot igényelnek, a szerialitás (sorrendiség) figyelembevételével, ami szintén nehezített feladat lehet.

Élő idegen nyelv

Fontos célkitűzés az idegen nyelv szókincsének, fonológiai és helyesírási sajátosságainak, valamint nyelvi kódrendszerének tudatos felépítése, a szóbeli és az írásbeli kommunikáció fejlesztése, figyelembe véve az egyéb pszichés fejlődési zavar következtében érintett nyelvi funkciókat. A nyelvi zavar esetenként olyan súlyosságú, hogy szükségessé válhat a tanulót a tantárgy vagy tantárgyrész értékelése alól mentesíteni. Az élő idegen nyelv ismeretének jelentősége egyre erőteljesebb, így ezt a lehetőséget alapos mérlegelés, szakmai megfontolás után ajánlott biztosítani.

Az idegen nyelvek tanításánál a nyelvoktatás auditív módszereinek előtérbe helyezése javasolt. A tudásátadás során szükséges a figyelemfenntartás, a feladatszervezés és a motiváció felkeltésének vizuális támogatása, a párhuzamosan több csatornán történő szemléltetés. Javasolt a memoriterek kisebb részletekben való kérdezése szóbeli beszámolók során.

Helyesírási, olvasási és szövegértési problémákkal küzdő tanulók esetében főleg a szóbeli kommunikáció magabiztos alkalmazásának elsajátítása a cél. Ennek során sok esetben méltányosan, az egyéni fejlődési lehetőségeket figyelembe véve kell megítélnünk a kiejtési és nyelvhelyességi kérdéseket; elsősorban a

beszédbátorság elérése lehet a célunk. Az írásbeli kommunikáció használatát, a differenciált fejlesztés mellett, az IKT-alapú olvasó- és helyesírás-ellenőrző programok is segíthetik.

Művészetek: ének-zene, vizuális kultúra

A Művészetek tanulási területen belül a komplex művészeti terápia, a drámapedagógia, az akusztikus és vizuális észlelés fejlesztésének kiemelt szerepe van.

Bizonyos tanulók a művészetek terén kimagasló képességgel bírnak. Ezekben az esetekben nagyon fontos a tehetség kibontakozásának támogatása. Szintén nagy szerepe lehet a művészeti nevelésnek a szabadidő hasznos eltöltésében és a társas kapcsolódás lehetőségeinek bővítésében, az önkifejezésben. Más gyermekeknél a grafomotoros ügyetlenség nehezítheti a kreatív alkotás kifejeződését.

Technológia: technika és tervezés 1-6., háztáji gazdálkodás 7. digitális kultúra

A digitális kultúra tantárgy tartalmának elsajátítása lehet a tanulók erőssége. A digitális kompetenciák elsajátítása és alkalmazása több szempontból is kiemelt szerepet játszhat az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulóknál. A digitális technológia nyújtotta lehetőségek egyfelől kiemelt jelentőséggel bírnak a tudásterületek, tananyagok egyéni szükségletekre, preferenciákra szabásában, adaptálásában. Másrészt a sokszor jól működő algoritmikus, komputációs gondolkodás fejlesztésének eszközei is. Az életpálya-építés, pályaaorientáció szempontjából szintén kiemelt szerepe van a tantárgy tanulásának. Fokozott jelentőséggel bír a hétköznapi életet, ismeretszerzést és -elsajátítást, valamint a tanulást könnyítő alkalmazások készségszintű használatának elsajátítása.

Testnevelés és egészségfejlesztés

A Testnevelés és egészségfejlesztés tanulási terület fejlesztési feladatainak megvalósítása során javasolt a szenzoros integrációs programok és terápiák beállítása, ill. azok elemeinek megvalósítása a tanórán, továbbá ajánlott a kiegészítő egészségügyi ellátáson belül gyógyújszás, valamint logopédiai ritmika alkalmazása is.

Azoknál a tanulóknál, akiknél a sajátos nevelési igény oka a hiperaktivitás, a figyelemzavar, indokolt a korszerű, rugalmas szervezeti keretek és módszerek előtérbe helyezése a helyi tanterv készítésénél.

13.9.2. Értékelés

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába került tanuló a megyei szintű pedagógiai szakszolgálat szakértői bizottságának szakértői véleménye alapján indokolt esetben adott tantárgy(ak), tantárgyrész(ek) értékelése és minősítése alól mentességben részesülhet, továbbá többlet felkészülési idő, segédeszköz-használat biztosítható számára. Az értékelésre vonatkozó javaslatokat figyelembe véve kell egyénre szabottan átalakítani a helyi tanterv értékelési kategóriáit.

13.10. Egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása logopédus, pszichopedagógus, tanulásban akadályozottak pedagógiája szakon/szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, gyógypedagógus-terapeuta, pszichológus és egyéb szakemberek (pl. szomatopedagógus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik. Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről (mikro-, ill. makrotervezés) tájékoztatást kell kapniuk az osztálymunkában részt vevő pedagógusoknak, szaktanároknak, különös tekintettel a gyermek

osztályfőnökére. Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulása időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrzésre kerül a további célkitűzések megtervezését megelőzően, melyről a pedagógusnak szintén tájékoztatást kell kapnia. A gyógypedagógiai tanár, terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő programok külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt. A tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása a pedagógiai rehabilitációnak is kiemelt feladata a tanórai és tanórán kívüli tehetséggondozás mellett.

Az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban az egyéb pszichés fejlődési zavar jellegének, tüneteinek kivizsgálásakor megállapított diagnózisnak megfelelő szakorvosi ellátást, annak folyamatosságát, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába. Ennek érdekében a diagnózisalkotás fontos része a gyermekpszichiátriai vizsgálat (ADHD és magatartásszabályozási zavar esetén), szükség esetén kiegészítésként gyermekneurológiai, fül-orr-gégészeti, valamint gyermekszemészeti vizsgálat, továbbá az ezekhez kapcsolódó beavatkozások és rendszeres kontroll.

13.11. Speciális felszereltség (Integrált fejlesztés tárgyi feltételei)

ESZKÖZÖK FELSZERELÉSEK	TÉNYLEGES	HIÁNYZÓ
<i>a, helyiség</i>		
Fejlesztő terem	2	
<i>b, bútorzat</i>		
tanulói asztal	20	
tanulói szék	20	
Tábla	1	
<i>c, audiovizuális eszközök</i>		
magnetofon		
lemezjátszó		
írásvetítő	1	
Televízió/monitor	3	
videó magnó		
diafilmvetítő		
CD lejátszó		
számítógép	3	
<i>d, oktatási segédeszközök</i>		
Fejlesztő könyvek	13	
Speciális tankönyvek	igény szerint	
Betűkártya		
Szókártya	1	
Szám- és jelkártya sorozat	1	
Mesélnek a századok- oktatási doboz		
Számegyenések	4	
kis- és nagy írott abc		
E, speciális nyomtatványok		
Beiskolázáshoz	tanulónként 1	
Képességvizsgáló kérőlap	tanulónként 1	

A sajátos nevelési igényű tanulók általános iskolai tankönyvei 1-8 osztály

Az SNI tanulók tankönyvellátását a tankönyvlista speciális tankönyveiből és a többségi tankönyvekből biztosítjuk.

14. Az egészségfejlesztési program véleményezése

AZ ISKOLA-EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLAT VÉLEMÉNYE AZ ISKOLAI
EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAMRÓL

Az iskola-egészségügyi szolgálat a Szent Anna Katolikus Általános Iskola
Egészségfejlesztési programját megismerte, elfogadásra javasolja.

.....
.....
.....

Szany.....év.....hó.....nap

.....
Aláírás

P.H.

DR. DEMÓVICS ÉS TÁRSÁ
Orvosi Betéti Társaság
9317 Szany, Ady u. 6.
Telefon: 96/287-319
Adószám: 23478258-1-08
Eng. szám: 022-3/97

30
Dr. Demóvics
Anikó Károl
Orvos
773

AZ ISKOLAPSZICHOLOGUS VÉLEMÉNYEZÉSE AZ ISKOLA
EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAMJÁRÓL

Az iskola pszichológusa a Szent Anna Katolikus Általános Iskola Egészségfejlesztési
programját véleményezte, elfogadásra javasolta.

Szany, 2013. 01. hó 14. nap

Cserhues Anna
Iskolapszichológus – egészségfejlesztő
mentálhigiénikus – gyógypedagógus

**Szent Anna Katolikus
Általános Iskola és Óvoda**

ISKOLAI PEDAGÓGIAI PROGRAM

Helyi tanterv

1. Kerettanterv, helyi tanterv, óraszámok, óratervek

1.1. A választott kerettanterv

A Szent Anna Katolikus Általános Iskola a miniszter által kiadott kerettantervben szereplő választható kerettantervek közül az 5/2020 (I.31.) Korm. rendelet alapján megjelent OFI kerettanterveket választja a helyi tantervének kidolgozásához.

ÉVFOLYAM	VÁLASZTOTT KERETTANTERV
1-4. évfolyam	Ének-zene - A változat
1-8. évfolyam	Hittan – A KAPI tanterveit adaptálja

Iskolánkban a tanulók az élő idegen nyelvi órákon az angol vagy a német nyelvet tanulják.

A helyi tanterv készítésekor első sorban a KAPI tantervi ajánlásainak figyelembe vételével építettük be a keresztény tartalmakat. A helyi sajátosságokat is beépítettük a helyi tantárgyi tantervekbe.

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei a fent megnevezett kiegészítéssel egyeznek meg az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.

1.2. A szabadon tervezhető óraszámok

A miniszter által kiadott kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák számával az alábbi tantárgyak óraszámát növeltük meg azzal a céllal, hogy beépítsük keresztény tartalmakat, helytörténeti ismereteket, továbbá, hogy e tárgyakból a készségfejlesztésre, az ismeretek gyakorlására több idő jusson. A szabadon tervezhető órák ismeretei szükségesek a pedagógiai program megvalósításához, ezért ezek iskolánkban kötelezően választandó tanórák. Ezért az iskolába történő beiratkozás a szabadon tervezhető tanítási órákon való részvételt is jelenti.

A szabadon tervezhető óraszámokat a helyi tantervben új sorban jelöljük

ÉVFOLYAM	Melyik tantárgy óraszámát kapott a szabadon tervezhető órák óraszámából?	Hány órával növekedett a szabadon tervezhető órák óraszámából?
1. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
2. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
3. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	2 óra
4. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	2 óra
5. évfolyam	Hon- és népismeret	1 óra
6. évfolyam	Magyar irodalom	1 óra
6. évfolyam	Matematika	1 óra
7. évfolyam	Magyar nyelv	0,5 óra
7. évfolyam	Matematika	0,5 óra
7. évfolyam	Dráma és színház	1 óra
8. évfolyam	Magyar nyelv	1 óra
8. évfolyam	Matematika	1 óra

A szabadon tervezhető órakeret felhasználása évfolyamonként

1. évfolyam

- +1 óra: magyar nyelv és irodalom (összesen 36 óra)
A magyar nyelv és irodalom témaköreire (gyakorlás, differenciált fejlesztés)
Helytörténet: népszokások – kapcsolódva a naptárhoz – 3 óra

2. évfolyam

- +1 óra: magyar nyelv, és irodalom (összesen: 36 óra)
A magyar nyelv, és irodalom tantárgyak témaköreire (gyakorlás, differenciált fejlesztés)
Helytörténet: népszokások – kapcsolódva a naptárhoz – 3 óra

3. évfolyam

- +2 óra: magyar nyelv, és irodalom tantárgyak (összesen 72 óra)
A magyar nyelv, és irodalom témaköreire ((gyakorlás, differenciált fejlesztés))
Helytörténet: népszokások – kapcsolódva a naptárhoz – 3 óra

4. évfolyam

- +2 óra: magyar nyelv, és irodalom (összesen: 72 óra)
A magyar nyelv, és irodalom témaköreire (gyakorlás, differenciált fejlesztés)
Helytörténet: népszokások – kapcsolódva a naptárhoz – 3 óra

5. évfolyam a kötelező órakeretből:

- + 1 óra Hon-és népismeret (összesen 34 óra)
A tananyag feldolgozására, helytörténet (helyi elnevezések, viselet, szokások) 3 óra

6. évfolyam

- +1 óra magyar nyelv (összesen: 34 óra)
A magyar nyelv témaköreire (gyakorlás, szövegértés fejlesztése)
- +1 óra matematika (összesen: 34 óra)
A matematika témaköreire (gyakorlás, matematikai kompetencia fejlesztése)

7. évfolyam

- +0,5 óra magyar nyelv (összesen: 17 óra)
A magyar nyelv témaköreire (gyakorlás, szövegértés fejlesztése)
- +0,5 óra matematika (összesen: 34 óra)
A matematika témaköreire (gyakorlás, matematikai kompetencia fejlesztése)
- +1 óra Dráma és színház (összesen 34 óra)
A tananyag feldolgozására,

8. évfolyam

- +1 óra magyar nyelv és irodalom (összesen: 34 óra)
A magyar nyelv témaköreire (gyakorlás szövegértés fejlesztése)
- +1 óra matematika (összesen: 34 óra)
A matematika témaköreire (gyakorlás, matematikai kompetencia fejlesztése)

1.3. Óratervek

Az óratervek az általános iskola 1-8, és a tagiskola összevont 1-4. osztályára egyaránt vonatkoznak.

Kötelező tantárgyak és óraszámok az 1–4. évfolyamon a2020-2021-es tanévtől felmenő rendszerben az 1. és az 5. évfolyammal kezdődően.

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom/ magyar nyelv	7+1	/7+1/ 3,5	/5+2/ 3,5	/5+2/ 3,5
Irodalom		4,5	3,5	3,5
Élő idegen nyelvek				2
Matematika	4	4	4	4
Hittan	1	1	1	1
Környezetismeret			1	1
Művészetek				
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Digitális kultúra			1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23
Szabadon tervezhető órakeret	2(1)	2(1)	2	2
Maximális órakeret	23	23	24	25
Hittan NAT 9.§ 1.a (nem számít az órázámba)	1	1	1	1
Összes	24	24	25	26

Kötelező tantárgyak és óraszámok 5–8. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv	2	2	1+0,5	1+1
Irodalom	2	2+1	2	2
Élő idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	4+1	3+0,5	3+1
Hittan	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek				1
Hon- és népismeret	+1			
Természettudomány	2	2		
Fizika			1	2
Kémia			1	2
Biológia			2	1
Földrajz			2	1
Művészetek				
Ének-zene	2	1	1	1
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Dráma és színház			+1	
Technika és tervezés	1	1	1	
Digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	27	26	28	28
Szabadon tervezhető órakeret	+1	+2	+2	+2
Maximális órakeret	28	28	30	30
Hittan NAT 9.§ 1.a (nem számít az óraszámba)	1	1	1	1
Összes óra	29	29	31	31

A Kerettantervben két évfolyamra kialakított tantárgyi tantervek évfolyamra bontása a Tantárgyi helyi tantervek című kötetben kerülnek kidolgozásra. A magyar nyelv és –irodalom tantárgyat 2. osztálytól bontva, magyar nyelv és irodalom tantárgyként tanítjuk. Óraszámukat is bontott formában használjuk a tantárgyi helyi tanterv címdalain.

A tantárgyankénti 20%-os szabad órakeret felhasználása

Az alábbi tantárgyak teljes óraszámának 20 %-os órakeretéből az alábbi órákat : a helytörténeti, és az egészségfejlesztési program megvalósítására használjuk fel. Ezt a tantárgyi helyi tantervben a témakörök összesítő táblázata alatt az óraszám és témakör megnevezésével jelöljük.

1. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom	3 óra	Egészségfejlesztési program
Technika és tervezés	1 óra	Egészségnevelési program
	1 óra	Elsősegélynyújtás
Vizuális kultúra	1 óra	Egészségnevelési program
Ének-zene	7 óra	Helyi dalok, népi- és gyermekjátékok, egyházi énekek

2. évfolyam

Magyar nyelv Irodalom	3 óra	Egészségnevelési program
Technika és tervezés	1 óra	Egészségnevelési program
	1 óra	Elsősegélynyújtás
Vizuális kultúra	1 óra	Egészségnevelési program
Ének-zene	7 óra	Helyi dalok, népi- és gyermekjátékok, egyházi énekek

3. évfolyam

Környezetismeret	2 óra	Egészségnevelési program
	1 óra	Elsősegélynyújtás
Technika és tervezés	1 óra	Egészségnevelési program
	1 óra	Elsősegélynyújtás
Vizuális kultúra	1 óra	Egészségnevelési program
Ének-zene	7 óra	Helyi dalok, népi- és gyermekjátékok, egyházi énekek

4. évfolyam

Környezetismeret	2 óra	Egészségnevelési program
	1 óra	Elsősegélynyújtás
Technika és tervezés	1 óra	Egészségnevelési program
	1 óra	Elsősegélynyújtás
Vizuális kultúra	1 óra	Egészségnevelési program
Ének-zene	7 óra	Helyi dalok, népi- és gyermekjátékok, egyházi énekek

5. évfolyam

Osztályfőnöki	3 óra	Egészségnevelési program
Természettudomány	5 óra	Egészségnevelési program
Technika és tervezés	2 óra	Elsősegélynyújtás
Természettudomány	1 óra	Elsősegélynyújtás
Történelem	2 óra	Helytörténet, településtörténet
vizuális kultúra	2 óra	Helytörténet Templomok
Ének-zene zene	10+3 óra	Egyházzene. helyi dalok népi játékok

6. évfolyam

Osztályfőnöki	3 óra	Egészségnevelési program
Természettudomány	5 óra	Egészségnevelési program
Technika és tervezés	2 óra	Elsősegélynyújtás
Természettudomány	1 óra	Elsősegélynyújtás
Történelem	2 óra	Helytörténet, címtan
vizuális kultúra	2 óra	Helytörténet kápolnák

7. évfolyam

Osztályfőnöki	3 óra	Egészségnevelési program
Osztályfőnöki	2 óra	Elsősegélynyújtás
Biológia	4 óra	Egészségnevelési program
Technika és tervezés	2 óra	Egészségnevelési program
	3 óra	Elsősegélynyújtás
Kémia	1 óra	Egészségnevelési program

8. évfolyam

Osztályfőnöki	3 óra	Egészségnevelési program
	2 óra	Elsősegélynyújtás
Biológia	4 óra	Egészségnevelési program
Kémia	1 óra	Egészségnevelési program
Biológia	10 óra	Elsősegélynyújtás

2. Az alkalmazható tankönyv – taneszköz kiválasztásának elvei

Az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei az szaktanárok javaslata alapján határozzák meg.

Az előírt taneszközökről és a választott tankönyvekről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége. A tankönyveket az iskolán keresztül szerezhetik be.

A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének!
- Az egyes taneszközök kiválasztásánál: azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók.
- A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve más támogatásokból egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára.

Olyan taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket hivatalos eljárásban tankönyvvé nyilvánítottak. Pedagógusaink az órák legalább 40 %-ában használják az IKT taneszközöket, és velük bemutatható tananyagot. A nyomtatott taneszközön túl több tantantárgynál egyéb eszközökre is szükség van. Különösen speciális eszközigényű tantárgyak: testnevelés, technika és tervezés, vizuális kultúra ének-zene, fizika, kémia.

Az egyéb eszközök kiválasztásának legfőbb szempontjai:

1. biztonságos eszköz legyen balesetvédelmi szempontból

2. több tanéven át használható taneszköz legyen

A tankönyv kiválasztásánál vegyük figyelembe az alábbiakat:

- Felépítése alkalmazkodjon a helyi tantervnek, a felsorolt tartalmi jellemzők szerepeljenek benne.
- Alkalmazkodjon a tanulók életkori sajátosságaihoz nyelvezetében, képanyagában, leckék tagolásában, terjedelmében, betűszedés kiemelések tekintetében.
- Megfogalmazásaiban alkalmazza a tantárgy szaknyelvét.
- Feleljen meg a didaktikai szempontoknak. Segítse elő az önálló tanulást. Keltse fel a tanulók érdeklődését.
- A tankönyv legyen lehetőleg egy egymásra épített tankönyvcsalád tagja, (legyen előzménye, folytatása).
- A tankönyv lehetőleg több tanéven át használható legyen
- Vegye figyelembe a korosztály értelmi fejlődésének, megismerőtevékenységének életkori jellemzőit, fejlődési, fejlesztési szükségleteit. Adjon lehetőséget a kreatív tanulók fejlődésének, a helyi sajátosságok érvényesülésének.
- A tankönyv és más választott tanulói segédlet összhangban legyen.
- A tanár vagy a munkaközösség válassza ki a korosztálynak megfelelő taneszközöket.
- A választott tankönyv, taneszköz feleljen meg a tanár egyéniségének, az osztályok összetételének.
- A tankönyvek használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

3. A NAT által meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

A hit- és erkölcstan oktatására vonatkozó szabályok

A katolikus iskolában a nevelés és az oktatás szoros egységben van. „Az iskola azért tanít, hogy neveljen, vagyis belülről alakítsa az embert.” (Kat.Isk.29.) Minden tudás, amely mögött nem áll erkölcsi háttér, holt tudássá lesz. Ezért minden tudást az örök élet fényében kell felülvizsgálni, és megfelelő erkölcsi háttérrel kell átadni.

Katolikus iskola lévén, iskolánk pedagógiai programjában a hitoktatás kötelező jellege szerepel. A hozzánk jelentkező tanulók felvételének feltétele, hogy elfogadják a pedagógiai programunkat, amelynek összegzését a bevezető mondatokban megfogalmaztuk. A más vallású tanulóknak is biztosítjuk a szabad vallásgyakorlást. A felvétel során katolikus és evangélikus hittanközlül választhatnak.

Iskolaszervezési forma

A Szent Anna Katolikus Általános Iskola nem egész napos iskolaként működik. Az iskolaszervezés hagyományos formája: délelőtt tanórák szerinti tanítás 8-tól legfeljebb 14.00- óráig. Délután 13.30 órától kezdődhetnek a 7. órák, tanóra, tanórán kívüli foglalkozások: napközi, ügyelet, szakköri, sportköri és egyéb foglalkozások. A mindennapos testnevelés 3 óra feletti +2 óráját is a délutáni foglalkozások keretében, vagy 6-7-8. órában biztosítjuk.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítik a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A Nat ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos

igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képesséjükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

Az iskolai nevelés-oktatás és az óvodai nevelés kapcsolata

A szakmai kapcsolatot a nevelés i programok egymásra épülése alapozza meg. A helyi nevelési programok egymásra épülését az országos programok egymáshoz kapcsolódása biztosítja. Nat fejlesztési feladatrendszere szorosan kapcsolódik a kisgyermekkori fejlesztés irányait meghatározó Óvodai nevelés országos alapprogramjában megfogalmazott célokhoz. A szakmai kapcsolatot a személyes kapcsolódások is segítik. Iskolánk gyógypedagógusai végzik az óvodában az egyéni és csoportos fejlesztéseket, és a logopédiai megsegítést.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának elvei

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében is a Nat-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat vesszük alapul. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaihoz és speciális igényeihez igazodva szervezzük meg:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket jelölünk meg ott, ahol erre szükség van;
- igény szerint sajátos, a fogyatékkal összefüggő tartalmakat, követelményeket alakítunk ki;
- Elkészítjük az SNI tanulók alapító okiratban vállalt fogyatékkal típusai számára a fejlesztő programot, és a speciális helyi tantervet;
- iskolánk segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogatja a tanulókat,

Elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve; az egyes fogyatékkal élő tanulókkal összefüggő feladatokat a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve alkalmazásával állapítjuk meg.

Az Arany János program a középiskolákban

A következőképpen kapcsolódunk a programhoz:

- Iskolánk meghirdeti a lehetőséget a hátrányos helyzetű tanulók számára
- A programban részt vevő középiskola bemutatkozását biztosítjuk
- A tanulókat és a szülőket a középiskola nyílt napjára irányítjuk
- A helyi önkormányzat felé támogatjuk a hátrányos helyzetű tehetséges tanulók részvételét a programban

4. A mindennapos testnevelés megvalósítása

Sportkörök, mindennapos testedzés, teljesítmények mérése

Iskolánkban 5 sportcsoport működik:

labdarúgás 4 csoport	1-4, 5-8. évfolyam	3 óra
labdajáték (kézilabda)	felső tagozat	2 óra

A mindennapos testnevelés délutáni sportfoglalkozáson valósítjuk meg a NKT 27.§ (11) bekezdéssel összhangban a tanulók választása alapján.

MINDENNAPOS TESTNEVELÉS

Testnevelési órák, sportköri órák, játékos egészségfejlesztő testmozgás

óra/foglalkozás	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
	óraszám							
Kötelező	5	5	5	5	5	5	5	5
Sportkör	2				2			

A mindennapos testnevelést vagy a + testnevelés órával, vagy az iskolai **sportkörben, néptánc tanulással, vagy a helyi sportegyesületben való sportolással valósítható meg. Aki sportegyesületben sportol, vagy néptáncot tanul, legfeljebb két testnevelés óráról mentesülhet. A sport és néptánc tevékenységet és óraszámát tanév elején igazolni kell.**

A tanulók fizikai képességeinek mérésére az országos NETFIT mérést alkalmazzuk 5-8 évfolyamon. Az 1-8. évfolyamos tanulók fizikai teljesítményét helyi mérésekkel, esetleg a Hungarofit 4+1 próba szerint **mérhetik a testnevelést tanítók.** A Hungarofit mérések ideje az 1. félévben: november-december, a második félévben: március-április hónapban. és a Hungarofit füzetben leírt módszerekkel történnek Feldolgozásuk a Hungarofit mérések értékelése szerint történik a tanulói teljesítményre meghatározott pontszámokkal. A helyi atlétika méréseket a tanmenetben meghatározott időpontban végezzük.

5. A szabadon választható órák

A szabadon választható órák a következők:

1-4 évfolyam:

- felzárkóztatás 1-4
- énekkar, 2-8. évfolyam,
- tehetséggondozás:3-4. évfolyam,
- labdarúgás, 1-4.
- napközi 1-4.

5-8. évfolyam:

- felzárkóztatás 5-8.
- idegen nyelvi felkészítő 6 és 8. évfolyam,
- kézműves szakkör 5-8. évfolyam
- hittan szakkör,
- történelem szakkör
- labdarúgás 5-8.
- tanulószoba 5-8.
- túraklub 5-8.

A felzárkóztatás foglalkozásokon 1-8. a 3-as érdemjegy alatti tanulók kötelezően vesznek részt, a 3-as érdemjegytől választható.

Iskolánk minden év május 20-áig felméri a szabadon választott órákon való részvételigényt. Az órák délután órák, szakköri keretben működnek.

Az iskola művészeti nevelése az Allegro Művészeti Alapiskola hangszeres és néptánc kurzusaival teljes. a jelentkezést a művészeti iskola szervezi.

6. A tanuló teljesítményének ellenőrzése, értékelése és minősítése elvei

A beszámoltatás, számonkérés formái

A magatartás és szorgalom értékelésének szempontjai

6.1. A teljesítmény ellenőrzés és mérés általános elvei

Az ellenőrzés, értékelés, osztályozás a pedagógiai tevékenység szerves része, melynek jelentős szerepe van a személyiség fejlesztésben: ösztönzést ad fejleszt a felelősségérzetet és önértékelő képességet, önnevelésre készítet.

A beszámoltatás különböző formáival biztosítjuk **objektivitás, validitás, realitás** elvének érvényesülését az osztályzatokban. Az igazságos értékelés - osztályozás előfeltétele a világosan megfogalmazott és következetesen érvényesített követelményrendszer. Ugyanakkor a tanulót önmaga teljesítményéhez, egyéni képességeihez is viszonyítani kell. Az értékelés, osztályozás a tanulókat egyénenként is segítik abban, hogy a tőlük elvárható maximumot nyújtsák. Akár elismerő az értékelés, akár bíráló, legyen a bizalomra építő.

1. Csak az iskola pedagógiai programjában elfogadott tananyagot lehet megkövetelni.
2. A beszámoltatás során figyelembe kell venni az életkori sajátságokat.
3. Figyelembe kell venni a tanuló képességeit - talentumait -, és a tanuláshoz való hozzáállását, ehhez jól kell ismerni a tanulót.
4. Összhangot kell teremteni az egyes tantárgyak között, ne legyen egyik sem túlhangsúlyozva vagy elhanyagolva a másik tantárgy rovására.
5. A követelmény célja nem az elriasztás, hanem az igényesség igényének kialakítása.
6. Csak az önmagával szemben is igényes tanár tud igényességre nevelni.
7. A tantárgyi és tanórai beszámoltatás követelményei legyenek világosak egyértelműek és teljesíthetőek.
8. A tanév elején közölt elvárások ne változzanak a tanév során, a tanuló érezze a következetességet, és a kiszámíthatóságot.
9. Bármely tantárgy ellenőrzési - értékelési rendszerében a folyamatosság elengedhetetlen követelmény.
10. A félévi és év végi minősítés / záró osztályzat tükrözze a tanuló évközi szerepléseit. Értékelje az igyekezetét, a teljesítmény változásának irányát.
11. A tanulók tantárgyi teljesítményét a tárgyat tanító pedagógus ellenőrzi, értékeli, osztályozza - teljes jogkörrel és felelősséggel.
12. A követelmény mögött érződjön a tanítvány egyediségének és teremtettségének tisztelete.
13. A szóbeli és írásbeli beszámoltatás aránya feleljen meg az életkori és a tantárgyi sajátosságoknak

A követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom, élő idegen nyelv, matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia biológia, földrajz ellenőrzésénél:

- a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik;
- az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.

A tanulók szóbeli kifejezőkészségének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében egy-egy tantárgy esetében egy

témakörön belül - a témazáró dolgozaton kívül - csak egyszer kerülhet sor írásbeli számonkérésre. Minden tanulónak **órászámtól függően legalább egyszer vagy kétszer kell felelnie szóban a félév folyamán:**

- az ének-zene, a vizuális kultúra, az digitális kultúra, a technika és tervezés tantárgyból félévente, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva,
- A többi tantárgy esetében egy-egy témakörön belül.
- A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.

A pedagógusnak a tanulók füzetvezetését, a füzetek külalakját félévente két alkalommal, teljes körűen ellenőriznie és szöveggel vagy osztályzattal értékelnie kell.

6.2. Az iskolai beszámoltatás formái a beszámoltatás rendje

Szóbeli beszámoltatás

Írásbeli beszámoltatás

A szóbeli beszámoltatás formái

Szóbeli felelet

Vizsga

- Tantárgyi, félévi, év végi vizsgát nem szervezünk
- Javító vizsga
- Osztályozó vizsga
- Különbözeti vizsga
- Pótló vizsga

A szóbeli felelet fontos ellenőrzési, értékelési forma. A pedagógusok feladata, hogy a szóbeli felelet során kialakítsák a tanulóknak a szaknyelv használatának és a szóbeli kommunikációnak a képességét az életkornak megfelelő szinten. A tanulókat meg kell tanítani arra, hogyan építsék fel az adott tantárgyból a szóbeli feleletüket.

A szóbeli felelet felépítéséhez kérdésekkel, vázlattal, lényeges fogalmak kiemelésével, képekkel és egyéb módon adjunk segítséget a tanulóknak.

A leggyakoribb vizsgák

Osztályozó vizsga

- Ha a tanuló hiányzása a 250 órát meghaladja, a magasabb évfolyamba lépésre a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgával nyílt lehetősége.
- Az osztályozó vizsgát a 20/2012.(08.31.) sz. EMMI rendelet 64.§ (2)-ben meghatározott esetben kell szervezni.
- Ha a tanuló valamelyik tantárgyat nem tanulta, iskolaváltáskor különbözeti vizsgán számolhat be az adott tantárgy tananyagából.

Javítóvizsga

Amennyiben a tanuló

- 1-3 tantárgyból év végén elégtelen minősítést kapott,
 - az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkécsik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik,
- a nevelőtestület döntése alapján a kérdéses tantárgyakból a nevelőtestület által meghatározott időpontban javítóvizsgát tehet.

A tanulmányok alatti vizsgákat, a PP Nevelési program c. kötetben kidolgozott Tanulmányok alatti vizsgák szabályai c. fejezet szerint kell szervezni.

Az iskolai írásbeli beszámoltatásoknak a tanulói tudás értékelésében betöltött szerepe, formái, rendje

Bizonyos tantárgyi sajátosságok előtérbe helyezik az írásbeli beszámoltatást. A matematika, fizika, kémia tantárgyakban nagyobb arányú az írásbeli beszámoltatás, mint a többi tantárgy esetében.

Az írásbeli beszámoltatás előnyei

Jobban érvényesül az objektivitás, validitás, realitás elve, mint az egyéb beszámoltatási formák esetén.

Objektivitás: A pedagógus szubjektív megítélését jobban kizárja az írásbeli beszámoltatás, mert az értékelési útmutató pontosan meghatározza, hogy melyik válasz elfogadható és melyik nem.

Validitás: Az érvényesség jobban érvényesül, mint szóbeli felelték esetén, mert a pedagógusnak meg kell terveznie, hogy mit szeretne mérni a beszámoltatás folyamán.

Realitás: A megbízhatóság szempontjából az írásbeli beszámoltatás bármelyik formája, megbízhatóbb a szóbeli beszámoltatásnál. Akár szummatív, vagy diagnosztikus beszámoltatási forma. Az előre tervezettségük miatt az ismételt mérések ugyanazt az eredményt adnák.

Az írásbeli beszámoltatás hátrányai

A pedagógus személyiségének a „kizárása” bizonyos körülmények között hátrányt is jelent. Nincs lehetőség a hiba észrevetetésére, azonnali javíttatására a segítséget igénylő tanulók nem kapják meg a segítő kérdéseket, amelyek esetleg szükségesek az értékelhető megoldáshoz.

Az írásbeli beszámoltatás formái, rendje

Nem tekinthető nagyobb egységhez kapcsolódó beszámoltatásnak, viszont a tanulói pillanatnyi teljesítmény értékelésének egyik formája az **írásbeli felelet (formatív mérés)**. Szükségesnek tartjuk a szabályozását, ezért a beszámoltatási formák között tárgyaljuk. Az írásbeli beszámoltatás formája a **témazáró, vagy dolgozat, amely szummatív, néha diagnosztikus mérés**. Ha teszt jellegű, akkor az értékelési útmutató alapján kell értékelni, ha esszé jellegű, akkor a pedagógusnak szükséges kidolgoznia az értékelési útmutatót. A harmadik írásbeli beszámoltatási forma az év végi vagy félévi mérés. Ez szummatív belső mérés kidolgozott értékelési útmutatóval.

Formája	Rendje	Korlátai	Szerepe az értékelésben
Írásbeli felelet (Formatív)	A tanítási, tanulási folyamat sajátossága alapján a pedagógus dönt az írásbeli beszámoltatásról.	A pedagógus az előző órán köteles közölni a tanulókkal, ha 1 óránál többet ölel fel Legfeljebb 1-3 óra ismeretanyagára terjedjen ki Ha a szakértői vélemény javasolja, eltekintünk a tanuló írásbeli feleletétől Amelyik tanuló az előző órai hiányzás miatt nem tudott felkészülni, eltekintünk írásbeli feleletétől	A tanuló értékelésében teljes értékű osztályzatnak számít
Témazáró felmérés, dolgozat (szummatív; diagnosztikus)	A tantárgy helyi tantervéhez készített tanmenet szerint	A pedagógus legalább 2 órával korábban köteles közölni a tanulókkal a beszámoltatás időpontját, témakörét, a minimum és az optimum követelményeket. A beszámolás előtt gyakorló, rendszerező órát kell tartani Amelyik tanuló a rendszerező órai hiányzás miatt nem tudott felkészülni, eltekintünk írásbeli mérésétől. Ha a témakör óraszámának 30% felett hiányzott, nem írhat mérést. A sajátos nevelési igényű, vagy szakértői felmentéssel bíró tanulók nem kötelesek megírni a felmérést. Amennyiben megírják, a gyógypedagógus dönti el, hogy értékeli-e. A 6. órán nem lehetőleg íratunk mérést.	A tanuló értékelésében teljes értékű osztályzatnak számít Amennyiben döntési nehézség merül fel, a félévi és év végi érdemjegy megállapításakor a felmérés jegyeknek döntő szerepe van.

Formája	Rendje	Korlátai	Szerepe az értékelésben
Félévi, év végi mérés. (Szummatív)	A tantárgy helyi tantervéhez készített tanmenet szerint. Belső mérőlap. Félévkor/tanév végén	A pedagógus legalább 2 órával korábban köteles közölni a tanulókkal a beszámoltatás időpontját, témakörét, a minimum és az optimum követelményeket. A beszámolás előtt gyakorló, rendszerező órát kell tartani Amelyik tanuló a rendszerező órai hiányzás miatt nem tudott felkészülni, eltekintünk írásbeli feleletétől. Ha az éves óraszám 30% felett hiányzott, nem írhat mérést. A sajátos nevelési igényű tanulók, vagy egyéb szakértői véleménnyel bíró tanulók nem kötelesek megírni a felmérést. A 6. órán lehetőleg nem íratunk mérést	A tanuló értékelésében teljes értékű osztályzatnak számít Amennyiben döntési nehézség merül fel, a félévi és év végi érdemjegy, megállapításakor a felmérés jegyeknek döntő szerepe van.

Az őszi, karácsonyi, húsvéti, nyári szünet utáni első napon írásban és szóban ne feleltessünk, ne mérjünk.

Egy napon kettőnél több írásbeli beszámoltatást, mérést ne végezzünk. A tervezett írásbeli mérést a pedagógus a naplóba egy héttel előre köteles jelezni.

A belső mérési rend iskolánkban

A mérések mindegyike szummatív.

Évfolyam	Tantárgy	A mérés ideje		Évfolyam	Tantárgy	A mérés ideje	
		I. félév	II. félév			I. félév	II. félév
1. évf.	Olvasás	+	+	5. évf.	Idegen nyelv		+
	Matematika (alapműveletek)		+		Matematika		+
					Magyar irodalom (szövegértés)	+	
2. évf.	Matematika		+	6. évf.	Magyar nyelv	+	
	Olvasás	+	+		Természettudomány	+	
	Írás		+				
3. évf.	Olvasás	+	+	7. évf.	Történelem		+
	Matematika	+	+		Magyar irodalom	+	
					Matematika		+
4. évf.	Matematika	+	+	8. évf.	Idegen nyelv	+	
	Nyelvtan	+	+		Természettudomány	+	
	Olvasás		+				

Minden mérést értékelő táblázat segítségével értékelünk. Az elégtelenre álló tanulók a tanév végi mérés helyett a minimumszint mérést írhatják.

7. Az értékelés és minősítés

7.1. Értékelés tanév közben

A tanulók előmenetelét az egyes tantárgyakból az 1. évfolyamon szövegesen, a 2-8. évfolyamig évközben érdemjeggyel értékeljük.

A tantárgyi érdemjegyek év közben a következők:

- Jeles (5)
- Jó (4)
- Közepes (3)
- Elégséges (2)
- Elégtelen (1)

7.2. Szöveges értékelés első évfolyam. második évfolyam első féléve

Törekednünk kell arra, hogy a tanulók teljesítményét a tantárgyi sajátosságok és tantárgyi tematika figyelembevételével az iskolában szokásos módon (piros pont, csillag szöveges bejegyzés, stb.) folyamatosan értékeljük.

Az értékelés alapja a tanuló szóbeli és írásbeli beszámolóinak teljesítménye.

Negyedévenként átfogó értékelést adunk a tanulók teljesítményéről. Az első félévben november 15-ig, a második félévben április 15-ig az értékelő lap alapján részletes értékelést is adjunk a tanulók haladásáról.

Az értékelés kategóriái

KIVÁLÓAN TELJESÍTETT	ÉRTÉKELÉSE: JELES
JÓL TELJESÍTETT	ÉRTÉKELÉSE: JÓ
MEGFELELŐEN TELJESÍTETT	ÉRTÉKELÉSE: MEGFELELŐ
FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL	ÉRTÉKELÉSE: FELZÁRKÓZTATÁSRA SZORUL

7.3. Osztályzattal történő értékelés

Osztályzattal történő értékelés estén az adott tantárgy tematikája alapján történik. Egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább egy érdemjegyet kell szereznie. Ha témakör hosszabb tanítási időt igényel egy hónapnál, a tanulók írásbeli vagy szóbeli teljesítményét havonta legalább egy alkalommal osztályzattal értékelni kell. Félévente legalább négy osztályzat szükséges ahhoz, hogy a tantárgyi teljesítmény értékelhető legyen.

Az érdemjegyeket a naplóba bejegyzik a pedagógusok. A felmérés és a dolgozat jegyeket piros, a feleleteket és kiselőadásokat kék színnel jelölik. A memoriter osztályzatok száma ne haladja meg a felelt felmérés, dolgozat osztályzatok számát. A gyűjtő munkákat, szorgalmi jegyeket is nyilvántartják a pedagógusok. A szorgalmi jegyet zöld színnel jegyezik be a naplóba a pedagógusok. A szorgalmi osztályzatok arány ne haladja meg az összes osztályzat felét.

Ettől csak olyan esetekben térhet el a pedagógus, ha a szorgalmi osztályzatok száma nem határozza meg döntően a tanuló félévi, tanév végi minősítését.

Az érdemjegyeket a 2. évfolyamon a pedagógus jegyzi be az ellenőrzőbe. A 3-8. évfolyamon a tanulók kötelessége az érdemjegyet azonnal bejegyezni az ellenőrzőbe. A pedagógus aláírásával a bejegyzés hitelességét igazolja. Az ellenőrzők és a naplók bejegyzéseit az osztályfőnök legalább kéthavonta köteles ellenőrizni.

Minden felelet és felmérés, vagy dolgozat érdemjegyet egy-egy osztályzatként veszünk figyelembe az év végi minősítés megállapításakor. Ha döntési határon van az adott osztályzat, a felmérés és dolgozat jegyeknek döntő befolyása van. A tanév végi osztályzatot az első félévi osztályzatból és a második félév osztályzatainak átlagából számítjuk

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

Teljesítmény %	Érdemjegy
90 - 100	Jeles (5)
75 - 89	Jó (4)
51 - 74	Közepes (3)
34 - 50	Elégséges (2)
0 - 33	Elégtelen (1)

7.4. A tanulók teljesítményének minősítése félévkor és tanév év végén

A tanulók teljesítményét félévkor és év végén az alábbi rend szerint minősítjük.

- 1. évfolyam félévkor és év végén, illetve 2. évfolyam félévkor szöveges értékelést alkalmazunk. 2. évfolyam tanév elejétől évközi osztályzattal is értékelünk.
- 3. évfolyamtól 8. évfolyam végéig osztályzattal minősítünk minden évfolyamon félévkor és év végén

Szöveges értékelés az első évfolyamon

Negyedéves értékelés 1. évfolyam

Magatartás: példás, jó, változó, rossz

Szorgalom: példás, jó, változó, hanyag

Beilleszkedése: a házirendet betartja, többször kell figyelmeztetni a házirend betartására, nevelőire hallgat, nevelőire sokszor nem figyel.

Társaihoz, felnőttekhez való viszonya: udvarias, alkalmazkodó, kifogásolható

Tanuláshoz való hozzáállása: aktív, biztatásra szorul, nehezen motiválható

Munkavégzése: pontos, hibátlan, megfelelő, sok hibával dolgozik

Felszerelése: hiánytalan, néha hiányos, gyakran hiányos

Házi feladatait: mindig elkészíti, néha elfelejti, gyakran elfelejti

Félévi értékelés 1. évfolyam

Magatartás: példás, jó, változó, rossz

Szorgalom: példás, jó, változó, hanyag

Magyar nyelv és irodalom

- Beszéde: tiszta, érthető, fejlesztésre szorul
- Betűismerete: hibátlan, néha téveszt, sokat téveszt
- Hangos olvasása: kevés hibával olvas, megfelelő, nem megfelelő, sok hibával olvas
- Írásképe: rendezett, megfelelő, nem megfelelő
- Írás üteme: lendületes, kicsit lassú, nagyon lassú

Matematika

- Számfogalma: kialakult, bizonytalan
- Mennyiségek összehasonlítása: biztos, bizonytalan
- Alapműveletek végzése: biztos, bizonytalan
- Logikai gondolkodása: kimagasló, életkorának megfelelő, gyenge

Ének-zene

- Énekhez való viszonya: szívesen énekel, biztatásra énekel

Vizuális kultúra

- Alkotáshoz való viszonya: szívesen tevékenykedik, biztatásra dolgozik
- Munkái: tetszetős, megfelelő, felületes

Technika és tervezés

- Elkészített munkadarabja: tetszetős, jó, pontatlan
- Alkotáshoz való viszonya: szívesen tevékenykedik, biztatásra dolgozik

Testnevelés

- Mozgása: harmonikus, fejlett, fejlesztésre szorul
- Órai tevékenysége: aktív, változó, rendbontó

Hittan

- Az eddig tanultakat: jól tudja, megfelelően tudja, gyengén tudja
- Miséken/istentiszteleteken való részvétele: példamutató, jó, kifogásolható

Háromnegyed éves értékelés 1. évfolyam

Magatartás: példás, jó, változó, rossz

Szorgalom: példás, jó, változó, hanyag

Magyar nyelv és irodalom

- Hangos olvasása: folyamatos, szótagoló, betűzgető, nem megfelelő
- Szövegértése: az olvasottakat megérti, segítséggel érti meg, nem érti meg
- Írásképe: rendezett, megfelelő, nem megfelelő
- Írásának üteme: lendületes, kicsit lassú, nagyon lassú

Matematika

- Számfogalma: kialakult, bizonytalan
- Alapműveletek végzése: biztos, bizonytalan, nem megfelelő
- Szöveges feladatok megoldása: önálló, segítségre szorul, nem tudja megoldani
- Logikai gondolkodása: kimagasló, életkorának megfelelő, gyenge

Ének-zene

- Énekhez való viszonya: szívesen énekel, biztatásra énekel

Vizuális kultúra

- Alkotáshoz való viszonya: szívesen tevékenykedik, biztatásra dolgozik
- Munkái: tetszetős, megfelelő, felületes

Technika és tervezés

- Elkészített munkadarabja: tetszetős, jó, pontatlan
- Alkotáshoz való viszonya: szívesen tevékenykedik, biztatásra dolgozik

Testnevelés

- Mozgása: harmonikus, fejlett, fejlesztésre szorul
- Órai tevékenysége: aktív, változó, rendbontó

Hittan

- Az eddig tanultakat: jól tudja, megfelelően tudja, gyengén tudja
- Miséken/istentiszteleteken való részvétele: példamutató, jó, kifogásolható

Év végi értékelés 1. évfolyam

Magatartás: példás, jó, változó, rossz

Szorgalom: példás, jó, változó, hanyag

Magyar nyelv és irodalom

- A tanult betűket ismeri, betűt téveszt, betűismerete hiányos
- Hangos olvasása: folyamatos, szótagoló, betűzgető, nem megfelelő
- Szövegértése: az olvasottakat megérti, segítséggel érti meg, nem érti meg
- Írásképe: rendezett, megfelelő, nem megfelelő
- Írásának üteme: lendületes, kicsit lassú, nagyon lassú

Matematika

- Számfogalma: kialakult, bizonytalan
- Alapműveletek végzése: biztos, bizonytalan, nem megfelelő
- Szöveges feladatok megoldása: önálló, segítségre szorul, nem tudja megoldani
- Logikai gondolkodása: kimagasló, életkorának megfelelő, gyenge

Ének-zene

- Énekhez való viszonya: szívesen énekel, biztatásra énekel

Vizuális kultúra

- Alkotáshoz való viszonya: szívesen tevékenykedik, biztatásra dolgozik
- Munkái: tetszetős, megfelelő, felületes

Technika és tervezés

- Elkészített munkadarabja: tetszetős, jó, pontatlan
- Alkotáshoz való viszonya: szívesen tevékenykedik, biztatásra dolgozik

Testnevelés

- Mozgása: harmonikus, fejlett, fejlesztésre szorul
- Órai tevékenysége: aktív, változó, rendbontó

Hittan

- Az eddig tanultakat: jól tudja, megfelelően tudja, gyengén tudja
- Miséken/istentiszteleteken való részvétele: példamutató, jó, kifogásolható

Félévi értékelés 2. évfolyam

Magatartás: példás, jó, változó, rossz

Szorgalom: példás, jó, változó, hanyag

Irodalom

- Hangos olvasása: folyamatos, kevés hibával olvas, sok hibával olvas
- Szövegértése: az olvasottakat megérti, segítséggel érti meg, nem érti meg
- Lényegkiemelése: jól összegez, kis segítséggel tudja, nem képes lényegkiemelésre

Magyar nyelv

- Írásképe: rendezett, megfelelő, nem megfelelő
- Írásának üteme: lendületes, kicsit lassú, nagyon lassú
- Tanult helyesírási szabályokat: tudja és alkalmazza, kevés hibával tudja, sok hibával tudja

Matematika

- Számfogalma: kialakult, bizonytalan
- Alapműveletek végzése: biztos, bizonytalan
- Szöveges feladatok megoldása: önálló, segítségre szorul, nem tudja megoldani
- Logikai gondolkodása: kimagasló, életkorának megfelelő, gyenge

Ének-zene

- Énekhez való viszonya: a tanult dalokat ismeri, részben ismeri, szövegismeretei hiányosak
- Ritmusérzéke: jó, megfelelő, nem megfelelő

Vizuális kultúra

- Alkotáshoz való viszonya: szívesen tevékenykedik, biztatásra dolgozik
- Munkái: tetszetős, megfelelő, felületes

Technika és tervezés

- Elkészített munkadarabja: tetszetős, jó, pontatlan
- Alkotáshoz való viszonya: szívesen tevékenykedik, biztatásra dolgozik

Testnevelés

- Mozgása: harmonikus, fejlett, fejlesztésre szorul
- Feladatokat: pontosan végzi, pontatlanul végzi
- Órai tevékenysége: aktív, változó, rendbontó

Hittan

- Az eddig tanultakat: jól tudja, megfelelően tudja, gyengén tudja
- Miséken/istentiszteleteken való részvétele: példamutató, jó, kifogásolható

A szöveges értékelés az 1. évfolyamon félévétől a 2. évfolyam félévig tart.

A tantárgyi teljesítmény értékelése, minősítése és átváltása

Teljesítmény 1-2. o.	Minősítés szöveggel 1-2. o.	Értéke osztályzatban 2-8. o.	Minősítés szöveggel 2-8.	%-os teljesítménye 1-8. o.
Kiváló	jeles	4,5 - 5 (5)	jeles	90 - 100
Jó	jó	3,5 - 4,4 (4)	jó	75 - 89
Megfelelt	megfelelő	2,5 - 3,4 (3)	közepes	51 - 74
Megfelelt	megfelelő	1,5 - 2,4 (2)	elégséges	34 - 50
Felzárkóztatás	felzárkóztatásra szorul	0 - 1,4 (1)	elégtelen	0 - 33

A tantárgy félévi és év végi minősítésekor a minősítés rovatban felsorolt formákat használjuk. Tanév közben is a harmadik oszlop osztályzatait alkalmazzuk a tantárgyak értékelésére. A tantárgyi teljesítmény szöveges értékelésre váltásának kategóriáit a táblázatban jeleztük.

Ha a tanuló a felzárkóztatásra szorul minősítést kapja, az iskolának a következőképpen kell gondoskodnia a felzárkóztató felkészítésről:

- Az osztályfőnök, szülő, munkaközösség vezető meghatározzák a tanuló lemaradásának okait.
- Javaslatot tesznek, hogy a tanuló tantárgyi felzárkóztatása milyen formában (tanóra, egyéni foglalkozás egyéb) történjen.

A félévi és év végi szöveges összegző értékelés tartalmazza a tanuló

- magatartása: példás, jó, változó, rossz
- szorgalma: példás, jó, változó, hanyag

tantárgyi teljesítményének minősítését.

Az 1. osztályban szövegesen, 2. osztály félévkor szövegesen, 2. tanév végén osztályzattal, 3-8. osztályban osztályzattal minősítünk. A minősítést bejegyezzük a naplóba, törzslapra és a bizonyítványba.

7.5. A félévkor és tanév végén minősítésre kerülő tantárgyak

A második évfolyamon a tanév végi bizonyítványban, illetve a harmadik- nyolcadik évfolyamon a félévi értesítőben és a tanév végi bizonyítványban a következő tantárgyakból elért teljesítmény kerül minősítésre. A magyar nyelv és a magyar irodalom tantárgyat 2. évfolyamtól külön értékeljük.

Második évfolyamon: magyar nyelv, irodalom, matematika, hittan, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, testnevelés.

Harmadik évfolyamon: magyar nyelv, irodalom, matematika, digitális kultúra környezetismeret, hittan, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, testnevelés.

Negyedik évfolyamon: magyar nyelv, irodalom, élő idegen nyelv, matematika, digitális kultúra környezetismeret, hittan, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, testnevelés.

Ötödik évfolyamon: magyar nyelv, irodalom, történelem, élő idegen nyelv, matematika, hon- és népismeret, digitális kultúra, természettudomány, hittan, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, testnevelés

Hatodik évfolyamon: magyar nyelv, irodalom, történelem, élő idegen nyelv, matematika, digitális kultúra, természettudomány, hittan, ének-zene, vizuális kultúra, technika és tervezés, testnevelés,

Hetedik évfolyamon: magyar nyelv, irodalom, történelem, élő idegen nyelv, matematika, digitális kultúra, fizika, biológia, kémia földrajz, hittan, dráma és színház, ének-zene, vizuális kultúra, háztáji gazdálkodás, testnevelés

Nyolcadik évfolyamon: magyar nyelv, irodalom, történelem, állampolgári ismeretek, élő idegen nyelv, matematika, digitális kultúra, fizika, biológia, kémia, földrajz, hittan, ének-zene, vizuális kultúra, testnevelés

A 2. évfolyam év végétől osztályzattal minősítjük a tanulók tantárgyi teljesítményét. Mind a közismereti, mind a készségtárgyak esetén félévi és év végi osztályzatot alkalmazunk

Félévkor a számjeggyel történő minősítést alkalmazzuk, az év végén a szövegszerű minősítést alkalmazzuk.

8. A tanulók jutalmazásának, büntetésének formái

8.1. Jutalmazás

Az iskola jutalomban részesítheti a tanulót, ha

- folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön, előadásokon, bemutatókon vesz részt, vagy eredményesen szerepel,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez.

Az iskolai jutalmazás formái:

1. Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicsérek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- napközis nevelői dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret.

A dicséret formája: dicsérő bejegyzés az e-naplóba, üzenő füzetbe, dicsérő oklevél.

2. Az egyes tanévek végén

- a tanuló nevelőtestületi dicséretként oklevelet, könyvjutalmat kaphat, melyet a tanévzáró Ünnepélyen az iskola közössége előtt vehet át,
- oklevélben, könyvjutalomban részesülhet a tanuló, ha az alsó tagozatban csak tantárgyi ötössel rendelkezik, felső tagozatban a tantárgyi ötösök mellett esetleg egy tantárgyi négyessel rendelkezik,
- amennyiben az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szerepel, osztályfőnöki dicséretben részesülhet,
- az iskola érdemes tanulója, aki nyolc évig kitűnő tanuló volt, Szent Anna-díjban részesül.

3. Ha az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon a tanuló eredményesen szerepel, igazgatói dicséretben részesül:

A Szent Anna Katolikus Általános Iskola és Óvoda iskolai pedagógiai programja

- körzeti verseny 1-3.,
- megyei verseny 1-5.,
- országos verseny 1-30. helyezettek.

A fenti versenyeken részt vevő, de a felsorolt helyezést el nem érő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülnek.

4. A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát és az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni. A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Szent Anna-díj

Alapítása:

2022. év, intézményünk 30 éves jubileuma alkalmából.

Adományozó:

az iskola igazgatója

Adományozható:

végzős tanulónak

Kritérium:

Aki nyolc évig kitűnő tanuló volt,

A díj kiadásának feltétele:

a magatartás előzetes értékelése.

A felterjesztés időpontja:

a tanévzáró osztályozó értekezlet.

A díjkiosztás időpontja:

Az emléklakett és a vele járó díszoklevél a tanévzáró ünnepélyen kerül átadásra.

A díj:

1 db Szent Anna emléklakett

1 db díszdoboz

1 db díszoklevél

Az emléklakett leírása:

Az emléklapok 70 mm átmérőjű, 5 mm vastagságú. Kerámiából készül, Ángyán Csilla, csornai fazekas, népi iparművész alkotása. A plaketten Szent Anna öleli és tanítja a gyermek Szűz Máriát ábrázoló dombormű látható. Szabályos kör alakú, szélén körívben az alábbi felirat látható: Szent Anna-díj Szany.

Szany, 2022. szeptember 1.

Tóthné Molnár Bernadett

igazgató

8.2. Büntetés

A tanulói jogokat és kötelezettségeket a 2011. CXCV tv 46.§1-13. bekezdése szerint alkalmazzuk.

Amennyiben a tanuló

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- a házirend előírásait megszegi,
- igazolatlanul mulaszt,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének,
- akkor büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől a vétség súlyára való tekintettel el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni és a szülői tudomására kell hozni.

Ha a tanuló a kötelezéseit vétkesen és súlyosan megszegi, az intézménynek fegyelmi eljárást kell ellene indítani az Nkt 58 § (3) alapján.

8.2.1. Az iskolai büntetések formái

- szaktanári figyelmeztetés;
- napközis. nevelői figyelmeztetés;
- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki megrovás;
- igazgatói figyelmeztetés;
- igazgatói megrovás;
- tantestületi figyelmeztetés;
- tantestületi megrovás.

8.2.2. A fegyelmi eljárás során kiszabható büntetések

- a) megrovás,
- b) szigorú megrovás,
- c) meghatározott kedvezmények, juttatások csökkentése, megvonása,
- d) áthelyezés másik osztályba, tanulócsoportba vagy iskolába,
- e) eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától,
- f) kizárás az iskolából.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől a vétség súlyára való tekintettel el lehet térni. Ugyanaz az iskolai büntetés az eset súlyosságától függően legfeljebb 3-szor szabható ki.

A büntetést írásba kell foglalni és a szülők tudomására kell hozni.

Ha a tanuló a kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, az intézménynek fegyelmi eljárást kell ellene indítani az Nkt 58 § (3) alapján.

Tíz év alatti tanulóval szemben fegyelmi eljárás nem indítható. Tanköteles tanulóval szemben a bekezdés e) pontjában meghatározott fegyelmi büntetés nem, a bekezdés f) pontjában és az e) pontjában meghatározott fegyelmi büntetés pedig csak rendkívüli vagy ismétlődő fegyelmi vétség esetén alkalmazható.

Az f) pont esetén a szülő köteles új iskolát keresni a tanuló számára. Abban az esetben, ha más iskolában történő elhelyezése a szülő kezdeményezésére tizenöt napon belül nem oldódik meg, a kormányhivatal hét napon belül másik iskolát fog kijelölni számára. A d) pontban szabályozott fegyelmi büntetés akkor alkalmazható, ha az iskola igazgatója a tanuló átvételéről a másik iskola igazgatójával megállapodott.

8.2.3. Egyeztető eljárás a fegyelmi eljárás előtt

Ha kötelességszegés következtében a tanuló ellen fegyelmi eljárás indul, erről és az egyeztető eljárás lehetőségéről az iskola írásban értesíti a szülőket.

Az eljárás célja: a kötelességszegéshez vezető események alapján a sértett és a kötelességszegő közti megállapodás létrehozása a sérelem orvoslására.

Ha az egyeztető eljárás során a szülők megállapodtak a sérelem orvoslásában, a fegyelmi eljárást a sérelem orvoslásának idejére, de legfeljebb 3 hónapra felfüggesztjük.

Ha a kötelességszegő nem tett eleget az egyeztető eljárásban vállalt kötelességének a három hónap alatt, a fegyelmi eljárást le kell folytatni.

Az eljárás megállapításait az osztályokkal ismertetni lehet.

8.2.4. Kártérítési felelősség

A Szent Anna Katolikus Általános Iskola és Óvoda iskolai pedagógiai programja

A tanuló gondatlan vagy szándékos károkozása esetén a tanuló szülője a magasabb jogszabályokban előírt módon és mértékben kártérítésre kötelezhető. A kártérítés pontos mértékét a körülmények figyelembevételével az iskola igazgatója határozza meg.

Ha a tanuló a tanulmányi kötelezettségei teljesítésével összefüggésben a nevelési-oktatási intézménynek jogellenesen kárt okoz, a Ptk. szabályai szerint kell helytállni:

A kártérítés az okozott kár helyreállításának a költsége.

Jelentős (30 ezer forintot meghaladó) károkozás esetén:

a) gondatlan károkozás esetén a kötelező legkisebb munkabér – a károkozás napján érvényes rendelkezések szerint megállapított – egyhavi összegének ötven százalékát,

b) ha a tanuló cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes, szándékos károkozás esetén az okozott kárt, legfeljebb azonban a kötelező legkisebb munkabér – a károkozás napján érvényes rendelkezések szerint megállapított – öthavi összegét.

A tankönyvben okozott kár megtérítése az SZMSZ szerint történik:

- Új tankönyv szándékos rongálása esetén a tankönyv teljes ára

-2 éves tankönyv szándékos rongálása esetén a tankönyv árának 75 %-a.

9. A magatartás és szorgalom értékelése és minősítése

Ahhoz, hogy a diák fegyelmezett személlyé váljon, azonosulnia kell azzal a gondolattal, hogy számára fontos a fegyelmezetté válás. Ezt akkor tudja megtenni, ha megpróbál utánozni valakit, aki fegyelmezett, önfegyelmében hiteles, tekintélye tudásából, bölcsességéből származik. Az önfegyelem mintája épül be a diákba, és ennek elősegítése, kivárása rendkívül nagy türelmet igényel.

Az önfegyelem

Az önfegyelem stabil belső értékrend. Az önfegyellemmel rendelkező ember:

- tudja saját értékeit, ezért vigyáz magára,
- értékesnek tartja idejét, ezért jól akarja kihasználni,
- tudja saját korlátait, ezért nem vállal többet, mint amire képes,
- tudja, hogy a problémák nem múlnak el maguktól, csak ha megoldja őket,
- nem halogatja a megoldást,
- el tudja dönteni, miért tartozik felelősséggel, miért nem,
- nem adja át a döntést saját sorsa felől másnak,
- ragaszkodik az igazsághoz
- nyitott, ezért fejlődőképes
- tudja, hogy a fejlődés a túlhaladott dolgok (gondolkodásmód) feladásával jár
- vállalja a változás, az őszinteség kockázatát

Az önfegyelem mintája csak szeretettel adható át. A szeretet nem csak érzelem, hanem tett, akaratlagos cselekvés, döntés. Aki szeret, azért is teszi, mert így döntött. A szeretet nem vágyakozás szeretet érzése után, hanem elköteleződés. A szeretet fegyelmezett és célja a másik kiteljesedése. A szeretet attól növekszik, ha mások fejlődését segíti. A szeretet önmagunk vállalásával kezdődik, hisz csak az tud szeretni, aki önmagát elfogadja (Mk. 9. 35.) (Mt. 19.19.)

Ha az a célunk, hogy diákjaink fegyelmezettek legyenek, akkor úgy kell őket szeretnünk, hogy szabadnak érezzék magukat tőle, azt érezzék, hogy a fejlődőképes embert szeretjük őbenne és abban segítünk, hogy a saját útját megtalálja.

A magatartás és a szorgalom minősítésének követelményei és formái

Magatartás

A **példás**: magatartású tanuló iskolai és iskolán kívüli viselkedése kifogástalan. Az iskolai házirendet megtartja és másokkal is megtartatja. Az iskolai követelményeket tudatosan vállalja, kezdeményező, bekapcsolódik a közösség vezetésének munkájába. A tanárok 90-95%-a példásnak tartja, és a többiek sem adnának jónál rosszabbat.

A **jó**: magatartású tanuló az iskolai rendszabályokat következetesen betartja. A közösség munkájában részt vesz, de nem kezdeményez. A körülötte történő laza viselkedések ellen nem mindig lép fel. Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben őszinte, tisztelettudó. Magatartáskultúrája esetenként kifogásolható. Vigyáz iskolája, közössége vagyonára és a jó hírnevére.

A **változó**: magatartású tanuló viselkedésével szemben kifogások merülnek fel. Igyekezete ellenére megismétlődnek kifogásolható cselekedetei. A közösség támasztotta követelményeket ingadozva követi, a közösségi munkából csak irányítással és nem szívesen vállal részt.

Felelősségtudata, szimpátiája a jó és rossz között ingadozó. A közös programokról gyakran igazolatlanul távol marad. Tanáraival, társaival szembeni magatartása nem mindig udvarias. Indulatait nem mindig képes fékezni. Hangneme kifogásolható. A fegyelmező intézkedések súlyosabb fokozatai valamelyikében részesül.

A **rossz**: magatartású tanuló a házirend szabályait nagyon hiányosan tartja be. Kivonja magát a közösségi feladatokból, rossz hatással van a közösségre, munkájuk eredményességét is gátolja, rossz példát mutat, bomlasztja a közösséget. Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben nem őszinte, durva, tiszteletlen.

Iskolán kívüli magatartása erősen kifogásolható, esetleg törvénybe ütköző. Iskolai vagy iskolán kívüli viselkedéséért fegyelmi büntetések valamelyik fokozatában részesül.

Megjegyzések:

1. Az igazolatlan hiányzás fegyelmi büntetést von maga után.
2. A rendszeres templomi szolgálat a magatartás félévi és tanév végi minősítését pozitívan befolyásolja.
3. Az éves munkatervben szereplő liturgikus eseményekről való igazolatlan távolmaradás a magatartás havi értékelését negatívan befolyásolja

Magatartás értékelése			
Példás	Jó	Változó	Rossz
A közösségre gyakorolt hatása pozitív	Szívesen vesz részt a közösség életében, de nem gyakorol rá befolyást	Vét a közösség ellen, ingadozik	Szándékosan árt a közösségnek, szemben áll vele
Társaihoz segítőkész	Társaihoz segíteni akaró	Sodródik	Társaira gyakorolt hatása negatív, romboló
Ösztönöz a házirend követelményeinek megtartására	Betartja a házirendet	Részben tartja be a házirendet	Nem tartja be a házirendet
A feladatok vállalásában kezdeményező	A kezdeményezők mellé áll	Közömbös	Érdektelen
Viselkedése, hangneme, fegyelmezettsége kifogástalan	Viselkedése, fegyelmezettsége megfelelő	Esetenként udvariatlan, nyegle	Viselkedése, hangneme durva, goromba

Szorgalom

Példás: a tanuló szorgalma, ha munkáját rend, fegyelem, pontosság jellemzi. A tanítási órákra képességeihez, körülményeihez mérten akaratát megfeszítve maximálisan és rendszeresen felkészül, az órákon aktívan bekapcsolódik az osztály munkájába. Az iskolai tanulmányi munkán kívül részt vesz pályázatokon, versenyeken. Ha képességeinek hiányát szorgalmával sikeresen tudja pótolni.

Jó: a tanuló szorgalma, ha az elért átlageredménye képességeinek megfelelő, és általában szorgalmas munkájának köszönhető, de akaratának különleges megfeszítésére nincsen szükség.

Változó: a tanuló szorgalma, ha iskolai és otthoni munkájában csak időnként igyekszik. Kötelességét ismételt figyelmeztetés után teljesíti. Időnként nem ír házi feladatot, hiányos felszereléssel jön iskolába.

Hanyag: a tanuló szorgalma, ha képességeihez és körülményeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében, kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan

Szorgalom értékelése			
Példás	Jó	Változó	Hanyag
Tanulmányi munkájában a tudás igénye nyilvánul meg	A tantárgyi követelményeket megbízhatóan teljesíti	A követelmények teljesítésében ingadozó	Tanulmányi munkájában megbízhatatlan
Önállóság, célszerűség jellemzi munkáját	Ösztönzésre végzi el munkáját	Önállótlan	Nem végzi el munkáját
A kötelezőn túl többletfeladatokat vállal (gyűjt, kutat)	Érdeklődése a tananyag keretein belül marad	Ritkán vállalkozik feladatok elvégzésére	Érdektelen
Önellenőrzése rendszeres	Előfordul hiányosság	Ritkán végzi el feladatait	Egyáltalán nem jellemzi az önellenőrzés

10. A magasabb évfolyamba lépés feltételei

10.1. A tanulók továbbhaladása

A magasabb évfolyamba lépéshez szükséges tantárgyi követelményeket a tantárgyak helyi tanterve meghatározza.

1. A 1-8. évfolyamon tanuló magasabb évfolyamba akkor léphet, ha a helyi tantervben szereplő tantárgyi követelményeket minden kötelező és választott tárgyban a tanév végén legalább elégséges (2) szinten teljesítette. 1. évfolyam végén a „felzárkóztatásra szorul” minősítésnél jobb minősítést kapott.
2. A tantárgyi követelményt nem teljesítő 1. osztályos tanulók Iskolalátogatási bizonyítványt kapnak. 2-8.évfolyam: Tanév végi elégtelen minősítés egy, két vagy három tantárgyból a javítóvizsgán javítható (augusztus hónap). Háromnál több elégtelen esetén az évfolyamot meg kell, illetve (nem tanköteles tanuló esetében) meg lehet ismételni.
3. Ha a tanuló hiányzása az adott tanévben meghaladja a 250 órát, vagy egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja és emiatt teljesítménye nem volt értékelhető, tanév végén nem osztályozható. Számára a tantestület osztályozó vizsgát engedélyezhet. A sikertelen osztályozó vizsga, vagy a vizsgaengedély meg nem adása, évfolyamismétlést von maga után.
4. A tanulónak nem adható engedély az osztályozó vizsgára 250 óra hiányzás esetén, ha az igazolatlan mulasztások száma meghaladja a 20 órát, és az iskola eleget tett a 20/2012 EMMI rendelet 51.§ (3) bekezdésben meghatározott értesítési kötelezettségének.
5. Választott tárgyat leadni - általános szabályként - lezárt félév után/tanév végén lehet, felvenni szintén. Ez utóbbi esetben az igazgató a szaktanár véleményét kikérve különbözeti vizsgát írhat elő
6. Egyéni tanrendű tanuló magasabb évfolyamba lépése
7. Az egyéni tanrendű tanuló (magántanuló) a tanév végén minden, az adott évfolyamon oktatott kötelező tárgyból osztályozó vizsgát tesz. Az értékelés-minősítés és továbbhaladás rendje azonos a normál tanulókéval. A felkészüléshez az iskola útmutatást nyújt. Az SNI tanulóknak 10 óra/hét foglalkozást biztosít.
8. Magasabb évfolyamba lépés tantárgyi felmentés esetén
9. A tanuló köteles osztályozó vizsgát tenni:
 - a. ha az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozáson való részvétel alól
 - b. ha az iskola igazgatója engedélyezte számára, hogy egy vagy több tárgyból a tanulmányi követelményeit az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse.
10. Eltiltás az adott iskolában a tanév folytatásától fegyelmi büntetés kiszabása esetén a tanuló az adott évfolyamot ismételni köteles
11. A kiskorú tanulónak szülői kérésre az 1-8. évfolyamon lehetősége van az évfolyamismétlésre (akkor is, ha a tantárgyi követelményeket teljesítette).

10.2. A tanulmányok alatti vizsgák követelményei

Az osztályozó, javító, és különbözeti vizsgák követelményei megegyeznek a Tantárgyi helyi tantervekben a továbbhaladáshoz meghatározott teljesítménnyel. A minimum teljesítménynél jobb teljesítményeket a Helyi tantervben meghatározott értékelési kategóriák szerint állapítjuk meg.

11. Az otthoni (napközis) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei

Iskolánk a normatív pedagógia hagyományait szeretné képviselni, továbbvinni.

Ennek lényege:

1. A tanulók felkészülésére alapozó követelményállítást, a normák megfogalmazása
2. A követelmények teljesítésének rendszeres ellenőrzése
 - Mérése
 - Értékelése

Mivel iskolánk nem egész napos iskolaként működik, rendkívül fontosnak tartjuk az írásbeli és szóbeli otthoni feladatokat, mert ezek a tanulók felkészülésének az alapjai.

Az írásbeli és szóbeli házi feladat adásának, számonkérésének elvei:

- Az otthoni felkészülés alapja az írásbeli és a szóbeli házi feladat
- Az házi feladatot a pedagógusnak rendszeresen ellenőrizni kell
- Az írásbeli házi feladat hiányát a pedagógus az általa meghatározott formában rögzíti
- A tanuló köteles jelenteni az írásbeli- szóbeli felkészülés hiányát és ennek okait
- A rendszeres írásbeli és szóbeli felkészülés hiánya a tanuló tantárgyi minősítését negatívan befolyásolja
- A rendszeres szorgalmi feladat pozitívan befolyásol
- A hét végére, évközi szünetekre csak annyi házi feladat adható, amennyit egyik tanóráról a másik tanórára ad a pedagógus

Az írásbeli szóbeli házi feladat adásának, számonkérésének korlátai

- A házi feladat mennyisége és nehézsége ne jelentsen a tanuló számára aránytalanul nagy megterhelést
- Az otthoni felkészülés során, az alsó tagozatban 1-1,5 a felső tagozatban 1,5-2 óránál hosszabb felkészülési időt ne kelljen az írásbeli és szóbeli feladatok megoldására együttesen fordítani
- Az írásbeli felkészülés a felkészülési idő felénél hosszabb időt ne igényeljen
- Az egyéni képességek szerint a pedagógusok differenciálhatnak az írásbeli feladatok mennyisége és nehézsége tekintetében
- Írásbeli feladatnak olyan tananyag adható, amely a tananyagot gyakoroltatja, rögzíti
- A hét végére szóbeli feladat adható, az írásbeli feladat tantárgyanként lehetőleg ne haladja meg a 2 feladatot
- Az 1-4 évfolyamon őszi, karácsonyi, húsvéti szünetre kötelező szóbeli házi feladatot nem adunk, írásbeli feladatot adhatunk
- A szünetre adott nem kötelező feladat csak az utolsó tananyaghoz kapcsolódhat, nem lehet összefoglaló dolgozat előkészítő gyakorló célja
- Az 5-8. évfolyamon a tanítási szünetek idejére a szokásos- egyik óráról a másikra esedékes-feladaton túl nem kapnak sem szóbeli sem írásbeli feladatot.
- A nyári szünetre kötelező házi feladatot nem adhat a pedagógus
- A pedagógus ne tekintse felkészülés hiányának, ha a tanuló vélhetően önhibáján kívül nem készített házi feladatot (a feladat nehézsége, családi, egészségi ok), és ezt jelentette

12. Csoportbontások, egyéb foglalkozások szervezése

A következő csoportbontások alkalmazhatók:

- Hittan-evangélikus hittan
- Élő idegen nyelv angol –német

Az idegen nyelvi csoportbontás az alábbi gyakorlat szerint valósulhat meg:

Idegen nyelv –digitális kultúra-technika és tervezés: Ha az angol- német idegen nyelvi csoportok száma az évfolyamon 3.

Ha képesség szerinti csoportbontást alakítunk ki, ennek célja az differenciált képességfejlesztés jobb hatásfokú megvalósítása, az egyéni képességek fejlesztése. A hasonló képességű csoportban intenzívebb egyéni fejlődés biztosítható a tanulók számára. Az egyik csoportba a magasabb tudásszintű, a másik csoportba az alacsonyabb tudásszintű tanulók kerülnek. A tanulók besorolását az előző tanév végi, illetve az adott tanév első félévi tantárgyi eredménye határozza meg. A csoportbontást a szaktanárok végzik, az igazgató engedélyezi.

A csoportok átjárhatóságát azzal biztosítjuk, hogy a csoportjukban kimagaslóan teljesítőket és a csoportjukban nagyon gyengén teljesítőket a szaktanár félévkor javasolhatja a másik csoportba. Ha a tanuló szülője kéri a másik csoportba kerülést, ezt a szaktanárok javaslata alapján engedélyezi az igazgató.

Az egyéb foglalkozások szervezése

- Az egyéb foglalkozásnak a felzárkóztatás, rehabilitáció, és a tehetséggondozás a célja.
- Az egyéb foglalkozások: tehetséggondozás, szakkörök, sportkörök, korrepetálások énekkar.
- Az egyéb foglalkozások vagy közvetlenül a 6. órában vagy az ebédeltetés után 13.35-től szervezhetők a tanulók elfoglaltságának figyelembe vételével.
- A korrepetálásra a tanév végén elégséges tanulók kötelezhetők. Az a tanuló is kötelezhető időszakos korrepetálásra, akinek havi teljesítményromlása indokoltá teszi.
- A szakkörre, sportkörre, énekkarra a tanulók önként jelentkezhetnek. A jelentkező tanulók részére az egyéb foglalkozás az adott tanévben kötelező.

13. A tanulók fizikai állapotának mérése

A tanulók fizikai állapotának mérése a kötelező NETFIT mérés mellett 1-8. évfolyamon választható mérés a helyi atlétikai mérések, illetve a HUGAROFIT mérés 4 + 1 próba.

A NETFIT mérést az MDSZ ütemezése alapján megadott időszakban végezzük el.

A tanulók fizikai állapotának helyi mérését a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik el a testnevelés órákon, tanévenként két alkalommal szeptember- október, illetve április-május hónapban.

14. Az egészségnevelés és környezeti nevelés elvei

A helyi tanterv külön fejezete a teljes körű egészségnevelési program. A program kidolgozta az intézmény egészségnevelési rendszerét. Ebben a fejezetben csak a csak azokat az egészségnevelési elveket ismertetjük, amelyek közös elvek a környezeti neveléssel.

A legfontosabb alapelvek

1. A teremtett világ tisztelete
 - Az élet minden szintjének tisztelete
2. Az épített és a teremtett világ egysége
 - A természetes környezet hatása a mesterséges környezetre
 - A fenntartható fejlődés
3. A helyi és globális szintek kapcsolatai, összefüggései;
4. A kölcsönös függőség
5. Az ok-okozati összefüggések
 - A mikro szint kapcsolata a makroszinttel
6. A fokozatosság elve
 - A helyi szinten kialakított magatartásból induljunk ki

Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani

- a teremtett világ tiszteletén alapuló életvitelt
- az épített környezet tiszteletén és védelmén alapuló életvitelt
- a környezettudatos magatartást és életvitelt;
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt;
- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát;
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését;
- a rendszerszemléletet;
- a helyi szintről kiindulva a globális összefüggések megértésének képességét;
- az egészséges életmód igényét és elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat, módszereket.

A célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása, fejlesztése a diákokban. Ilyenek például:

- alternatív, problémamegoldó gondolkodás;
- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód;
- szintetizálás és analízis;
- problémaérzékenység, integrált megközelítés;
- kreativitás;
- együttműködés, alkalmazkodás, tolerancia és segítő életmód;
- vitakészség, kritikus véleményalkotás;
- kommunikáció, média használat;
- konfliktuskezelés és megoldás;
- állampolgári részvétel és cselekvés;
- értékelés és mérlegelés készsége.

A környezetvédelmi nevelésre minden tantárgynak a sajátosságait ki kell használnunk:

A tantárgyak specifikumai lehetővé teszik, hogy egy-egy környezeti nevelési feladatot több oldalról közelítsünk meg.

A keresztény természet- és környezetszemlélet:

hittan, irodalom, környezetismeret/természettudomány, történelem biológia, földrajz matematika, fizika, kémia, technika és tervezés, háztáji gazdálkodás, vizuális kultúra, ének-zene

A környezet esztétikájának bemutatásához:

irodalom, biológia, földrajz, technika és tervezés, háztáji gazdálkodás, vizuális kultúra, ének-zene

A teremtett és a társadalmi környezet kapcsolatainak bemutatásához:

irodalom, környezetismeret/természettudomány, biológia, földrajz, fizika, kémia technika és tervezés, háztáji gazdálkodás, vizuális kultúra, ének-zene

A személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt kialakításához: osztályfőnöki, technika és tervezés, háztáji gazdálkodás, vizuális kultúra,

A rendszerszemléletet alakításához:

biológia, környezet/természettudomány, földrajz, kémia, matematika

A környezeti nevelés tantárgyi specifikumok előtti legfontosabb tényezője az iskolában kialakult gyakorlat, és a pedagógusok személyes beállítódása:

Iskolai környezetünk esztétikájáért és védelméért: környezetvédelmi akció egész tanévben osztálytisztasági és dekorációs verseny

A település környezetvédelméért:

- papír és hulladékgyűjtési akciók évente
- alkalmi akciók: palack, kupak, elem gyűjtés

A helyi környezet és bennük található épületek, szobrok védelméért:

nagybőjtői takarítás (nagybőjtben)

Környezetünk és egészségünk komplex védelméért:

egészség- és környezetvédelmi hetek (projekt), fenntarthatósági témahét

A környezetünk keresztény szemléletű esztétikájának, a takarékos gazdálkodásnak kialakításáért:

adventi ajándékkészítés, betlehem készítés, vásár

Templomaink, kápolnáink hitbeli és esztétikai értékének megismeréséért, védelméért:

helytörténeti projekt megvalósítása

A környezeti problémák szemléltetéséért:

plakát és egyéb produktumok

A település helyi értékeinek megismerése, védelme

- **Volt püspöki kastély** (műemlék). XVIII. századi barokk eredetű, később klasszicista stílusban átalakították. Az egyemeletes épület középrizalitos, fölötté háromszögű timpanon emelkedik, az ablakok kőkeretesek. Udvari homlokzata hasonlóan kialakított, a timpanon alatt szép erkéllyel tagolt. Ma községi könyvtár és helytörténeti múzeum.
- **Római katolikus templom.** Barokk stílusú, romantikus külsővel. Főhajóját 1767-ben építtette Zichy Ferenc győri püspök. Száz évvel később utóda, Zalka János püspök a tornyot megmagasíttatta, a templomot két oldalhajóval bővítette (1867) és sarkaira két kisebb tornyot emeltetett. A homlokzat közép- és oldalrizalitos, övparkányát félköríves fríz zárja le. A két saroktorony és a 46 m magas középtorony között félköríves frízzel díszített oromszárnyak húzódnak. A félköríves ajtó két oldalán egy-egy toszkán oszlop és pillérpár emelkedik. A bejárat felett helyezkedik el Zichy Ferenc címere. A gazdag faragású főoltár régebbi, mint a templom: 1700 körül készült. A "Szent Kereszt feltalálása" című értékes főoltárképet Ludwig Beyfuss festette 1855-ben. A szépen faragott padok 1758-ból valók. Aranyozott rokokó ereklyetartó, 1770-ből (Krisztus keresztiének szálkadarabját őrzi).
- **A templom udvarán:**
 - Nepomuki Szent János-szobor (műemlék jellegű), XVIII. századi barokk alkotás,
 - balról és jobbról kőkeresztek (1868 és 1878).
 - artézi kút.
- **Szentháromság-szobor** (1908). Megtalálható: Kossuth L. u. 29. sz. ház előtt (a templom homlokzatával szemben).
- **Szent Vendel-kápolna** (műemlék jellegű). 1747-ben építették barokk stílusban.
- **Szent Anna-kápolna** (búcsújáráhely). Eredetileg 1753-ban épült, majd 1901-ben neoromán stílusban átépítették.

- **Kesző várának romjai.** A várat a XIV. század elején a győri püspökség építtette. Csekély hadi szerepe a török időkben, majd az 1700-as évek elején volt. A romossá lett vár anyagát később széthordták. A ma látható csekély falmaradványok átlagos magassága 1 m. Látható még a várárok, melyben hajdan a Rába vize folyt.
Megtalálható: A községtől 2 km-re, délkeletre Várkesző falu keleti határában, a Rába árterében, a Rába parti Csárda mögött (fák árnyékában).

A bejáró tanulók településük értékeit gyűjtsék egybe és mutassák be.

15. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Helyzetkép

Az átlag alatt teljesítő tanulók aránya **országos átlag alatt**. Ezt jelzi a tanév végi pótvizsga száma: 8-14 között volt 3 évre visszatekintve.

A HH-s tanulók aránya nem éri el a 30 %-ot

Az SNI tanulók számaránya 10-12% között van.

Az iskola szakmai munkáját szakemberhiány nem hátráltatja. Három gyógypedagógus, egy fejlesztőpedagógus, egy pedagógiai asszisztens mellett a szakos ellátottság teljesnek mondható. Az intézmény pedagógusai az jelentős számban vettek részt az esélyegyenlőséget elősegítő korszerű módszertani továbbképzésen.

A hatékony szakmai munka eredményeként az iskolából történő lemorzsolódás nem jellemző. Ezzel együtt jelen van az évfolyamisméltás, a hiányzások miatti intézkedések száma is növekedett. A kompetenciamérések eredményei 6. és 8. osztályokban tantárgyanként különböző mértékben az országos átlag felett vannak.

A tanulók továbbtanulási mutatói alapján az érettségire adó középiskolában arányaiban kevesebb gyermek tanul tovább. A HH-s tanulók között a végzősök 40-45%-a szakiskolában, 55-60%-a szakközépiskolában tanul tovább.

Az oktatás tárgyi feltételei megfelelnek a 20/2012. EMMI r. 6. számú mellékletében megfogalmazottaknak.

Intézkedések

A foglalkozások célja a HH-s tanulók felzárkóztatása, az egyéni képességeik, tehetségeik kibontakoztatása. A foglalkozások feladata, hogy egyéni segítségnyújtás keretében a HH-s tanulók képességeit fejlessze, esetleges lemaradását megszüntesse.

A felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozásokat magyar és matematika tantárgyból 1-8. évfolyamig megszervezzük:

Magyar, matematika

1-2. osztály	2-2 óra
3-4. osztály	1-1 óra
5-8. évfolyam	1-1 óra

Tehetségfejlesztő foglalkozások:

Magyar, matematika

3-4. osztály	1-1 óra
5-8. évfolyam	1-1 óra

Szakkörök:

Énekkar 1 óra, történelem szakkör 1 óra, idegen nyelv szakkör 1-1óra,
Művészeti oktatás (zene, néptánc) Allegro Művészeti alapiskola

Sportkörök: 5 sportcsoport heti 4 óra

A következő tanulmányi versenyeken veszünk részt

Alsó tagozat:

- Harmatcsepp versenyek
- Nyelvi és helyesírási verseny 4. évfolyam
- Páli Szent Vince napok tanulmányi versenyek
- Rákóczi prózamondó verseny
- Hittan verseny

Felső tagozat:

- Simonyi helyesírási verseny
- Dugonits András matematika verseny
- Katolikus iskolák matematika versenye
- Zrínyi Ilona Matematika verseny
- Hunyadi Gimn. matematika versenye
- Páli Szent Vince napok tanulmányi versenyek
- Rákóczi prózamondó verseny
- KPSZTI történelem
- Hittan verseny

A megyei, országos felmenő rendszerű, és a katolikus iskolai versenyeket támogatjuk (utazás, helyettesítés.)

A megye területén szervezett egyéb tanulmányi versenyek: az utazás, részvételi díj önköltséges, a pedagógus helyettesítése: többlet bér kiadás nélkül.

A különféle kiadók levelezős versenyek: önköltségesek, az utazást a szülő vállalja.

Sportkörök, mindennapos testedzés, teljesítmények mérése

Iskolánkban 5 sportcsoport működik: a fentiek szerint minimális óraszám: 9 óra

labdarúgás 4 csoport	1-4, 5-8.évfolyam	3 óra
labdajáték (kézilabda) 1 csoport	felső tagozat	1 óra
összesen:		4 óra

A HH, SNI, és a gyengén teljesítő tanulók számára biztosítjuk a délutáni ellátást.

Napközi, tanulószoba, ügyelet

Napközis és tanulószobai foglalkozáshoz két **vagy három** csoport szervezünk. A szülők igénytől függően változhat a csoportok száma.

A napköziben a HH-s tanulókkal egyénileg foglalkozik a napközis nevelő. A foglalkozás célja a HH-s tanulók felzárkóztatása. A foglalkozás feladata az egyéni segítségnyújtás. Az egyéni foglalkozást a csoportnaplóban rögzíti.

Ügyelet: igény szerint a HH-s tanulók számára, és első sorban a bejáró tanulók számára.

Az ügyelet külön beosztás szerint történik. Az ügyeletes nevelő a HH-s tanulókat egyénileg segíti a tanulásban, a házi feladat elkészítése során.

A nem napközis és napközis tanulók ötödik óra utáni ebédeltetését a napközis nevelők és a beosztott pedagógusok vezetik.

A tanulók hatodik óra utáni ebédeltetését ügyeletes nevelő vezeti.

A tanulásban akadályozott tanulók részleges integrációs formában a PP-ben kidolgozott program szerint tanulhatnak. A többi SNI tanuló integrált formában végzi tanulását. Egyéni fejlesztésüket egyéni fejlesztési tervvel, és szakember (három gyógypedagógus, egy fejlesztő pedagógus) folyamatos és közvetlen foglalkoztatásával biztosítjuk.

Tanév végén szükséges vizsgálni a tanév égi értékelés során, hogy történt-e fejlődés

- A HH-s tanulók tanulmányi eredményeinek tekintetében
- A HH-s tanulók továbbtanulási arányának alakulását szakiskola- érettségire adó képzés tekintetében
- A kompetenciamérések eredményeinek tekintetében
- Az SNI tanulók tanulmányi eredményeinek tekintetében
- Az SNI tanulók középiskolai felvételeinek tekintetében

16. Közös és önálló órák az 1-4. osztályban, SNI tanulók óraterve

Tantárgy	1. évf. heti óraszám		2. évf. heti óraszám		3. évf. heti óraszám		4. évf. heti óraszám	
	Közvetlen	Önálló	Közvetlen	Önálló	Közvetlen	Önálló	Közvetlen	Önálló
Magyar nyelv- és irodalom	4	4	4	4	4	3	3	4
Magyar nyelv irodalom								
Élő idegen nyelv	-	-	-	-	-	-	2	
Digitális kultúra	-	-	-	-	1	-	1	
Matematika	2	2	2	2	2	2	2	2
Környezet- ismeret		-		-	1		1	
Vizuális kultúra	1	1	1	1		2		1
	Közös-közvetlen órák		Közös-közvetlen órák		Közös-közvetlen órák		Közös-közvetlen órák	
Technika és tervezés	1		1		1		1	
Ének-zene	2		2		2		2	
Testnevelés	3		3		3		3	
Hittan	1 (+1)		1 (+1)		1 (+1)		1 (+1)	
Testnevelés du.	2		2		2		2	
Heti óraszám összesen	24		24		24		25	

TANULÁSBAN AKADÁLYOZOTT TANULÓK ÓRATERVE

A 2020-2021-es tanévtől felmenő rendszerben az 1 és az 5. évfolyammal kezdődően.

Tantárgy/ évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	5 +3	5 +3	3 +4	3 +4	2 +2	2 +3	2 +1,5	2 +1,5
Történelem					1 +1	1 +1	1 +1	1 +1
Állampolgári ismeretek								0+1
Élő idegen nyelv				+2	+3	+3	+3	+3
Matematika	2 +2	2 +2	2 +2	2 +2	2 +2	2 +2	1,5 +2	1,5 +2,5
Digitális kultúra			+1	+1	+1	+1	+1	+1
Környezetismeret			1	1				
<i>Természettudomány vagy</i>					1+1	1+1	2,5 + 3,5	2,5 +3,5
<i>Természettud-Fizika</i>							0,5+ 0,5	0,5 +1,5
<i>Természettud--Kémia</i>							0,5 + 0,5	0,5+1,5
<i>Természettud-Biológia</i>							0,5 +1,5	0,5 +0,5
<i>Természettud-Földrajz</i>							1 +1	1 +0
Ének-zene	+2	+2	+2	+2	+2	+1	+1	+1
vizuális kultúra	+2	+2	+2	+2	+1	+1	+1	+1
Technika és tervezés	+1	+1	+1	+1	+1	+1	+1	
Testnevelés	+5	+5	+5	+5	+5	+5	+5	+5
Osztályfőnöki					+1	+1	+1	+1
Dráma és színház							+1	
Hon és népismeret					+1			
Hittan	1	1	1	1	1	1	1	1
Összesen	23	23	24	25	28	28	30	30
Hittan NAT.9. § 1)a	1	1	1	1	1	1	1	1
Ebből szabadon tervezhető órák								
Matematika					0	1	0,5	1
Magyar nyelv	1	1	2	2		1	0,5	1
Dráma és színház							1	
Hon és népismeret					1			

A tantárgyak vastagon szedett óraszámú foglalkozásain a tanulókat kiscsoportban, gyógypedagógus foglalkoztatja. A + jellel jelölt órákon a társaikkal együtt, integrált foglalkozási formában dolgoznak.

17. Minimális eszköz és felszerelés jegyzék

17.1. Helyiségek

Az egyes helyiségek és az udvar jellemző adatait (alapterület, belmagasság, légköbméter, belső burkolat, megvilágítás stb.) a hatályos építészeti, egészségügyi, munkavédelmi és tűzvédelmi jogszabályok tartalmazzák.

	A	B	C
1.	Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
2.	Tanterem	iskolánként (székhelyen és telephelyen), figyelembe véve az iskola munkarendjét, osztályonként 1	Figyelembe vehető a szaktanterem is. A terem alapterülete nem lehet kevesebb, mint 1,5 m ² /fő.
3.	Csoportterem	legfeljebb nyolc osztállyal működő általános iskolában 4; 16 osztállyal működő általános iskolában 6; 24 osztállyal működő általános iskolában 8; gimnáziumban, szakközépiskolában, szakiskolában osztályonként 0,5 csoportterem	A csoportterem alapterülete nem lehet kevesebb, mint 2 m ² /fő.
4.	szaktanterem a hozzá tartozó szertárral	a II/2. pontban foglaltak szerint iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1-1; a legfeljebb négy osztállyal működő iskolában társadalomtudományi szaktanterem 1 és művészeti nevelés szaktanterem 1	
5.	logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	ha a tanulót a többi tanulóval együtt oktatják iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1, ha a tanulót a többi tanulótól külön oktatják négy osztályonként 1	
6.	tornaterem (nemenként biztosított öltözővel, benne kialakított zuhanyzóval, wc-vel)	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	Általános iskolában, gimnáziumban, továbbá szakközépiskolában, szakiskolában, ha általános műveltséget megalapozó évfolyama van; kizárólag szakképző évfolyammal működő iskola esetén abban az esetben, ha az iskolát legalább százhusz tanuló befogadására létesítették. Az Nkt. 27. § (11) bekezdés előírásának teljesülésére tekintettel, további tornaterem létesítése abban az esetben kötelező, ha a tanulók számára aránytalan

			teher és többletköltség nélkül nem biztosítható más nevelési-oktatási intézménnyel-, illetve sportolásra alkalmas létesítmény üzemeltetőjével kötött megállapodással a még szükséges tornaterem. A tornaterem és az ahhoz szükséges öltöző, valamint vizesblokk a gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai iskolában helyben biztosítható, továbbá, ha gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai iskolában mozgáskorlátozott gyermekeket tanítanak, mindezt akadálymentesen kell létesíteni.
7.	tornaszoba vagy féltornaterem (nemenként biztosított öltözővel, benne kialakított zuhanyzóval, wc-vel)	iskolánként (székhelyen, telephelyen) harminc mozgáskorlátozott tanulónként 1	Szakközépiskolában, szakiskolában, ha a tornaterem nem kötelező, vagy a tornaterem a székhelyen van és annak igénybevitelére nincs lehetőség, továbbá a mozgáskorlátozott tanuló esetén helyben, akadálymentes WC, zuhanyzó kialakításával.
8.	Sportudvar	iskolánként (székhelyen, telephelyen) 1	helyettesíthető a célra alkalmas szabad területtel, szabadtéri létesítménnyel; kiváltható szerződés alapján igénybe vett sportlétesítménnyel
9.	intézményvezetői iroda	iskola székhelyén és az iskola azon telephelyén, amelyen az intézményvezető-helyettes, illetve tagintézmény-, intézményegységvezető-helyettes alkalmazása nem kötelező 1	
10.	intézményvezető-helyettesi iroda	ha az iskolában az intézményvezető-helyettes alkalmazása kötelező, székhelyen és telephelyen 1	
11.	tagintézmény-, intézményegységvezető-helyettesi iroda	ha az iskolában tagintézmény-, intézményegységvezető-helyettes alkalmazása kötelező székhelyen és telephelyen 1	
12.	iskolaitkari iroda	iskola székhelyén 1	
13.	könyvtár	iskolánként 1	Általános iskolában, gimnáziumban, továbbá a szakközépiskolában, szakiskolában, ha általános műveltséget megalapozó évfolyama van, kivéve, ha a feladatot nyilvános könyvtár látja el. A létesítésre kerülő könyvtár legalább egy olyan a használók által könnyen

A Szent Anna Katolikus Általános Iskola és Óvoda iskolai pedagógiai programja

			megközelíthető helyiség kell, hogy legyen, amely alkalmas háromezer könyvtári dokumentum befogadására, az állomány (állományrész) szabadpolcos elhelyezésére és legalább egy iskolai osztály egyidejű foglalkoztatására.
14 .	Könyvraktár	iskolánként 1	általános iskolában, gimnáziumban, továbbá a szakközépiskolában, szakiskolában, ha általános műveltséget megalapozó évfolyama van, kivéve, ha a feladatot nyilvános könyvtár látja el.
15 .	orvosi szoba, elkülönítővel	iskolánként 1	Az orvosi szoba kialakítása, létesítése nem kötelező, amennyiben az iskola-egészségügyi szolgálat nyilatkozata szerint, a tanulók ellátása – aránytalan teher és többletköltség nélkül – a közelben található egészségügyi intézményben megoldható. Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai iskolában helyben biztosítva.
16 .	Kiszolgáló helyiségek		
17 .	Sportszertár	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	
18 .	általános szertár	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	
19 .	kerekesszék tároló	iskolánként (székhelyen és telephelyen) szintenként 2	Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai iskolában, ahol mozgáskorlátozott gyermekeket tanítanak.
20 .	aula (előtér, közösségi tér)	iskolánként (székhelyen vagy telephelyen) 1	Az aula kialakítása nem kötelező, amennyiben a nevelési-oktatási intézményben vagy annak közelében található közösségi térben megoldhatók azok a funkciók, amelyekre az aula szolgál.
21 .	Porta	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1	Nyolc évfolyammal alapított általános iskolában, gimnáziumban, továbbá szakközépiskolában, szakiskolában, ha általános műveltséget megalapozó évfolyama van.
22 .	személyzeti öltöző	iskolánként (székhelyen és telephelyen), nemenként 1	
23 .	személyzeti mosdó-zuhanyzó	iskolánként (székhelyen és telephelyen), nemenként 1 24 osztállyal működő iskola székhelyén, telephelyén nemenként 2	
24 .	személyzeti WC helyiség	iskolánként (székhelyen és telephelyen) nemenként 1	Alkalmazotti létszám figyelembevételével.

25.	tanulói WC helyiség	iskolánként (székhelyen, és telephelyen), szintenként, nemenként 1	A tanulói létszám figyelembevételével.
26.	technikai alkalmazotti mosdó-zuhanyzó, WC helyiség	iskolánként (székhelyen, telephelyen) nemenként 1	
27.	egyéb raktár	iskolánként (székhelyen, telephelyen 1)	
28.	WC helyiség és mosdó mozgáskorlátozottak számára felszerelve	tanulói létszám szerint	

17.2. Helyiségek bútorzata és egyéb berendezési tárgyai

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel

	A	B	C
1.	1. Tanterem		
2.	tanulói asztalok, székek	tanulók létszámának figyelembevételével	Életkornak megfelelő méretben; mozgáskorlátozottak, középsúlyos értelmi fogyatékosok és gyengénlátók esetén állítható magasságú, dönthető lapú, peremes, egyszemélyes asztalok; gyengénlátóknál – szükség szerint – egyéni megvilágítási lehetőséggel; mozgáskorlátozottak székei állítható magasságú ülőkével, lábtartóval.
3.	nevelői asztal, szék	tantermenként 1	
4.	eszköztároló szekrény	tantermenként 1	
5.	Tábla	tantermenként 1	
6.	ruhatároló (fogas)	tanulók létszámának figyelembevételével	
7.	Szeméttároló	helyiségenként 1	
8.	sötétítő függöny	ablakonként	az ablak lefedésére alkalmas méretben
9.	2. Szaktantermek (a tantermi alapfelszereléseken felüli igények)		
10.	a) számítástechnikai terem		
11.	tábla + flipchart	1	
12.	Számítógépasztal	tanulónként 1	

A Szent Anna Katolikus Általános Iskola és Óvoda iskolai pedagógiai programja

13.	számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	tanulónként 1 felszerelés	
14.	Informatikai szoftverek, programok	szükség szerint	a pedagógiai program előírásai szerint
15.	szkenner	1	
16.	nyelvi labor berendezés	tíz–tizenöt tanuló egyidejű foglalkoztatására	ha az oktatás részben vagy egészben nem magyar nyelven folyik; számítógépes nyelvi oktatással kiváltható
17.	Magnetofon	1	
18.	CD író, lejátszó, hangszóró	1	
19.	mikrofon, erősítő, fejhallgató	1	
20.	DVD (lejátszó, felvevő)	1	
21.	írásvetítő vagy projektor	1	
22.	c) természettudományi szaktanterem		
23.	vegyszerálló tanulói asztalok (víz, gáz csatlakozással)	három tanulónként 1	
24.	Elszívóberendezés	tantermenként 1	
25.	vegyszerálló mosogató	két asztalonként 1	
26.	fali mosogató	tantermenként 1	
27.	Poroltó	tantermenként 1	
28.	Elsősegélydoboz	tantermenként 1	
29.	eszköz- és vegyszerszekrény	2	
30.	méregszekrény (zárható)	1	elhelyezése a szertárban
31.	eszközszállító tolókocsi	tantermenként 1	
32.	törpefeszültségű csatlakozások	tanulóasztalonként 1	
33.	d) művészeti nevelés szaktanterem		

A Szent Anna Katolikus Általános Iskola és Óvoda iskolai pedagógiai programja

34.	rajzasztal (rajzpad, rajzbak)	tanulók létszámának figyelembevételével 1 hely	
35.	tárgyasztal (állítható)	tantermenként 2	
36.	mobil-lámpa (reflektor)	2	
37.	vízcsap (falikút)	2	
38.	Pianínó	iskolánként 1	
39.	ötvonalas tábla	tantermenként 1	
40.	CD vagy lemezjátszó, magnetofon	tantermenként 1	
41.	Tárolópolcok	tantermenként 1	
42.	e) technikai szaktanterem		(életvitel és gyakorlati ismeretek céljait is szolgálhatja)
43.	tanulói munkaasztal	tizenöt tanuló részére	
44.	állítható magasságú támla nélküli szék	tizenöt tanuló részére	
45.	3. logopédiai foglalkoztató egyéni fejlesztő szoba (berendezése az óvodában meghatározottak szerint)		
46.	4. tornaszoba		
47.	Kislabda	5	
48.	Labda	5	
49.	Tornaszőnyeg	2	
50.	Tornapad	2	
51.	Zsámoly	2	
51.	Bordásfal	2	
53.	Mászókötel	2	
54.	Gumikötél	5	
55.	Ugrókötel	5	
56.	Medicinlabda	5	
57.	Stopper	1	
58.	kiegészítő tornakészlet	1	
59.	egyéni fejlesztést szolgáló speciális tornafelszerelések		sajátos nevelési igényű tanulót oktató iskolában; pedagógiai programban foglaltak szerint
60.	6. Tornaterem (mindazok a felszerelések, amelyek a tornaszobában, továbbá)		
61.	kosárlabda palánk	2	
62.	Gyűrű	1	

A Szent Anna Katolikus Általános Iskola és Óvoda iskolai pedagógiai programja

63.	Mászórúd	1	
64.	Mászóköté	2	
65.	Bordásfal	10	
66.	7. Sportudvar		
67.	szabadtéri labdajáték felszerelése	1	bármelyik játék kiválasztható
68.	magasugró állvány, lé	1	
69.	távol-, magasugró gödör	1	homokkal vagy szivaccsal
70.	Futópálya	1	lehetőség szerint kialakítva
71.	egyéni fejlesztést szolgáló speciális tornafelszerelések	egy iskolai osztály egyidejű foglalkoztatásához szükséges mennyiségben	sajátos nevelési igényű tanulót oktató iskolában; pedagógiai programban foglaltak szerint
72.	8. Intézményvezetői iroda		
73.	Íróasztal	1	
74.	Szék	1	
75.	tárgyalóasztal, székekkel	1	
76.	számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	1 felszerelés	
77.	számítógépasztal és szék	1-1	
78.	Íratszekrény	1	
79.	digitális adathordók részére szekrény	1	
80.	Fax	1	
81.	Telefon	1	
82.	9. Nevelőtestületi szoba		
83.	fiókos asztal	pedagóguslétszám szerint 1	
84.	Szék	pedagóguslétszám szerint 1	
85.	napló és folyóirattartó	1	
86.	Könyvszekrény	2	
87.	Fénymásoló	1	

A Szent Anna Katolikus Általános Iskola és Óvoda iskolai pedagógiai programja

88.	számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	1	
89.	számítógépasztal, szék	1-1	
90.	ruhásszekrény vagy fogasok	pedagóguslétszám figyelembevételével	
91.	Tükör	1	
92.	10. Intézményvezető-helyettesi, tagintézmény-, intézményegységvezető-helyettesi, iskolatitkári iroda (a felszerelések feladatellátás szerint helyezhetők el)		
93.	asztal	felnőtt létszám figyelembevételével	
94.	Szék	felnőtt létszám figyelembevételével	
95.	Iratszekrény	1	
96.	számítógépasztal és szék	1	
97.	számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal		
98.	Telefon		közös vonallal is működtethető
99.	11. Könyvtár		
100.	tanulói asztal, szék	egy iskolai osztály, egyidejű foglalkoztatásához szükséges mennyiségben	életkornak megfelelő méretben; mozgáskorlátozottak és gyengénlátók esetén állítható magasságú, dönthető lapú, peremes, egyszemélyes asztalok; mozgáskorlátozottak székei állítható magasságú ülőkével, lábtartóval
101.	egyedi világítás	olvasóhelyenként 1	
102.	könyvtárosi asztal, szék	1-1	asztal egyedi világítással
103.	szekrény (tároló)	háromezer könyvtári dokumentum elhelyezésére	
104.	tárolók, polcok, szabadpolcok	2	
105.	létra (polcokhoz)	1	
106.	Telefon	1	közös vonallal is működtethető
107.	Fénymásoló	1	
108.	számítógép internet hozzáféréssel, perifériákkal	1-1	
109.	Televízió	1	
110.	CD vagy lemezjátszó	1	

111.	Írásvetítő vagy projektor	1	
112.	12. Könyvtárszoba		
113.	tanulói asztal, szék	legalább hat tanuló egyidejű foglalkoztatására elegendő mennyiségben	életkornak megfelelő méretben
114.	könyvtárosi asztal, szék	1-1	asztal egyedi világítással
115.	könyvespolc, szekrény	legalább ötszáz könyvtári dokumentum elhelyezésére	

17.3. Nevelőmunkát segítő eszközök

	A	B	C
1.	Taneszközök		
2.	tárgyak, eszközök, információhordozók az iskola pedagógiai programjában előírt tananyag feldolgozásához	évfolyamok, tantárgyak alapján oly módon, hogy az iskola munkarendje szerint minden osztály alkalmazhassa	pedagógiai programban foglaltak szerint
3.	egyéni fejlesztést szolgáló speciális taneszközök	évfolyamok, tantárgyak alapján oly módon, hogy az iskola munkarendje szerint minden osztály alkalmazhassa	sajátos nevelési igényű tanulót oktató iskolában; pedagógiai programban foglaltak szerint
4.	magnetofon	iskolánként (székhelyen és telephelyen) 1, ha legalább négy osztály működik, további 1, beszéd fogyatékos tanulót nevelő iskolában – mikrofonnal – osztályonként 1	szaktanteremnél felsorolton kívül; bárhol szükség szerint elhelyezhető
5.	CD vagy lemezjátszó	iskolánként (székhelyen, telephelyen) 1	könyvtárnál felsorolton kívül, bárhol szükség szerint elhelyezhető
6.	Televízió	iskolánként (székhelyen, telephelyen) 1	könyvtárnál felsorolton kívül, bárhol szükség szerint elhelyezhető

17.4. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének, oktatásának további eszközei

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel

	A	B	C
1.	1. Beszéd fogyatékosok		

2.	tükör 120 X 180 cm	csoportonként 1	
3.	logopédiai alapkészlet	csoportonként 1	

17.5. Egészség- és munkavédelmi eszközök

	A	B	C
1.	étel-mintavétel (üvegtartály) készlet	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	amennyiben étel kiosztása folyik
2.	Elsősegélyláda	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	a közegészségügyi előírások szerint
3.	gyógyszertár (zárható)	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	a közegészségügyi előírások szerint
4.	amennyiben a betöltött munkakörben a viselete előírt, vagy javasolt, munkaruha	külön jogszabályban meghatározottak szerint	
5.	amennyiben a betöltött munkakörben a viselete előírt, vagy javasolt, munkaruha	külön jogszabályban meghatározottak szerint	
6.	tűzoltó készülék	az érvényes tűzvédelmi szabályok szerint	

A pedagógiai program elfogadása és jóváhagyása

A Szent Anna Katolikus Általános Iskola pedagógiai programját a szülői munkaközösség iskolai vezetősége a 2022. 09. 19. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Szany. 2022.09. 19.

.....
az iskolai szülői közösség
elnöke

A Szent Anna Katolikus Általános Iskola pedagógiai programját a nevelőtestület a 2022. 08. hó 26. napján tartott ülésén elfogadta.

Szany. 2022. 08. 26.

.....
Tóthné Molnár Bernadett
igazgató

**A Szent Anna Katolikus Általános Iskola pedagógiai programját az iskola fenntartója
a 2022.-n jóváhagyta.**

2022. év,.... hó nap

.....